

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 209

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 60

30 iunie 2017

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

AVIZE

Comitetul Economic și Social European

A 523-a sesiune plenară a CESE, din 22 și 23 februarie 2017

2017/C 209/01	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Strategiile de diversificare a turismului nautic și maritim” (aviz exploratoriu)	1
2017/C 209/02	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Insulele din UE: de la handicapuri structurale la teritorii favorabile incluziunii” (aviz exploratoriu)	9

III Acte pregătitoare

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 523-a sesiune plenară a CESE, din 22 și 23 februarie 2017

2017/C 209/03	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – O strategie spațială pentru Europa” [COM(2016) 705 final]	15
2017/C 209/04	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrele de restructurare preventivă, a doua șansă și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei 2012/30/UE” [COM(2016) 723 final – 2016/0359 (COD)]	21
2017/C 209/05	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind un cadru pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1095/2010, (UE) nr. 648/2012 și (UE) 2015/2365” [COM(2016) 856 final – 2016/0365 (COD)]	28

RO

2017/C 209/06	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește indicatorul efectului de levier, indicatorul de finanțare stabilă netă, cerințele privind fondurile proprii și pasivele eligibile, riscul de credit al contrapărții, riscul de piață, expunerile față de contrapărți centrale, expunerile față de organisme de plasament colectiv, expunerile mari, raportarea și cerințele de publicare a informațiilor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012” [COM(2016) 850 final – 2016/0360 (COD)], privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2014 în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții” [COM(2016) 851 final – 2016/0361 (COD)], privind „Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/59/UE în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 98/26/CE, a Directivei 2002/47/CE, a Directivei 2012/30/UE, a Directivei 2011/35/UE, a Directivei 2005/56/CE, a Directivei 2004/25/CE și a Directivei 2007/36/CE” [COM(2016) 852 final – 2016/0362 (COD)] și privind „Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește entitățile exceptate, societățile financiare holding, societățile financiare holding mixte, remunerarea, măsurile și competențele de supraveghere și măsurile de conservare a capitalului” [COM(2016) 854 final – 2016/0364 (COD)]	36
2017/C 209/07	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Cerere de contribuții – Cadrul de reglementare al UE pentru serviciile financiare” [COM(2016) 855 final]	43
2017/C 209/08	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de constituire a Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1365/75 al Consiliului” [COM(2016) 531 final – 2016/0256 (COD)], privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de înființare a Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 337/75 al Consiliului” [COM(2016) 532 final – 2016/0257 (COD)] și privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de înființare a Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2062/94” [COM(2016) 528 final – 2016/0254 (COD)]	49
2017/C 209/09	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind definirea, prezentarea și etichetarea băuturilor spirtoase, utilizarea denumirilor băuturilor spirtoase în prezentarea și pe etichetele altor produse alimentare și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase” [COM(2016) 750 final – 2016/0392 (COD)]	54
2017/C 209/10	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1101/89 al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2888/2000 și a Regulamentului (CE) nr. 685/2001” [COM(2016) 745 final – 2016/0368 (COD)]	58
2017/C 209/11	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Guvernanța internațională a oceanelor: o agendă pentru viitorul oceanelor noastre” [JOIN(2016) 49 final]	60
2017/C 209/12	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1036 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene și a Regulamentului (UE) 2016/1037 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene” [COM(2016) 721 final]	66
2017/C 209/13	Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 în ceea ce privește tipologiile teritoriilor (Tercet)” [COM(2016) 788 final – 2016/0393 (COD)]	71

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 523-A SESIUNE PLENARĂ A CESE, DIN 22 ȘI 23 FEBRUARIE 2017

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Strategiile de diversificare a turismului nautic și maritim”**(aviz exploratoriu)**

(2017/C 209/01)

Raportor: **Tony ZAHRA**

Sesizare	Președinția malteză a Consiliului, 19.9.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	9.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	30.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	179/0/0
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. În contextul unor dezavantaje precum distanța, accesibilitatea și insularitatea, CESE consideră că ar trebui să se aibă în vedere un regim fiscal favorabil pentru insule, luându-se în considerare eforturile speciale care s-au făcut în ceea ce privește investițiile, menținerea și crearea de locuri de muncă și adaptarea perioadelor de activitate a întreprinderilor, toate acestea cu scopul de a atenua efectele turismului sezonier.

1.2. În ciuda rezilienței puternice și a redresării rapide a turismului în vremuri de criză, Comitetul consideră important să se analizeze și să se abordeze provocările și oportunitățile din domeniul turismului nautic și maritim, în special în zona Mediteranei, datorită relevanței sale deosebite și contribuției substanțiale la economia europeană. În procesul de evaluare, comparabilitatea cu destinațiile concurente ar trebui să beneficieze de atenția cuvenită. Este esențială elaborarea de acte legislative și politici mai inteligente, precum și reducerea birocrăției pentru IMM-uri.

1.3. În regiunea Mediteranei trebuie create și promovate mai multe rute cu destinații multiple și trebuie susținute măsuri de promovare comune/regionale între statele membre. CESE propune ca statele membre să adopte strategii solide de marketing pentru diversificare și adaptarea la preferințele și gusturile clienților, aflate într-o continuă evoluție. Cu toate acestea, în cadrul procesului, trebuie evaluate, de asemenea, disparitățile ce pot apărea în ceea ce privește accesul cetățenilor la serviciile turistice oferite în acest sector.

1.4. Având în vedere gradul ridicat de dependență dintre turismul nautic și de coastă și ecosistemele marine, este important, pentru protecția acestora, ca țările mediteraneene să-și consolideze cooperarea regională. În acest context, Comitetul pledează pentru instituirea unui grup format din state membre din Mediterana de Vest și din țări terțe, pentru a aborda în comun problema creșterii albastre ⁽¹⁾ și a infrastructurii verzi și albastre pentru a reface ecosistemele degradate.

1.5. Activitățile de construcție și procesul de polderizare care au loc pe platoul continental de mică adâncime distrug în mod ireversibil habitatele subacvatice. Platoul continental mediteraneean este limitat și aceste zone maritime trebuie protejate împotriva unor acțiuni de acest fel. În cazul în care acestea se produc totuși, ar trebui avute în vedere inclusiv măsuri compensatorii și crearea de rezerve fiscale.

1.6. Dezvoltarea turismului nautic și maritim trebuie să se bazeze pe principiile dezvoltării durabile pe termen lung. Acest lucru necesită elaborarea unui instrument funcțional și măsurabil. CESE recomandă elaborarea unui mecanism armonizat și durabil de indicatori pentru acest sector, în special pentru statele și regiunile insulare, care depind într-o mare măsură de activitățile costiere. „Sistemul european de indicatori pentru turism”, elaborat de Comisia Europeană, ar putea fi o platformă excelentă în acest scop.

1.7. Dezvoltarea unui mecanism durabil de indicatori necesită, de asemenea, date economice precise. Turismul este un sector foarte complex, care implică o gamă diversă de relații între multe părți interesate diferite. Din acest motiv, ar putea fi elaborate instrumente de colectare a datelor economice relevante prin extrapolarea modelului contului satelit.

1.8. Impactul schimbărilor climatice asupra mediului marin impune un dialog privind soluțiile inovatoare. Trebuie acordată prioritate măsurilor specifice pentru teritoriile vulnerabile. Comitetul atrage atenția asupra recenteii Comunicări a Comisiei privind guvernanța internațională a oceanelor și asupra celor 14 seturi de acțiuni pe care le cuprinde ⁽²⁾. Cel de-al șaptelea Program de acțiune pentru mediu al UE până în 2020 și obiectivele UE de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a efectelor acestora vizează sectoarele de infrastructură, cum sunt energia și transportul, precum și aspectele specifice legate de turismul costier și maritim. În plus, Banca Europeană de Investiții va furniza IMM-urilor finanțare pentru investiții în domeniul turismului și/sau în regiunile de convergență.

1.9. Gestionarea deșeurilor este o preocupare majoră în sectorul turismului nautic și maritim, turismul în sine fiind un important generator de deșeuri. Fondul mondial pentru natură (WWF) estimează că peste 80 % din poluarea marină provine din activitățile derulate pe uscat. Problema este agravată de generarea deșeurilor marine. Această situație impune măsuri inovatoare, care pot atenua problemele legate de deșeuri, în corelare cu aplicarea coordonată și eficientă a reglementărilor. Comitetul solicită o punere în aplicare armonizată a convențiilor internaționale, pentru a promova consolidarea capacităților în țările terțe.

1.10. Având în vedere perspectivele de creștere economică ale sectorului, întregul lanț al gestionării deșeurilor (de la colectare la eliminare) reprezintă o provocare majoră, în special în zonele izolate, precum insulele. În acest context, CESE recomandă, de asemenea, înființarea unei „coalitii pentru patrimoniul natural”, care să implice insulele și zonele costiere, precum și actori esențiali din domeniul mediului, cum sunt fundațiile și organizațiile internaționale, pentru ca insulele și zonele costiere ale Europei să devină lideri în materie de măsuri globale pentru un mediu curat, promovate prin abordări integrate ale turismului.

1.11. Investiția în resursele umane este o condiție preliminară pentru creșterea durabilă și competitivă. Cu toate acestea, sectorul nu atrage suficient personal calificat, în principal din cauza lipsei de atractivitate din perspectiva evoluției în carieră și a angajării pe termen lung. Comitetul recomandă elaborarea unui plan strategic de acțiune specific, menit să atragă și să rețină un flux constant de lucrători calificați, interesați de o carieră pe termen lung în acest sector. Planul de acțiune trebuie să aducă propuneri concrete, bazate pe o abordare științifică și practică, pentru creșterea atractivității sectorului.

2. Observații generale

2.1. Președinția malteză a solicitat CESE să elaboreze un avis exploratoriu pe tema „Strategiile de diversificare a turismului nautic și maritim”, în contextul mai larg al strategiilor inovatoare pentru dezvoltarea unui mediu mai competitiv în Europa, cu un accent special pe regiunea mediteraneeană.

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei pe tema „Creșterea albastră”, COM(2012) 494 final.

⁽²⁾ JOIN(2016) 49 final și https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/ocean-governance_ro.

2.2. Turismul este o puternică industrie globală, cu un mare potențial de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare economică, astfel cum s-a recunoscut prin articolul 195 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În 2014, sectorul turismului a reprezentat o contribuție de peste 1,6 miliarde EUR, respectiv aproape 10 % din PIB-ul total al UE, iar impactul său direct, indirect și indus a sprijinit 25 de milioane de locuri de muncă în UE ⁽³⁾. Subsectorul maritim al turismului a fost identificat drept unul dintre domeniile prioritare ale Președinției malteze a UE. Dezvoltarea produselor turistice relevante și a serviciilor maritime ar putea contribui la potențialul de creștere al zonelor costiere și insulare ale UE. Așadar, este necesar să fie identificate tendințele și previziunile actuale, pentru a furniza o imagine mai clară a oportunităților de inovare adecvate naturii specifice a turismului nautic și maritim.

2.3. Turismul nautic și maritim este cel mai important subsector al turismului, precum și cea mai importantă activitate maritimă din Europa. Este un sector în care lucrează aproape 3,2 milioane de persoane, generând un total de 183 de miliarde EUR în valoare adăugată brută ⁽⁴⁾, și care prezintă potențial în materie de creare de locuri de muncă și „creștere albastră” durabilă. Pentru promovarea Europei ca principală destinație nautică a lumii, infrastructura europeană a turismului insular și costier trebuie să ofere servicii adecvate și inovatoare pentru utilizatori, inclusiv accesibilitate, asigurând în același timp o dezvoltare durabilă pentru comunitățile locale. Turismul nautic „pe căile navigabile interioare”, practicat într-o serie de state membre pe lacuri, râuri etc. face parte și el din acest sector și trebuie luat în considerare. Sectorul implică, de asemenea, o importantă industrie a construcției de nave de agrement și de croazieră, domeniu în care Europa ocupă un loc de frunte în economia mondială.

3. Propunerile CESE pentru noi paradigme în politicile din domeniul turismului

3.1. De-a lungul anilor, Comitetul a adoptat avize privind politicile din domeniul turismului, în general, și privind turismul insular și costier, în special. Comitetul a propus elaborarea de programe de educație pe tot parcursul vieții, destinate în special personalului din turism de pe insule și crearea, pe o insulă amplasată strategic, a unei școli interregionale, bazată pe un concept de tipul „Erasmus pentru studenții și lucrătorii din sectorul turismului”.

3.2. CESE consideră că definiția UE a insulelor este neadecvată și ar trebui revizuită, pentru a se ține seama de noile realități ale unei Uniuni Europene extinse, care include state membre insulare. În vederea promovării Europei ca principală destinație turistică la nivel global, recomandă, de asemenea, dezvoltarea cooperării macroregionale (de exemplu, Strategia pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, Strategia pentru regiunea Mării Baltice și Strategia pentru regiunea Dunării), pentru a rezolva probleme precum accesibilitatea. Această acțiune necesită o continuitate teritorială de calitate foarte bună, dinspre insule spre continent.

3.3. Schimbările climatice impun măsuri decisive de adaptare pentru a asigura reziliența insulelor la schimbările climatice, în toate sectoarele economiilor lor. CESE a recomandat introducerea unui *Island Change Test* (test privind schimbarea insulelor) care să abordeze aspecte precum energia și transporturile (infrastructură și accesibilitate), creșterea nivelului mării, deteriorarea biodiversității și alte aspecte importante.

3.4. Economiiile insulelor au devenit prea dependente de turismul sezonier în special și, prin urmare, se impune o diversificare. Comitetul a subliniat că perceperea economiei albastre ca o sursă inepuizabilă de resurse neexploatate și invocarea insistenței a creșterii albastre ca panaceu pentru problemele cu care se confruntă economia Europei ar putea spori divizele tipuri de presiune cu care se confruntă deja zonele de coastă și mările UE. Prin urmare, viabilitatea pe termen lung trebuie să rămână un principiu general atunci când sunt elaborate și puse în aplicare anumite măsuri.

3.5. Comunicarea Comisiei pe tema „O strategie europeană pentru stimularea creșterii economice și crearea de locuri de muncă în turismul maritim și costier”, adoptată în 2014 ⁽⁵⁾, abordează deficiențele de guvernare actuale și creează un cadru pentru cooperarea între autoritățile publice și parteneriatele public-privat, printre altele prin crearea de clustere teritoriale și strategii integrate. Având în vedere specificitățile fiecărui bazin maritim, comunicarea propune 14 acțiuni concrete, vizând investițiile în întreprinderi, caracterul sezonier pronunțat, diversificarea și inovarea, conectivitatea, accesibilitatea, îmbunătățirea infrastructurii, dezvoltarea competențelor și protecția mediului marin. Punerea în aplicare a planului de acțiune este în curs de desfășurare ⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Consiliul mondial al călătoriilor și turismului (WTTC), *Travel & Tourism economic impact*, 2015 EU (Impactul economic al călătoriilor și turismului în Uniunea Europeană, ediția 2015).

⁽⁴⁾ Comisia Europeană, „Studiu în sprijinul măsurilor de politică pentru turismul maritim și costier la nivelul UE”, 2013: https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/docs/body/study-maritime-and-coastal-tourism_en.pdf.

⁽⁵⁾ COM(2014) 86 final.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/coastal_tourism_en.

4. Propunerile CESE privind strategiile de diversificare a turismului nautic și maritim

4.1. Abordarea transsectorială din punctul de vedere al mediului

4.1.1. În decursul anilor, s-au depus multe eforturi pentru a atrage atenția factorilor de decizie la nivel înalt și a părților interesate asupra legăturii care există între ocean și climă. Acestea au avut ca rezultat includerea oceanelor în Acordul de la Paris din 2015 și elaborarea Raportului special privind oceanele de către Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC). Aceste eforturi necesită sprijin pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris, incluzând consolidarea capacităților tehnice ale statelor membre de a dezvolta tehnologii care să asigure un viitor cu un nivel scăzut de emisii.

Transportul maritim este responsabil pentru aproximativ 2,5 % din emisiile globale de gaze cu efect de seră. UE solicită o abordare globală pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate din transportul maritim internațional, dar se preconizează că acestea vor crește considerabil până în 2050. Conform celui de-al doilea studiu al Organizației Maritime Internaționale (OMI) privind gazele cu efect de seră, consumul de energie al navelor și emisiile de dioxid de carbon ar putea fi reduse cu până la 75 %, prin aplicarea unor măsuri operaționale și prin punerea în aplicare a tehnologiilor existente. Multe dintre aceste măsuri sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor și oferă beneficii nete, deoarece costurile operaționale sau de investiții sunt recuperate sub forma facturilor mai mici pentru combustibil. Astfel de reduceri pot fi obținute prin aplicarea de noi tehnologii inovatoare.

4.1.2. Mediterana este una dintre cele mai importante regiuni din lume datorită caracteristicilor sale extraordinare în materie de biodiversitate, dar este, în același timp, o zonă mai vulnerabilă la schimbările climatice. Turismul costier la scară largă este una dintre principalele cauze ale pierderilor ecologice din regiune. Totuși, Mediterana oferă și o valoare naturală ridicată, fapt care îi conferă o importanță deosebită pentru conservarea biodiversității. În acest sens, este absolut necesară o cooperare regională pentru protecția ecosistemelor marine. Programul de finanțare al Uniunii Europene LIFE+ sprijină obiectivele Strategiei UE în domeniul biodiversității și oferă posibilități de finanțare a proiectelor inovatoare în materie de turism costier și marin.

4.1.3. Gestionarea deșeurilor este o preocupare majoră pentru acest sector, mai ales pe insule, unde turismul are un puternic caracter sezonier. Cele mai multe insule pot întâmpina dificultăți în a face față numărului mare de vizitatori în perioadele de vârf, fiind necesare investiții uriașe pentru construirea de instalații corespunzătoare de tratare a apei și a deșeurilor. Concluziile Convenției privind diversitatea biologică (CBD) oferă un cadru de acțiune recunoscut la nivel global pentru a combate amenințările la adresa patrimoniului natural, de la eliminarea deșeurilor marine și a microparticulelor din plastic la reducerea constantă și eliminarea pungilor de plastic de unică folosință.

4.1.4. Diverse studii și rapoarte subliniază faptul că adoptarea unui comportament responsabil din punct de vedere ecologic prezintă multe avantaje economice pentru turismul costier european. UE trebuie să încurajeze statele membre să își intensifice eforturile de adoptare a unor practici ecologice în domeniul turismului și să introducă programe ecologice care să atenueze efectele schimbărilor climatice. Acestea ar trebui susținute prin promovarea ecoturismului, ca segment ce sprijină turismul nautic.

4.1.5. Aceste provocări accentuează faptul că este cu atât mai important ca dezvoltarea turismului nautic și maritim să respecte principiile dezvoltării durabile. Cu toate acestea, durabilitatea trebuie să se bazeze pe un model funcțional și măsurabil, care să instituie un sistem de indicatori pentru monitorizarea și înregistrarea activităților și evoluțiilor legate de turismul maritim, în special în cazul statelor și regiunilor insulare. De asemenea, trebuie examinate pragurile de intensitate turistică ale destinațiilor; dacă aceste praguri sunt depășite, vor apărea o serie de probleme care vor avea un impact negativ asupra sectorului și a durabilității sale pe termen lung. Aceste praguri vizează în special:

- deteriorarea și pierderea resurselor ecologice;
- presiuni asupra mediului și a infrastructurii fizice;
- conflicte între turiști și localnici, ceea ce duce la reducerea ospitalității locale;
- lipsa de satisfacție a vizitatorilor.

4.1.6. „Sistemul european de indicatori pentru turism”, elaborat de Comisia Europeană în 2013 și revizuit în 2016 ⁽⁷⁾, reprezintă un instrument voluntar de gestionare, care identifică un set de indicatori principali pentru a ajuta destinațiile să-și monitorizeze și să-și evalueze performanțele în turism din perspectiva durabilității.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators_en.

4.1.7. În această privință, Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) este o sursă extrem de valoroasă, furnizând informații, statistici și consiliere, elemente vitale în procesul de stabilire a principiilor durabilității.

4.1.8. Ar trebui să se facă referire și la avizul CESE „Insulele inteligente”, în special cu privire la adoptarea bunelor practici.

4.1.9. Proiectul „Monitorizarea operațiunilor europene pentru ecosistemele maritime”, sub egida ERA-LEARN 2020 (acțiune de sprijin – CSA), finanțat prin programul Orizont 2020, poate, de asemenea, servi drept o resursă valoroasă pentru atingerea acestui obiectiv.

4.1.10. Multe organizații și instituții au contribuit la procesul de protecție a mediului, precum WWF, Ocean & Climate Platform, Conferința regiunilor maritime periferice din Europa (CRMP), Greenpeace și diverse structuri ale ONU, care au colaborat cu diferite structuri ale UE și au consolidat cooperarea dintre guverne și părți interesate publice și private. Acest proces trebuie susținut, dacă se dorește o evoluție pozitivă.

4.1.11. Ecosistemele marine sănătoase și regiunile costiere/insulare bine conservate contribuie în multe moduri la creșterea economică durabilă și la crearea de locuri de muncă. Turismul și agricultura, pescuitul, acvacultura și activitățile forestiere sunt sectoare-cheie, cu un impact semnificativ asupra integrării biodiversității și cu o relevanță deosebită în privința acesteia. Producția alimentară durabilă și securitatea alimentară sunt alte probleme din domeniul evocat, care necesită o atenție specială. Politicile sectoriale care contribuie la conservarea biodiversității trebuie elaborate într-un cadru integrat. În ceea ce privește ecosistemele marine, CESE atrage atenția asupra Directivei privind amenajarea spațiului maritim (MSP) ⁽⁸⁾, precum și asupra Convenției de la Barcelona din 1995 ⁽⁹⁾.

4.1.12. Poluarea marină provine adesea de la apa reziduală netratată și din agricultură, dar printre factorii ce amenință ecosistemele marine se numără, de asemenea, pescuitul excesiv în scopuri comerciale, deversările de petrol și de alte substanțe periculoase, precum și introducerea unor specii alogene. Gestionarea defectuoasă a apei de balast poate avea, de asemenea, un efect semnificativ asupra mediului ⁽¹⁰⁾. Ecosistemele marine reprezintă o sursă importantă a biodiversității, iar Uniunea Europeană ia o serie de măsuri pentru a asigura un mediu marin sănătos și pentru ca ecosistemele să devină mai reziliente la schimbările climatice, în apele marine europene, până în 2020. Această acțiune necesită o cooperare strânsă între toate părțile interesate.

4.1.13. În acest context, alegerea instrumentelor de punere în aplicare are o importanță strategică, pentru a garanta faptul că toate sectoarele economice beneficiază de pe urma noilor oportunități generate de ecosistemele sănătoase. În același timp, transparența, consultarea corespunzătoare și responsabilizarea sunt esențiale pentru ca turismul să poată fi integrat în conceptul general al bunei guvernanțe. Conform Convenției privind diversitatea biologică (CBD) ⁽¹¹⁾, utilizarea eficientă a resurselor și economia circulară sunt condițiile prealabile pentru a asigura progresul și durabilitatea în acest domeniu.

4.1.14. Trebuie elaborate politici de sensibilizare pentru a îmbunătăți conformitatea, utilizând stimulente pentru activități curate în domeniul turismului nautic și maritim (incluzând industriile corelate, cum sunt navigația de agrement, pescuitul, aprovizionarea cu alimente etc.). În acest context, trebuie elaborate programe de formare transsectoriale cuprinzătoare, pentru a urmări obiective durabile complexe, în timp ce o rețea a domeniilor turistice relevante ar permite schimbul de date și de bune practici.

4.1.15. Europa trebuie să-și valorifice resursele naturale și să-și promoveze siturile de excelență, în care natura și amenajarea teritoriului costier și maritim sunt în deplină armonie. Având în vedere că zonele costiere prezintă o deosebită importanță strategică din punct de vedere ecologic, economic și social, soluționarea problemelor cu care ele se confruntă trebuie să se înscrie într-o politică integrată de dezvoltare durabilă, în care amenajarea teritoriului, echilibrul dintre exploatarea energiei din surse regenerabile și diverse activități costiere și respectarea normelor de urbanism trebuie să se bucure de atenția cuvenită ⁽¹²⁾. Este necesar să se asigure cea mai bună punere în aplicare posibilă a Directivei MSP de către statele membre. Întrucât această directivă nu se referă la zonele costiere, este utilă o nouă trimitere la Convenția de la Barcelona, care include, din fericire, un protocol privind gestionarea zonei costiere.

⁽⁸⁾ Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014; a se vedea, de asemenea: https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/maritime_spatial_planning_ro.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/environment/marine/international-cooperation/regional-sea-conventions/barcelona-convention/index_en.htm.

⁽¹⁰⁾ În prezent nu există nicio legislație specifică a UE privind apa de balast, cu toate că Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive recunoaște Convenția internațională pentru controlul și gestionarea apelor uzate și a sedimentelor navelor drept una dintre măsurile posibile de gestionare a speciilor alogene invazive care prezintă motive de îngrijorare.

⁽¹¹⁾ Documentul nr. 13398/16 al Consiliului (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13398-2016-INIT/ro/pdf>).

⁽¹²⁾ JO C 451, 16.12. 2014, p. 64.

4.2. Avantajele pe termen lung ale unei abordări integrate, transsectoriale

4.2.1. Armonizarea cerințelor legale

4.2.1.1. Situația actuală trebuie evaluată în mod corespunzător, după expirarea termenului stabilit la 18 ianuarie 2016, până la care statele membre aveau obligația de a-și modifica legislația națională și de a transpune Directiva 94/25/CE referitoare la ambarcațiunile de agrement, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2003/44/CE. Directiva respectivă a fost adoptată pentru a promova dezvoltarea durabilă a sectorului și pentru a reduce numărul accidentelor produse pe mare implicând ambarcațiuni, prin introducerea unor cerințe standard privind siguranța utilizatorilor, precum și emisiile de gaze și de zgomot.

4.2.1.2. Acest cadru legal european a avut scopul de a elimina decalajele dintre statele membre, care riscă să îngreuneze circulația în interiorul UE. Procesul obligatoriu de armonizare a adus cu sine o serie de provocări, care trebuie identificate și analizate urgent, deoarece este evident că încă nu există uniformitate la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește cerințele. Există o lipsă de coordonare și de uniformitate, așa cum demonstrează diferitele programe naționale de formare a comandanților de nave⁽¹³⁾. Dacă nu este gestionat în mod eficient și rapid, procesul de transpunere intermediară poate fi contraproductiv și poate afecta competitivitatea industriei navigației de agrement, cu implicații opuse obiectivelor stabilite pentru turismul nautic și maritim.

4.2.2. Competitivitatea

4.2.2.1. În ultimii ani, diverse subsectoare ale acestei industrii s-au confruntat cu volatilitatea cererii și cu fluctuații în industria turismului în general, care a fost afectată, de asemenea, de climatul economic predominant din țările de proveniență. Consecințele recentelor atacuri teroriste din Europa și, ca urmare, înmulțirea amenințărilor teroriste va afecta, fără îndoială, sectorul turismului. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, turismul s-a dovedit a fi foarte rezilient, chiar și în perioade extrem de dificile, după cum o demonstrează redresarea sa rapidă după criza economică din 2008-2009 și multiplele crize care au urmat.

4.2.2.2. Produsele și serviciile turistice de înaltă calitate devin din ce în ce mai importante și trebuie să fie inovatoare, iar investițiile trebuie garantate. Trebuie să luăm în considerare diversificarea produselor și îmbunătățirea acestora de-a lungul întregului lanț valoric. Este o cale care poate da un impuls semnificativ turismului nautic și maritim, precum și atractivității destinațiilor potențiale. De asemenea, aceasta ne va permite să ne adaptăm la modelele de comportament al consumatorilor, în continuă schimbare, precum și la modificările demografice, care influențează obișnuințele de călătorie.

4.2.2.3. Clienții devin din ce în ce mai dornici de aventură și mai pregătiți să participe la noi moduri și experiențe de călătorie. Recentă cerere de propuneri în valoare de 1,5 milioane EUR din partea Comisiei, pentru crearea de rute nautice care să promoveze turismul nautic, este un pas în direcția potrivită. Această activitate va contribui la promovarea legăturilor cu alte sectoare economice și la atragerea vizitatorilor cu interese speciale, precum gastronomia, cultura și activitățile de agrement.

4.2.2.4. În cadrul competențelor sale, Comisia întreprinde acțiuni de sprijinire a competitivității și durabilității sectorului turismului, care se pot răsfrânge pozitiv și asupra dezvoltării turismului nautic și maritim.

4.2.2.5. Una dintre aceste măsuri este programul COSME, care, în ultimii șase ani, a sprijinit dezvoltarea și promovarea produselor turistice tematice cu caracter transnațional, de exemplu în domeniile turismului maritim, cultural, gastronomic, sportiv și de întreținere corporală⁽¹⁴⁾. Inițiativa EDEN conferă totodată vizibilitate destinațiilor mai puțin vizitate care au demonstrat excelență în dezvoltarea turismului durabil⁽¹⁵⁾. Ediția din 2010 s-a axat pe destinații din zonele de coastă, din preajma unor râuri și lacuri, destinații care promovează abordări inovatoare prin oferta de turism acvatic.

4.2.2.6. Regiunile pot, de asemenea, să utilizeze fondurile structurale și de investiții europene⁽¹⁶⁾ pentru investiții destinate modernizării zonelor de coastă, porturilor și porturilor de agrement și pentru conservarea patrimoniului natural și cultural în zonele de coastă, în măsura în care contribuie la obiectivele tematice relevante și se înscriu într-o strategie teritorială. De asemenea, Comisia a publicat un ghid⁽¹⁷⁾ care oferă o imagine de ansamblu a oportunităților de finanțare din partea UE în sectorul turismului. Părțile interesate din turismul maritim și costier pot solicita fonduri importante în cadrul acestor diferite programe.

⁽¹³⁾ A se vedea, de asemenea, JO C 389, 21.10.2016, p. 93.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/transnational-products_en.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/eden/about/themes_en.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_tourism.pdf.

⁽¹⁷⁾ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8496.

4.2.2.7. Corelarea și promovarea acestor servicii se poate realiza prin gruparea produselor și a serviciilor susceptibile de a îmbunătăți experiența vizitatorilor, de exemplu prin orientarea lor către o ofertă amplă de produse și servicii preferate, care vor prezenta un interes deosebit pentru ei. Ideea de grupare a întreprinderilor este din ce în ce mai populară în turism, implicând oferte de produse și servicii turistice specializate. Un marketing orientat permite utilizarea oricăror mijloace, mai ales a metodelor digitale, pentru a sensibiliza direct toți potențialii vizitatori, creând o legătură între aceștia și destinația turistică.

4.2.3. *Potențialul turismului nautic și maritim în crearea de locuri de muncă*

Investiția în resurse umane este o condiție preliminară pentru creșterea durabilă și competitivă. Atingerea acestui obiectiv necesită un management strategic al schimbării, în ceea ce privește oportunitățile de dezvoltare a competențelor, cooperarea în întregul sector și angajamentul și capacitatea de conducere a părților interesate relevante. Este un proces care implică reunirea principalelor părți interesate, prin dialog social și civil, într-un efort de creare a unei strategii comune menite să abordeze o provocare cu care se confruntă majoritatea statelor membre. Acest demers poate servi, de asemenea, ca punct de plecare pentru a crea noi oportunități de angajare, în special pentru tineri, pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a sectorului, pentru a proteja drepturile navigatorilor, din perspectiva condițiilor de încadrare în muncă pe mare, și pentru a garanta un regim de conformitate sporită.

4.2.3.1. În avizul său privind creșterea economică și crearea de locuri de muncă în turismul maritim și costier⁽¹⁸⁾, CESE a evidențiat importanța măsurilor propuse, respectiv efectuarea unei anchete privind nevoile în materie de formare și crearea unei secțiuni „locurile de muncă albastre” în cadrul portalului EURES. Totuși, este esențial și ca Comisia să popularizeze aceste acțiuni pe scară largă și să sensibilizeze statele membre cu privire la necesitatea de a ține cont de rezultatele anchetei în politicile lor naționale de formare. Formarea ar trebui să vizeze atât angajații, cât și angajatorii, precum și instituțiile din domeniul turismului. Creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța turismului, a patrimoniului european și a mediului ar trebui, de asemenea, să facă parte din formarea profesională. Acest aspect trebuie integrat în învățământul obligatoriu, astfel încât tinerii să fie formați în această direcție de la o vârstă încă fragedă.

4.2.3.2. Comisia a lansat mai multe inițiative, cum ar fi „Noua agendă pentru competențe în Europa”, pentru dezvoltarea de competențe în domeniul turismului, benefice și pentru „locurile de muncă albastre”⁽¹⁹⁾. Acest important document de politică conține un „plan de cooperare sectorială în materie de competențe”, care identifică turismul ca fiind unul dintre cele șase sectoare-pilot pentru acțiuni specifice bazate pe o abordare axată pe industrie. În acest sens, la sfârșitul lunii ianuarie 2017 a fost lansată o cerere de propuneri în cadrul programului Erasmus+, care dispune de un buget de 4 milioane EUR. Fondul va sprijini crearea unei platforme pentru principalele părți interesate din sector (inclusiv industria și furnizorii de servicii educaționale), care va propune acțiuni și recomandări pentru următoarea perioadă de 5-10 ani. Platforma va analiza principalele tendințe și nevoi în materie de competențe din sector, va adopta măsuri concrete pentru a satisface nevoile în materie de competențe pe termen scurt și mediu, va revizui profilurile profesionale, va actualiza noi programe de învățământ, va promova atractivitatea sectorului, și va încuraja mobilitatea studenților și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

4.2.3.3. O procedură de ofertare dispunând de un buget de 800 000 EUR va fi, de asemenea, publicată în martie 2017, în cadrul programului COSME, pentru a sprijini acțiunile care promovează carierele profesionale din sectorul turismului. Acțiunile vor include campanii de sensibilizare legate de inițiativele și instrumentele existente pentru dezvoltarea competențelor în sectorul turismului și de imaginea carierelor profesionale oferite de sectorul turismului, prin materiale de sprijin, interviuri și seminare online care vor prezenta aspectele pozitive ale unei cariere în domeniul turismului (cum ar fi faptul că este internațională, la modă, dinamică). Acțiunile vor viza întreprinderile din turism (inclusiv IMM-urile) și întreprinderile nou-înființate, precum și studenții și persoanele în căutarea unui loc de muncă.

4.2.4. *Date economice statistice*

4.2.4.1. Industria turismului nautic și maritim este foarte complexă și implică o gamă diversă de relații între multe părți interesate diferite. Diversele activități economice care reprezintă împreună această industrie variază în mod semnificativ. Informațiile statistice privind turismul maritim și costier în statele membre nu sunt întotdeauna ușor accesibile, iar metodele de colectare a acestora pot varia de la o țară la alta. Această situație poate conduce la date neconcordante, generând, așadar, cifre care ar putea să nu ofere rezultate precise. Dată fiind importanța sectorului pentru economia europeană, datele coerente și precise sunt absolut necesare. Acestea vor putea inclusiv să îi ajute pe toți actorii implicați în sector să înțeleagă clar și să evalueze dinamica industriei nautice și modul în care aceasta influențează performanța

⁽¹⁸⁾ JO C 451, 16.12. 2014, p. 64.

⁽¹⁹⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>.

economică europeană. Metodologia conturilor satelit pentru turism ⁽²⁰⁾ poate furniza sectorului instrumentul de care are nevoie. Datele economice obținute prin intermediul acestui sistem pot fi combinate cu alte date relevante colectate, constituind, împreună, „un mecanism durabil de indicatori”. Unele state membre s-au familiarizat deja cu acest instrument și acest lucru va facilita procesul.

Bruxelles, 30 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽²⁰⁾ Contul satelit de turism (CST), elaborat de Organizația Mondială a Turismului, este un cadru statistic standard și principalul instrument de evaluare economică a turismului. Cadrul metodologic recomandat în 2008 (cunoscut și ca TSA: RMF 2008) furnizează un cadru conceptual comun actualizat pentru crearea unui cont satelit de turism (CST).

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Insulele din UE: de la handicapuri structurale la teritorii favorabile incluziunii”**(aviz exploratoriu)**

(2017/C 209/02)

Raportor: **Stefano MALLIA**

Sesizare	Aviz exploratoriu (Președinția malteză), 16.9.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și mone- tară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	8.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	163/1/3
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. UE trebuie să depună mai multe eforturi pentru a înțelege că provocările cu care se confruntă insulele sunt unice. Asemenea provocări nu pot fi abordate doar prin intermediul politicii de coeziune.

1.2. Insulele se confruntă cu o serie de dezavantaje structurale care au adesea ca efecte apariția unor condiții dificile pentru desfășurarea activităților economice. CESE crede cu fermitate că domeniile-cheie de politici (cum ar fi piața unică, politica în domeniul concurenței, politica în domeniul transporturilor, politica de dezvoltare rurală și politica în domeniul pescuitului), dar și inițiativele și programele UE de sprijinire a educației, formării, tineretului și sportului trebuie aplicate cu mai multă flexibilitate în ceea ce privește economia insulelor.

1.3. CESE consideră că ar trebui reevaluate criteriile utilizate de Eurostat pentru a defini regiunile insulare și că ar trebui utilizate criterii mai adecvate (a se vedea punctele 2.4-2.6).

1.4. O atenție deosebită trebuie acordată persoanelor cu handicap și, în general, persoanelor defavorizate, întrucât acestea tind să aibă de suferit mai mult decât altele de pe urma efectelor generate de problemele cu care se confruntă insulele.

1.5. CESE consideră că este esențial ca toate eforturile de a oferi sprijin insulelor ar trebui să acorde prioritate promovării accesului la servicii publice, promovării creșterii durabile și stimulării ocupării integrale a forței de muncă, competitivității și coeziunii în insulele europene.

1.6. Insulele și regiunile insulare oferă adesea oportunități unice pentru soluții în materie de energie curată. CESE sprijină toate eforturile Comisiei Europene în această direcție și, mai concret, sprijină procesul de tranziție a insulelor spre utilizarea de soluții care utilizează în totalitate energie curată.

1.7. CESE sprijină solicitarea Parlamentului European adresată Comisiei de a lansa un studiu aprofundat privind costurile suplimentare suportate de insulele europene.

1.8. CESE solicită Comisiei și Consiliului să considere toate regiunile sau statele membre insulare drept eligibile pentru finanțarea destinată infrastructurii în cadrul politicii de coeziune pentru perioada post-2020. În acest sens, toate fondurile 2014-2020 destinate atenuării constrângerilor specifice cu care se confruntă insulele trebuie să fie supuse unei evaluări ex-post a eficacității lor.

1.9. CESE cere Comisiei să definească un cadru legislativ mai adecvat pentru aplicarea ajutoarelor de stat în regiunile insulare și în statele membre exclusiv insulare.

1.10. CSE solicită Comisiei să intensifice coordonarea prin Grupul inter-servicii privind dezvoltarea teritorială și urbană și să utilizeze instrumentul evaluării impactului teritorial pentru a revizui legislația esențială și a identifica punctele unde ar putea fi incluse clauze specifice insulelor.

2. Caracterul insular și Europa: prezentare generală

Domeniul de aplicare

2.1. Insulele Europei sunt căminul a peste 21 de milioane de oameni. Aceștia reprezintă aproximativ 4 % din populația totală a UE-28. Dacă am calcula la un loc populația tuturor insulelor UE (excluzând insulele care sunt state – Regatul Unit, Irlanda, Cipru și Malta), aceasta ar reprezenta statul aflat pe locul 11 între cele mai populate țări din Europa ⁽¹⁾. Este necesară adoptarea urgentă a unui cadru politic integrat care să abordeze problemele de coeziune economică și socială cu care se confruntă insulele europene.

2.2. UE trebuie să înțeleagă că provocările cu care se confruntă insulele sunt unice. Este necesar un efort în acest sens atât la nivelul UE, cât și la nivel național, pentru a valorifica cât mai mult potențialul insulelor din UE.

2.3. Prezentul aviz are ca scop relansarea dezbaterii la nivelul UE privind valoarea componentei insulare în politicile europene, vizând în mod specific politica de coeziune post-2020 și favorizând o abordare *ascendentă*, bazată pe o participare mai concretă a societății civile și a partenerilor sociali la procesul de luare a deciziilor pentru stabilirea de politici și programe bazate pe nevoile reale ale populației. Parteneriatul și guvernarea pe mai multe niveluri prevăzute în Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC) ⁽²⁾ trebuie consolidate în perioada post-2020.

2.3.1. Prezentul aviz își propune, de asemenea, să furnizeze un set corespunzător de recomandări în materie de politici care să evidențieze conceptul de „insule favorabile incluziunii”, punând în aplicare principiile *eficienței* și *echității* ca piloni de promovare a competitivității și a coeziunii sociale pentru toate insulele din Europa:

— „eficiență” – garantarea faptului că toate insulele pot atinge nivelul lor maxim de dezvoltare;

— „echitate” – garantarea accesului tuturor cetățenilor la oportunități și servicii, indiferent de contextul teritorial în care trăiesc.

Definiția conceptelor de „insulă” și „caracter insular”

2.4. Conform definiției Eurostat ⁽³⁾, insula este orice teritoriu care îndeplinește următoarele cinci criterii: 1. are o suprafață de cel puțin un kilometru pătrat; 2. se situează la cel puțin un kilometru distanță de continent; 3. are o populație rezidentă permanentă de cel puțin 50 de locuitori; 4. nu are o legătură fizică permanentă cu continentul; 5. pe teritoriul său nu se află nicio capitală a unui stat membru al UE.

2.5. Insulele din Europa pot fi, de asemenea, grupate în funcție de aspectele geografice, de nomenclatorul NUTS (Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică) și de dimensiunea acestora.

2.6. Există trei aspecte care definesc caracterul insular: 1. dimensiunea redusă; 2. distanța; și 3. vulnerabilitatea ⁽⁴⁾.

2.7. Abordarea UE privind chestiunea insulelor a devenit mai vizibilă odată cu aderarea la UE a două state insulare mici, Cipru și Malta.

2.7.1. În 2008, „Cartea verde privind coeziunea teritorială” ⁽⁵⁾ a propus o definiție a coeziunii teritoriale ca „mijloc de a transforma diversitatea într-o valoare care contribuie la o dezvoltare durabilă a întregii UE”. Din această perspectivă, caracterul insular poate fi considerat un atu și o sursă de dezvoltare potențială.

⁽¹⁾ <https://europeansmallislands.com/2017/02/11/the-11th-nation>.

⁽²⁾ Articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

⁽³⁾ Portrait of Islands (*Portret de insule*), Comisia Europeană, Eurostat, 1994.

⁽⁴⁾ „Insularity and economic development: a survey” (*Caracterul insular și dezvoltarea economică: o anchetă*), Manuela Deidda, CRENOS 2014.

⁽⁵⁾ Comisia Europeană, COM (2008) 616 final – Bruxelles, 6 octombrie 2008.

2.8. „Politica de coeziune a UE 2014-2020” asigură o bază pentru alinierea programelor UE la nevoile teritoriilor defavorizate, cum ar fi insulele, acordând atenție specială principalelor provocări teritoriale identificate în *cadrul strategic comun*. Noile instrumente de sprijinire a strategiilor de dezvoltare teritorială integrată introduse în perioada 2014-2020, cum ar fi investițiile teritoriale integrate și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, trebuie analizate în mai mare detaliu din perspectiva insulelor, în pregătirea politicii de coeziune post-2020.

2.9. Ținând seama de avizul CESE pe tema „Problemele specifice cu care se confruntă insulele” și „Insule inteligente” ⁽⁶⁾ și în urma revizuirii intermediare a Strategiei Europa 2020 ⁽⁷⁾, este limpede că, în ce privește insulele, fondurile politicii de coeziune nu au funcționat așa cum se preconizase. Este evident că aceste aspecte trebuie reanalizate.

2.10. În ianuarie 2016, prin intermediul rezoluției intitulată „Situația specială a insulelor” ⁽⁸⁾, Parlamentul European a asigurat baza pentru revizuirea politicilor existente ale UE.

3. Principalele probleme care afectează insulele europene

3.1. Potrivit concluziilor studiului Euroislands, realizat în cadrul Rețelei europene de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale (ESPON) ⁽⁹⁾, înainte de a analiza problemele care afectează insulele europene, ar fi utilă o scurtă descriere a *punctelor forte și slabe*, precum și a *oportunităților și amenințărilor*, pentru a contextualiza mai bine provocările cu care se vor confrunta insulele în următorii ani.

3.1.1. În ceea ce privește *atuurile*, calitatea vieții, prezența unei mari densități a capitalului natural și cultural și o puternică identitate culturală reprezintă pârghii reale care ar trebui exploatate pentru a crea noi locuri de muncă și bogăție în insule.

3.1.2. În ceea ce privește *punctele slabe*, caracterul insular afectează în mod direct și permanent unii dintre cei mai importanți parametri de atractivitate a insulelor, cum ar fi accesibilitatea, serviciile de interes public, serviciile și rețelele private, economiile de scară și organizarea pieței.

3.1.3. *Oportunitățile* includ năzuința spre calitate a vieții, produse alimentare sigure și de calitate, turismul de interes specific și serviciile de tip rezidențial. Acești factori ar trebui exploatați și transformați în atuuri, pentru a face față principalelor condiții nefavorabile ale statutului insular (legate de dimensiunea mică, distanță și vulnerabilitate).

3.1.4. *Amenințările* pot fi identificate în legătură cu schimbările climatice, globalizarea, crizele economice, creșterea prețurilor la energie, deficitul de apă, degradarea solului și dispariția stocurilor de pește.

3.2. Chiar dacă problemele care afectează insulele europene au efecte care diferă foarte mult în funcție de factori specifici ⁽¹⁰⁾, ele pot fi grupate în trei clase principale: 1) economia insulelor; 2) echitatea socială; și 3) conservarea mediului.

3.3. **Economia insulelor** – insulele au un PIB mediu pe cap de locuitor mai mic decât PIB-ul mediu al UE-28 ⁽¹¹⁾. În general, procesul de convergență economică este mai lent decât în restul regiunilor UE. Pentru multe insule, nivelul PIB-ului și al ocupării forței de muncă este susținut de un sector public important, aspect care indică un nivel scăzut al competitivității economiei.

3.3.1. Costul ridicat al transportului și lipsa legăturilor cu alte teritorii constituie o problemă majoră pentru teritoriile insulare. O astfel de problemă trebuie recunoscută și abordată într-o manieră flexibilă, care urmărește să permită economiilor insulelor să supraviețuiască și să se dezvolte. Deși cadrul legal al Regulamentului (CEE) nr. 3577/92 le permite statelor membre să organizeze servicii publice pentru a asigura conexiuni regulate cu teritoriile insulare, este necesar să se analizeze impactul real al acestei măsuri.

3.3.2. Un alt aspect cu efecte negative asupra competitivității economiei insulelor este legat de „economii de tip monocultură”, adică acele economii care se specializează într-unul sau în doar câteva domenii economice (de exemplu, turism) sau care au o activitate economică limitată, din cauza dimensiunii lor reduse.

⁽⁶⁾ JO C 181, 21.6. 2012, p. 7 și JO C 268, 14.8.2015, p. 8.
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions&itemcode=40697>.

⁽⁷⁾ A se vedea Avizul CESE pe tema „Bilanțul Strategiei Europa 2020” (JO C 12, 15.1.2015, p. 105).

⁽⁸⁾ Parlamentul European, Strasbourg, 4 februarie 2016.

⁽⁹⁾ „Dezvoltarea insulelor – Insulele europene și politica de coeziune” (EUROISLANDS), Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale (ESPON) 2013.

⁽¹⁰⁾ Poziția geografică, apropierea sau depărtarea de continent sau de centrele economice continentale, clima, atractivitatea din punctul de vedere al turismului, mărimea populației, perspectivele pentru agricultură și pescuit sau nivelul general de dezvoltare.

⁽¹¹⁾ Statisticile Eurostat – date extrase în martie 2016.

3.3.3. CESE sprijină invitația adresată Comisiei de Parlamentul European de a lansa un studiu/o analiză aprofundată privind costurile suplimentare suportate de insulele europene în ceea ce privește sistemul de transport pentru persoane și bunuri, aprovizionarea cu energie și accesul la piețe, în special pentru IMM-uri.

3.4. **Echitatea socială** – în ultimul deceniu, echilibrul socială în insulele europene a fost profund modificat din cauza unui număr de factori interni și externi: transportul, schimbările economice, schimbările în modul de viață, schimbări culturale și în ceea ce privește aspirațiile. Criza economică a afectat în mod negativ factorii echilibrului social.

3.4.1. Declinul demografic afectează insulele cel mai puțin dezvoltate, care tind să se confrunte mai mult cu îmbătrânirea populației.

3.4.2. În anumite sisteme insulare (de exemplu, insulele din Marea Mediterană), migrația refugiaților a avut un impact asupra standardelor echității sociale. Un număr mare de migranți a sosit recent pe teritoriile insulare, uneori chiar depășind numărul localnicilor care, la rândul lor, nu sunt în măsură să le asigure sprijinul și asistența necesare. CESE solicită Comisiei să consolideze în continuare sinergiile dintre Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI) și fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și încurajează statele și regiunile membre să facă uz de fondurile ESI pentru a susține politici efective de integrare, care să cuprindă educația, ocuparea forței de muncă, locuințele și nediscriminarea.

3.4.3. Inițiativele și programele UE în favoarea educației, formării, tineretului și sportului, precum Erasmus+, ar trebui să ia în considerare izolarea insulelor și lipsa de expertiză și de cunoștințe care le afectează câteodată, asigurându-se astfel finanțarea și funcționarea adecvată a schimburilor și interacțiunilor la nivel internațional.

3.4.4. Persoanele cu handicap și, în general, toate persoanele defavorizate suferă mai mult decât restul populației de pe urma problemelor menționate mai sus. Exemplul pozitiv al politicii de coeziune care cere beneficiarilor finali ca proiectele finanțate din fonduri ESI să fie accesibile persoanelor cu dizabilități ar trebui să fie preluat de toate politicile UE.

3.5. **Protecția mediului** – insulele europene sunt adesea situate în regiuni considerate ca fiind locuri unice pentru biodiversitatea lor.

3.5.1. Unul dintre motive îl reprezintă nivelul ridicat de fragmentare a habitatelor. Multe insule sunt considerate ca fiind deosebit de bogate în biodiversitate terestră și marină. Acest lucru este în general reflectat de faptul că în majoritatea insulelor se găsesc zone protejate.

3.5.2. Insulele europene au caracteristici naturale unice, dar ecosistemele lor sunt de asemenea fragile și foarte vulnerabile la presiuni umane și la alte presiuni externe. Aceste ecosisteme pot fi, de asemenea, caracterizate prin terenuri arabile limitate, secetă, creșterea nivelului mării și eroziunea solului.

3.5.3. Toate insulele se confruntă cu probleme mai mult sau mai puțin grave de poluare a mării, în special cu pericole legate de poluarea cu mase plastice, o problemă endemică a oceanelor noastre (cauzată în principal de activități situate în afara teritoriului insular), deșertificare și degradare a peisajului, deficit de apă dulce, dependență de combustibili fosili, gestionarea deșeurilor și a apelor reziduale.

4. Către „insule favorabile incluziunii”: calea de urmat

4.1. Pentru a transforma aceste provocări în atuuuri, trebuie armonizat și îmbunătățit echilibrul dintre durabilitate economică, ecologică și socială, prin aplicarea unei *abordări globale* care urmărește punerea în aplicare a conceptelor de „insule de calitate”, „insule verzi” și „insule ce oferă oportunități egale”.

„Insule de calitate” – îmbunătățirea competitivității, a prosperității și a coeziunii insulelor europene

4.2. CESE consideră că este esențial să se promoveze creșterea durabilă (economică, de mediu și socială) și să se încurajeze ocuparea integrală a forței de muncă, inovația, competitivitatea și coeziunea în insulele europene, prin consolidarea și diversificarea anumitor activități economice, pentru promovarea solidarității reciproce între insule și, respectiv, între insule și continent.

4.2.1. În ciuda consecințelor dimensiunii și caracterului insular, bunurile produse pe insule cu resurse locale și know-how local pot fi competitive. Noile cunoștințe, inovația și resursele umane calificate constituie premise pentru succesul unei astfel de strategii care trebuie să se orienteze în direcția unei „nișe specifice”.

4.3. CESE crede cu fermitate că domeniile-cheie de politici, cum ar fi piața unică, politica în domeniul concurenței, politica în domeniul transportului, politica de dezvoltare rurală și politica în domeniul pescuitului trebuie aplicate cu mai multă flexibilitate în ceea ce privește economia insulelor. Pentru atingerea obiectivelor stabilite nu putem depinde doar de politica de coeziune.

4.3.1. O prioritate care trebuie luată în considerare pentru a promova „insulele de calitate”, ținând cont de domeniile de politici menționate mai sus, vizează exploatarea „inovării deschise și sociale”, în vederea creării de întreprinderi și de noi oportunități de angajare, creând astfel insule care sunt mai atractive pentru locuitori.

„Insule verzi” – garantarea durabilității pe insulele europene

4.4. Este esențial ca statele membre, prin folosirea fondurilor ESI, să-și întărească angajamentul față de gestionarea durabilă și protecția mediului și să consolideze avantajele teritoriale ale insulelor. Este de asemenea esențială punerea în aplicare a strategiilor care vizează reducerea consumului de resurse, cum ar fi apa, solul, energia și reciclarea deșeurilor produse atât de întreprinderi, cât și de populația locală.

4.5. CESE consideră „economia circulară” ca fiind o prioritate pentru insulele europene. Elaborarea unui model de economie circulară pentru insulele europene va contribui la protejarea economiei lor de expunerea la riscurile legate de aprovizionarea cu resurse și de prețurile volatile ale materiilor prime.

4.6. Insulele și regiunile insulare oferă adesea oportunități unice pentru soluții în materie de energie curată. Comisia Europeană a recunoscut acest fapt și s-a angajat să sprijine dezvoltarea și adoptarea celor mai bune tehnologii disponibile pe insule și în regiunile insulare din UE, inclusiv schimbul de bune practici în materie de finanțare și de regimuri juridice și de reglementare⁽¹²⁾. CESE încurajează Comisia să se angajeze într-un asemenea efort, alături de statele membre și de autoritățile din insule, și își oferă sprijinul deplin în vederea punerii în aplicare a unui cadru juridic complet menit să sprijine procesul de tranziție a insulelor europene către soluții de asigurare a unei proporții de 100 % energie curată.

„Insule ce oferă oportunități egale” – garantarea accesibilității și conectivității pentru toți locuitorii

4.7. CESE susține promovarea dezvoltării teritoriale bazate pe accesul egal al tuturor cetățenilor din insule la serviciile de interes general (SIG), cooperarea dintre sistemele insulare și cele de pe continent, îmbunătățirea accesului la servicii, mobilitatea durabilă și modernizarea modurilor de transport și a infrastructurii de comunicații.

4.8. Este esențială promovarea proceselor de recalificare și a celor de învățare de-a lungul vieții care valorifică pe deplin resursele umane disponibile la nivel local, asigură condiții și oportunități egale pentru persoanele cu handicap și sprijină îmbătrânirea activă ca resursă strategică locală. De asemenea, este esențial ca tinerii care locuiesc pe insule să fie încurajați să se implice mai mult în programele UE destinate promovării mobilității pentru cursuri de formare și calificare, precum „Erasmus +”.

4.9. În înfruntarea dificultăților care vor apărea în anii viitori, insulele UE vor avea nevoie – pe lângă un sprijin politic puternic – și de o mai mare participare a societății civile și a partenerilor sociali la procesul de elaborare a unei „noi strategii pentru insule”, precum și de un sistem antreprenorial consolidat prin acțiuni menite să sprijine competitivitatea IMM-urilor.

4.9.1. De aceea, actorii economici publici și privați, partenerii sociali și diversele componente ale societății civile organizate trebuie să dispună de know-how privind politicile, programele și oportunitățile de finanțare UE, prin programe de formare ad hoc, sprijin organizatoric și asistență tehnică.

4.10. CESE subliniază capacitatea digitală ca mijloc important de contrabalansare a deficiențelor de conectivitate ale insulelor europene. Sunt necesare mai multe investiții pentru ca infrastructura și tehnologiile informaționale și de comunicații să poată asigura un nivel suficient de disponibilitate a serviciilor publice, pentru a răspunde nevoilor tuturor celor care locuiesc în teritorii insulare.

5. Observații și propuneri specifice

5.1. CESE consideră că ar trebui reevaluate criteriile folosite de Eurostat pentru a defini conceptul de „insule”, verificând caracterul adecvat al acestora.

⁽¹²⁾ Comunicarea „Energie curată pentru toți europenii”.

5.2. CESE salută faptul că în cadrul strategic comun 2014-2020⁽¹³⁾ se solicita statelor membre să țină seama de caracteristicile geografice sau demografice și să ia măsuri pentru a răspunde provocărilor teritoriale specifice fiecărei regiuni spre a permite valorificarea potențialului lor specific de dezvoltare, ajutându-le în același timp să realizeze o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în modul cel mai eficient. Este nevoie de un efort mai susținut în această direcție, pentru a se obține rezultate mai tangibile.

5.3. Principala provocare pentru a sprijini competitivitatea și coeziunea insulelor europene este creșterea nivelului de atractivitate al acestora. Potrivit concluziilor studiului „Euroislands”⁽¹⁴⁾, la planificarea proceselor de dezvoltare trebuie luați în considerare doi factori principali, în vederea asigurării unei creșteri economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii a insulelor europene: atractivitatea pentru locuit și atractivitatea pentru afaceri.

5.4. Având în vedere rezoluția Parlamentului European intitulată „Situația specifică a insulelor” și rezoluțiile CRMP, CESE identifică calea de urmat pentru a spori atractivitatea, după cum urmează:

- luarea în considerare a tuturor regiunilor și statelor membre exclusiv insulare ca regiuni mai puțin dezvoltate în cadrul politicii de coeziune pentru perioada post-2020;
- definirea unor criterii noi și mai adecvate pentru *ajutorul de stat*;
- înființarea unei unități pentru insule în cadrul DG REGIO, însoțită de un program specific pentru insule;
- includerea unor clauze privind caracterul insular în toate actele legislative cheie ale UE (acolo unde este cazul).

5.5. CESE sprijină apelul CoR de a acorda un sprijin mai intens și mai bine orientat prin politica de coeziune și prin alte politici UE pentru revitalizarea orașelor și a zonelor portuare, inclusiv pe insule, cu valorificarea oportunităților oferite de Agenda teritorială, Agenda urbană, Carta de la Leipzig și Pactul de la Amsterdam⁽¹⁵⁾.

5.6. Cea mai mare parte a finanțării din politica de coeziune vizează regiunile mai puțin dezvoltate. Clasificarea regiunilor în politica de coeziune se bazează în mare parte pe PIB-ul regional, care nu este un indicator optim din mai multe motive.

5.6.1. Având în vedere concluziile CESE privind „Evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei Europa 2020”, ar trebui explorați indicatori suplimentari care să vină în completarea PIB-ului în metodologia de alocare a fondurilor structurale. Acest scenariu ar trebui să ducă la creșterea finanțării pentru teritoriile insulare. CESE solicită Comisiei să elaboreze alți indicatori, complementari PIB-ului, care să ia în considerare vulnerabilitatea economică, socială și ecologică a insulelor.

5.6.2. Pornind de la abordarea „dincolo de PIB”, insulele europene ar putea fi clasificate drept „teritorii mai slab dezvoltate”. În acest caz, insulele europene ar putea folosi fondurile de coeziune pentru a elabora și pune în practică infrastructuri strategice, iar quantumul ajutorului primit de întreprinderi pentru competitivitate și pentru coeziunea acestor zone ar putea fi, de asemenea, mărit și ajustat în funcție de nivelul lor de atractivitate.

5.6.3. Comisia ar trebui să examineze valoarea adăugată a unui program de acțiuni inovatoare pentru insule, vizându-se identificarea și testarea unor soluții inovatoare pentru dezvoltarea durabilă a insulelor în perioada post-2020.

5.6.4. Ținând seama de caracteristicile geomorfologice și economice ale anumitor insule europene (zone de coastă, zone interioare și montane), este posibilă aplicarea unei abordări inovatoare de stimulare a complementarității dintre fondurile ESI și sinergiile dintre strategii, pentru sprijinirea atât a „creșterii albastre” cât și a „dezvoltării rurale”.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽¹³⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, articolul 10 și anexa I.

⁽¹⁴⁾ Dezvoltarea insulelor – Insulele europene și politica de coeziune* (EUROISLANDS) – programul european ESPON 2013.

⁽¹⁵⁾ <http://cor.europa.eu/en/activities/opinions/Pages/opinions-and-resolutions.aspx>.

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 523-A SESIUNE PLENARĂ A CESE, DIN 22 ȘI 23 FEBRUARIE 2017

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – O strategie spațială pentru Europa”

[COM(2016) 705 final]

(2017/C 209/03)

Raportor: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Sesizare	Comisia Europeană, 26.10.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	9.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	30.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	199/02/03
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută comunicarea Comisiei Europene pe tema „O strategie spațială pentru Europa” și este de acord cu orientările propuse. Printre acestea figurează o serie de elemente noi, printre care se numără deschiderea către societatea civilă, punerea accentului pe întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), impulsionearea cercetării și dezvoltării, precum și necesitatea de a asigura fluxuri financiare adecvate pentru activitățile spațiale, inclusiv prin mobilizarea capitalului privat.

1.2. CESE încurajează Comisia să continue pe această cale și să își fixeze obiective și mai ambițioase. Primul capitol din comunicare este intitulat „Maximizarea beneficiilor pe care spațiul le oferă societății și economiei Uniunii Europene” și include multe dintre recomandările făcute de Comitet în cadrul proiectului său „Spațiul și societatea”.

1.3. CESE înțelege natura duală a capacităților spațiale. Cu toate acestea, își reafirmă sprijinul ferm pentru o politică spațială europeană orientată către **aspecte civile** (pace și cooperare), recunoscând importanța utilizării sistemelor de monitorizare a spațiului în scopul siguranței și securității publice. Această dublă utilizare este unul dintre elementele esențiale care permit politicilor integrate și armonizate să protejeze cu succes bunăstarea cetățenilor europeni.

1.4. Având în vedere excelentele rezultate obținute până în prezent în termeni de precizie și de fiabilitate, CESE speră că Comisia va elabora un regulament care să prevadă utilizarea cu prioritate și, în anumite cazuri, preferențială, în Europa a sistemului de geolocalizare Galileo.

1.5. Investițiile planificate pentru anii următori sunt suficiente pentru programele Copernicus și Galileo, dar trebuie garantate. Anul viitor va demara dezbaterile privind noul cadru financiar multianual al Uniunii; Comitetul ar aprecia alocarea de resurse suplimentare pentru abordarea noilor provocări reprezentate de schimbările climatice, de securitate și de apărare în fața amenințărilor externe. Programul Orizont 2020 și fondurile structurale ar putea fi folosite pentru sprijinirea activităților de dezvoltare din sectorul spațial.

1.6. CESE solicită Comisiei ca, împreună cu Banca Europeană de Investiții, să identifice noi opțiuni de finanțare pentru a încuraja investitorii privați să acorde atenție sectorului spațial. În acest scop, Comisia ar putea ajuta prin organizarea de reuniuni, care ar urma să aibă loc la nivelul statelor membre în cauză și în cadrul cărora băncile, investitorii instituționali și întreprinderile ar fi invitate să ia în considerare noi forme de investiții, inclusiv clustere spațiale.

1.7. CESE este de părere că singura modalitate de a asigura succesul pe termen lung al strategiei spațiale a UE o reprezintă implicarea activă a tuturor statelor membre. Acest lucru se poate face prin intermediul unor măsuri concrete și specifice de consolidare a capacităților, care să vizeze în special sprijinirea statelor membre în ceea ce privește capacitățile și interesele emergente în domeniul spațial. Aceste măsuri pot începe să prindă contur, de exemplu, prin organizarea de sesiuni de formare, evenimente de sensibilizare, consultări (atât tehnice, cât și centrate pe utilizator), proiecte demonstrative, inițiative regionale, sinergii între statele membre avansate și cele novice în domeniu, precum și prin alte acțiuni special concepute pentru a contribui la satisfacerea nevoilor statelor membre.

1.8. Educarea și sensibilizarea publicului în ceea ce privește beneficiile informării și datele puse la dispoziție prin intermediul activităților spațiale sunt de maximă importanță. La fel de importantă ar fi și organizarea de activități pe teme spațiale în școli, universități și în cadrul unor programe de formare complementară.

1.9. Pregătirea de tehnicieni și ingineri este esențială pentru viitorul industriei europene. Consolidarea pieței europene a muncii, îmbunătățirea infrastructurii de experimentare și testare, centrele de excelență, învățarea pe tot parcursul vieții și evoluția permanentă a cunoștințelor și aptitudinilor către un nivel superior, care include știința spațială, trebuie să fie pietrele de temelie ale strategiei spațiale europene.

1.10. În acest sens, Comitetul ar dori ca Comisia să evalueze fezabilitatea creării unui portal unic, care să prezinte toate activitățile desfășurate de diversele organizații și agenții. Portalul ar trebui să fie accesibil tuturor cetățenilor și operatorilor interesați, să evidențieze beneficiile activităților în curs și să semnaleze eventualele oportunități oferite de economia spațială, în special pentru IMM-uri.

1.11. Într-un aviz recent privind inițiativa europeană în domeniul cloud computingului⁽¹⁾, Comitetul a subliniat „problemele care împiedică Europa să exploateze potențialul datelor, în special în ceea ce privește lipsa interoperabilității, fragmentarea structurilor, închiderea structurilor față de alte aporturi și schimburi”. În mod evident, aceleași probleme există și în cadrul infrastructurii terestre a sistemului spațial european, ele trebuind a fi eliminate cât mai repede cu putință.

1.12. Europa dispune de infrastructuri excelente de lansare a sateliților, noua generație de lansatoare, ca Ariane și Vega, permițând economii semnificative, într-o anumită măsură grație unei cooperări mai strânse între statele membre. Dezvoltarea de infrastructuri de lansare reutilizabile va duce la o reducere semnificativă a costurilor și va permite accesul la activitățile spațiale pentru acele țări care nu dispun de mijloacele necesare pentru a crea o infrastructură eficientă în spațiul cosmic.

1.13. Există un interes din ce în ce mai mare pentru utilizarea sateliților de mici dimensiuni în sistemele de comunicații și de supraveghere. Inclusiv în cadrul pieței de observare a Pământului se preconizează o creștere semnificativă a ponderii acestor sateliți, prin intermediul unor noi aplicații. Prin urmare, va fi important ca UE să se concentreze asupra conceperii de mini- și nanosateliți, pentru a profita de avantajele acestei piețe. În același timp, aceasta va deveni o oportunitate nu numai pentru statele membre mai mici, ci și pentru operatorii privați. CESE subliniază, cu toate acestea, că o astfel de creștere a numărului de sateliți mai puțin costisitori de monitorizare a Pământului, va genera cantități enorme de date. Protejarea vieții private a fiecărui cetățean și utilizator ar trebuie să capete prioritate, în condițiile unei bune-credințe autentice și a unor reglementări solide⁽²⁾.

⁽¹⁾ JO C 487, 28.12.2016, p. 86 (punctul 3.5).

⁽²⁾ A se vedea Avizul CESE (JO C 125, 21.4.2017, p. 51).

1.14. Garantarea accesului la infrastructura spațială și securitatea acesteia se numără printre prioritățile pe care Comisia va trebui să le aibă în vedere. Cooperarea cu alte țări este esențială pentru a se evita competiția pentru cele mai favorabile orbite și lipsa de interes pentru reglementarea chestiunii deșeurilor spațiale. Activitățile diplomatice legate de gestionarea spațiului cosmic trebuie așadar intensificate. În același timp, CESE recomandă UE să stimuleze inovarea în ceea ce privește eliminarea deșeurilor spațiale.

1.15. Importanța unei cooperări în domeniu a fost subliniată și cu ocazia recentelor reuniuni de la nivel mondial ⁽³⁾. Astfel, au fost identificați patru piloni importanți: economia, societatea, accesibilitatea și diplomația. Chestiunile menționate au fost întotdeauna în centrul atenției CESE, care și-a asumat inițiativa de a sublinia importanța lor sub aspect economic și social.

1.16. Este nevoie prin urmare de o nouă abordare în domeniul utilizării datelor, care să faciliteze accesul IMM-urilor, să informeze atât cetățenii, cât și IMM-urile asupra posibilității de a avea acces fără nicio discriminare la aceste canale de informare cu volum mare de date, să sporească protecția împotriva atacurilor informatice și să dezvolte în permanență noi aplicații prin intermediul unor inițiative specifice, pe baza creativității cercetătorilor, universităților și întreprinderilor noastre. CESE subliniază că, potrivit Convenției de la Aarhus, utilizarea volumelor mari de date pentru protecția mediului trebuie să fie facilitată la costuri accesibile.

2. Sinteza propunerii Comisiei

2.1. În prezent, Uniunea Europeană are al doilea cel mai mare buget public destinat spațiului la nivel mondial și este principalul client instituțional al serviciilor de lansare din Europa. UE dispune de sisteme spațiale de nivel mondial, datorită programelor Copernicus pentru observarea pământului și EGNOS și Galileo pentru navigație prin satelit și geolocalizare. În perioada 2014-2020, UE va investi singură 12 miliarde EUR în activități spațiale.

2.2. Tehnologiile spațiale au devenit indispensabile pentru viața de zi cu zi a cetățenilor europeni. În plus, soluțiile spațiale aduc beneficii într-o gamă largă de contexte, inclusiv gestionarea dezastrelor, agricultură, transporturi, infrastructura energetică și provocările globale. Tehnologiile, datele și serviciile spațiale se află la baza a numeroase politici europene și priorități politice esențiale. De asemenea, spațiul este de o importanță strategică pentru Europa, consolidând rolul de actor global al acesteia, reprezentând un avantaj pentru securitate și apărare și contribuind la stimularea creării de locuri de muncă, a creșterii economice și a investițiilor. Europa dispune de o industrie foarte activă de fabricare a sateliților, care reprezintă aproximativ 33 % din piețele mondiale deschise, și de un sector dinamic al serviciilor în aval, care include un număr mare de IMM-uri. Valoarea economiei spațiale europene era estimată la 46-54 de miliarde EUR în 2014, ceea ce echivalează cu 21 % din valoarea sectorului spațial la nivel mondial.

2.3. Pe baza articolului 189 din Tratat (TFUE), Comisia propune o nouă strategie spațială pentru Europa, axată pe patru obiective strategice:

A. maximizarea beneficiilor pe care spațiul le oferă societății și economiei Uniunii Europene, prin

- (a) încurajarea adoptării serviciilor și a datelor spațiale; și
- (b) promovarea programelor spațiale ale UE și satisfacerea noilor necesități ale utilizatorilor;

B. promovarea unui sector spațial european inovator și competitiv la nivel mondial, prin

- (a) sprijinirea cercetării și inovării și dezvoltarea competențelor; și
- (b) promovarea antreprenoriatului și a noilor oportunități de afaceri;

C. consolidarea autonomiei Europei în ceea ce privește accesarea și utilizarea spațiului într-un mediu sigur și securizat, prin

- (a) menținerea accesului autonom al Europei la spațiu;
- (b) asigurarea accesului la spectrul de frecvențe radio;
- (c) asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurilor spațiale europene critice;

⁽³⁾ Forumul la nivel înalt pe tema „Spațiul ca forță motrice pentru dezvoltarea socioeconomică durabilă”. Dubai, 24 noiembrie 2016.

(d) consolidarea sinergiilor dintre activitățile spațiale civile și cele de securitate;

D. consolidarea rolului de actor global al Europei și promovarea cooperării internaționale.

3. Observații generale

3.1. CESE a sprijinit întotdeauna foarte activ Comisia și părțile interesate în privința chestiunilor legate de spațiu.

3.2. CESE a stabilit o serie de priorități în avizele sale pe tema spațiului:

- adoptarea unor politici proactive pentru IMM-uri și acordarea de asistență pentru ocuparea forței de muncă;
- implicarea în activitățile spațiale a statelor membre cu capacități și interese emergente în domeniul spațial;
- îmbunătățirea semnificativă a guvernancei europene;
- implicarea societății civile în definirea alegerilor strategice;
- efectuarea de investiții în sector și evidențierea rolului finanțării și al fondurilor de investiții;
- sprijinirea activităților de cercetare și dezvoltare și promovarea de programe de studiu la toate nivelurile, în domeniul aerospațial și în cel al tehnologiei;
- dezvoltarea cooperării în sectorul spațiului, între autoritățile europene, naționale și regionale, întreprinderi și utilizatorii finali.

4. Observații specifice

4.1. *Strategia spațială și CFM* ⁽⁴⁾: *aspecte financiare*

4.1.1. O strategie ambițioasă are nevoie de un buget ambițios. Conform Comisiei, bugetul UE pentru spațiu este al doilea ca mărime la nivel mondial. El este o combinație între bugetul Uniunii Europene, bugetele pentru spațiu ale tuturor statelor membre și bugetul Agenției Spațiale Europene (ESA). Bugetul SUA în domeniu este de aproape patru ori mai mare decât cel al UE. Cheltuielile reale ale Rusiei și Chinei în domeniul spațiului sunt foarte greu de estimat, deoarece nu toate datele referitoare la activitățile spațiale din aceste țări sunt puse la dispoziția publicului. Pe de altă parte, dacă se compară bugetele spațiale ca procentaj din PIB, Europa ocupă abia locul șase.

4.1.2. Obiectivele ambițioase ale Comisiei Europene necesită mobilizarea de investiții masive, pe care sectorul public, de unul singur, pur și simplu nu și le poate permite. Implicarea investitorilor privați, a sectorului bancar, a fondurilor de investiții și a altor actori financiari este vitală pentru a sprijini dezvoltarea cercetării și a noilor aplicații.

4.1.3. Comunicarea nu subliniază și nu susține îndeajuns rolul esențial al IMM-urilor, pe care ar trebui de altfel să îl sublinieze, în special atunci când este vorba despre întreprinderi inovatoare nou-înființate. Deși se acordă mai multă atenție forței acestora în ceea ce privește inovarea, soluțiile financiare propuse nu rezolvă problemele reale ale sectorului, una dintre acestea fiind deficiența cronică de finanțare. Având în vedere riscurile ridicate asociate, sistemul bancar este reticent în ceea ce privește sprijinirea inovației. În cazul multor IMM-uri, participarea la procedurile publice de ofertare este imposibilă, deoarece acestea sunt adesea adaptate în mod expres la actorii de mari dimensiuni. Ar trebui așadar să se acorde mai mult sprijin IMM-urilor, prin introducerea unor proceduri de ofertare pentru întreprinderi de dimensiunea lor. O subcontractare mai accesibilă unei game extinse de IMM-uri în cazul proiectelor mai mari ar constitui și ea un pas în direcția cea bună. Orizont 2020 și alte programe de cercetare și dezvoltare au un rol important de jucat, iar utilizarea lor ar trebui maximizată din perspectiva IMM-urilor.

4.1.4. CESE își exprimă îngrijorarea cu privire la eventualele efecte ale Brexit-ului și la consecințele acestuia asupra activităților spațiale europene. Regatul Unit este unul dintre statele membre cu cele mai mari realizări în sectorul spațial. Prin urmare, UE trebuie să prevadă posibile modalități de cooperare cu această țară în domeniul spațial.

⁽⁴⁾ Cadrul financiar multianual (CFM).

4.2. Consolidarea capacității în statele membre

4.2.1. Nu toate statele membre ale UE sunt foarte implicate în activități spațiale și, din păcate, nu toate sectoarele (publice sau private) conștientizează avantajele acestor activități. În sectorul public, de exemplu, activitățile spațiale pot fi utilizate în mod eficient în diferite domenii, printre care: monitorizarea la zi a teritoriului, măsurarea eficienței izolațiilor în locuințe, identificarea depozitelor ilegale de deșeuri și multe altele.

4.2.2. Pentru a asigura competitivitatea sectorului spațial din UE, este esențială implicarea statelor membre cu capacități și interese emergente în acest sector, precum și a părților lor interesate, a operatorilor din domeniu, a cercetătorilor și a altor instituții. Comisia ar trebui să preconizeze măsuri concrete.

4.3. Guvernanță

4.3.1. CESE apreciază că s-au clarificat aspectele abordate în recente discuții despre guvernanță, pe care le evidențiasse într-o serie de avize anterioare. Strategia ESA a fost validată în cadrul Consiliului ministerial al ESA din decembrie 2016 (inclusiv repartizarea bugetului între diferitele programe pentru perioada 2017-2021). Astfel, strategia UE și cea a ESA nu mai sunt diferite, ci complementare.

4.4. Serviciile din aval și cerințele privind infrastructura

4.4.1. Trebuie să se înființeze **urgent** centre mari de date, care să stocheze, să prelucereze în prealabil și să analizeze datele descărcate din Copernicus. Capacitatea de a utiliza datele istorice în corelație cu Copernicus este, de asemenea, foarte importantă în ceea ce privește elaborarea de noi instrumente în acest domeniu.

4.4.2. UE și-a asumat angajamente prin ambițiosul Acord COP21 și prin obiectivele de dezvoltare durabilă. CESE subliniază că sistemele de monitorizare prin satelit și instalațiile de prelucrare a volumelor mari de date de la fața locului sunt esențiale pentru punerea în aplicare cu succes a angajamentelor de la nivel local, dar și global. Este nevoie în mod evident de noi instrumente în domeniul schimbărilor climatice, lucru pe care CESE l-a solicitat în unele avize anterioare, cum ar fi NAT/696 ⁽⁵⁾.

4.4.3. După cum s-a recunoscut în cadrul Acordului COP21, sectorului LULUCF ⁽⁶⁾ îi revine un rol important în absorbția volumului actual de CO₂ din atmosferă. Pădurile sunt absorbanți de carbon, iar monitorizarea zilnică a stării pădurilor poate împiedica tăierea ilegală a copacilor și încuraja o gestionare activă a pădurilor, inclusiv prin plantarea mai multor copaci cu creștere rapidă și prin detectarea timpurie și prevenirea incendiilor forestiere. Propunerile actuale ale UE, care permit compensarea emisiilor de CO₂ din sectoare precum industria sau transportul prin utilizarea absorbanților forestieri de carbon sau prin extinderea pădurilor, pun un accent mult mai puternic pe preocupările economice, sociale și de mediu. Propunerile evidențiază în mod clar necesitatea elaborării urgente de instrumente de monitorizare bazate pe programul Copernicus. La nivel internațional, aceste instrumente sunt de maximă importanță, deoarece pot fi folosite pentru a verifica cu exactitate progresele înregistrate efectiv în privința atenuării și absorbției în diferite țări din întreaga lume.

4.4.4. CESE recunoaște că sistemele de monitorizare prin satelit și centrele de date vor avea în viitor o mare importanță pentru producția durabilă de alimente. Se conturează în special beneficii majore pentru agricultura de precizie, mai ales pentru că Galileo și sistemul global de navigație prin satelit pot contribui la economisirea de combustibili fosili. De asemenea, programele informatice care utilizează imaginile surprinse de Copernicus la diferite frecvențe pot identifica exact acele zone unde umiditatea sau nivelurile de nutrienți sunt fie insuficiente, fie prea mari, permițând ajustarea cantităților de apă și de substanțe nutritive, fapt care duce la economisirea de apă dulce și la reducerea la minimum a cantităților de îngrășăminte și pesticide. Acest lucru îmbunătățește semnificativ sustenabilitatea sistemelor agricole, promovează depistarea timpurie și prevenirea fitopatologiilor, permite formularea de previziuni în materie de recolte și asigură atât avantaje economice considerabile, cât și un impact social și de mediu foarte pozitiv.

4.4.5. Meteorologia de precizie ar trebui dezvoltată în continuare, pentru a facilita detectarea timpurie a condițiilor meteorologice extreme și prevenirea efectelor lor sau pregătirea pentru acestea, ceea ce permite reducerea pierderilor de alimente în cadrul exploatarea agricole, protejând totodată persoanele de situațiile critice pentru sănătatea sau bunurile lor.

⁽⁵⁾ Avizul CESE pe tema „Partajarea eforturilor în contextul Cadrului pentru 2030 și al exploatarea terenurilor, schimbării destinației terenurilor și silviculturii (LULUCF)” (JO C 75, 10.3.2017, p. 103).

⁽⁶⁾ Exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură (LULUCF).

4.5. Informarea, educația și sensibilizarea

4.5.1. În 2014, CESE a lansat proiectul „Spațiul și societatea”, în cadrul căruia partenerii au subliniat necesitatea de a înregistra progrese prin includerea întregii societăți în dezbateră referitoare la importanța rolului Europei în sectorul spațial. Societatea civilă europeană trebuie consultată în mod corespunzător, dacă dorim să-i înțelegem așteptările și nevoile.

4.5.2. Comunicarea Comisiei nu conține nicio trimitere la această provocare strategică, deși consultarea publică pe tema unei strategii spațiale pentru Europa a avut loc în 2016. Dezbateră privind politicile spațiale s-a limitat de obicei la principalele părți interesate, ignorând pur și simplu faptul că, pentru a dezvolta o piață orientată către consumatori, aceștia trebuie să cunoască și să țină seama de avantajele și oportunitățile pe care le poate oferi tehnologia.

4.5.3. Fiecare actor principal are o strategie de comunicare individuală, dar nu există nicio viziune sau plan strategic comun care să poată fi prezentate publicului larg. CESE consideră că nicio strategie nu va avea succes fără implicarea părților interesate ale societății civile, fie acestea publice sau private, în planul de acțiune.

4.5.4. Ar trebui organizate reuniuni cu utilizatorii finali, la nivel regional, național și european. De asemenea, ar trebui desfășurate campanii de informare, la care să participe activ și autoritățile locale.

4.5.5. CESE invită Comisia și principalii parteneri să lanseze un portal privind spațiul și societatea, în cooperare cu organizațiile publice și private și cu întreprinzătorii. Informarea și sensibilizarea ar trebui să se numere printre principalele priorități ale unei noi politici spațiale, al cărei obiectiv va fi, în cele din urmă, satisfacerea nevoilor reale ale cetățenilor.

Bruxelles, 30 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrele de restructurare preventivă, a doua șansă și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei 2012/30/UE”

[COM(2016) 723 final – 2016/0359 (COD)]

(2017/C 209/04)

Raportor: **Antonello PEZZINI**

Coraportor: **Franca SALIS-MADINIER**

Sesizare	Parlamentul European, 16.1.2017 Consiliul European, 25.1.2017
Temei juridic	Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	9.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	220/2/7
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE sprijină propunerea de directivă privind restructurarea preventivă și a doua șansă și, din acest motiv, prezintă propunerile societății civile organizate care vizează integrarea conținutului.

1.2. Având în vedere conținutul și necesitatea completării normelor pentru piața internă, CESE susține ideea ca propunerea să ia forma unui regulament și să realizeze fără rețineri o armonizare maximă a sistemelor existente.

1.3. CESE subliniază că obligația pe care o are conducerea societății de a informa angajații și de a se consulta cu aceștia înainte și în cursul negocierilor trebuie să fie expres menționată în directivă. În special, în diversele etape ale restructurării timpurii, trebuie acordată cea mai mare atenție intereselor lucrătorilor, la fel cum, în cursul procedurii de insolvență, trebuie să se facă referire explicită la articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2001/23/CE, în scopul protejării drepturilor lucrătorilor în acest context.

1.4. CESE solicită Comisiei să introducă în directivă obligația de a anticipa situația de insolvență ca principiu fundamental, prin introducerea unui *cod de bună conduită*. În acest scop, CESE propune integrarea în directivă a principiului *alertei sociale* („social warning”), conform unor modalități adecvate.

1.5. CESE recomandă integrarea în directivă a principiului priorității pentru a garanta, în caz de insolvență, că toți lucrătorii din toate statele membre beneficiază de statutul de creditori prioritari. Totodată, CESE propune crearea, dacă nu există deja, a unui fond național de mutualizare a riscurilor, care să garanteze, în toate statele membre, plata salariilor angajaților. Acest fond, în vigoare în unele state membre, ar putea fi alimentat de angajatori prin intermediul unei contribuții specifice. Statele membre ar putea participa la administrarea acestui fond și ar putea să fie garanții săi.

1.6. CESE recomandă Comisiei instituirea rapidă a procedurilor și a termenelor necesare pentru identificarea la timp a dificultăților întreprinderii.

1.7. Specialiștii și experții, precum și magistrații cu atribuții în această materie trebuie să aibă o pregătire comună corespunzătoare și un nivel ridicat de experiență, care să le permită să acționeze într-un domeniu insuficient explorat până în prezent.

1.8. Este necesar să se verifice criteriile de fiabilitate a întreprinzătorilor în materie de conduită profesională onestă, care trebuie demonstrată prin prezentarea unor atestate corespunzătoare, emise de autorități. Astfel de atestate justifică recurgerea la „a doua șansă”.

1.9. CESE solicită ca directiva să considere utilizarea abuzivă de către administratorul întreprinderii a procedurii de insolvență pentru a nega drepturile lucrătorilor drept o practică ilegală care, prin urmare, anulează accesul la moratoriu sau dreptul de a beneficia de a doua șansă pentru administratorul care face uz de această practică.

1.10. CESE salută rolul secundar atribuit instanțelor, care intervin doar în caz de necesitate.

1.11. CESE subliniază valoarea socială a întreprinderii și efortul de a o menține activă, prin proceduri simplificate, necostisitoare și rapide, în conformitate cu valorile consacrate prin Tratatul UE (articolul 3 și cu respectarea bunei-credințe a întreprinzătorului).

2. Regimul insolvenței întreprinderii în UE

2.1. La 20 mai 2015, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Regulamentul (UE) 2015/848 – „regulamentul” – privind procedurile de insolvență între diverse state membre.

2.2. Noua legislație a ținut seama de noile viziuni cu privire la obiectivele legislației în materie de insolvență, potrivit cărora procedurile de faliment nu mai sunt privite numai din perspectiva lichidării, ci și ca modalități de garantare a păstrării mijloacelor organizate ale întreprinderii și, prin urmare, de garantare a dreptului la muncă al angajaților, asigurând, acolo unde este posibil, supraviețuirea întreprinderii.

2.3. În mai multe state membre în care procedura restructurării întreprinderilor prevalează asupra procedurii lichidării, rata de recuperare a creanțelor este de 83 % față de 57 % ⁽¹⁾.

2.3.1. În plus, durata procedurii este foarte diferită de la un stat membru la altul ⁽²⁾, variind între câteva luni și câțiva ani.

2.3.2. De asemenea, există numeroase diferențe în ceea ce privește posibilitatea accesării procedurilor de restructurare înainte de declararea insolvenței.

2.3.3. Studii recente ⁽³⁾ au evidențiat o adecvare doar parțială a legislațiilor în materie de insolvență și o divergență excesivă a legislațiilor statelor membre, având ca rezultat obstacole în calea investițiilor în cadrul pieței unice.

2.4. Pentru întreprinzătorii a căror rată de „mortalitate economică” este de aproximativ 50 % ⁽⁴⁾ în primii cinci ani de activitate, obiectivul este de a avea dreptul la un moratoriu în momentele în care iminența unei crize devine evidentă și, ulterior, de a putea obține soluția pentru plata datoriilor, într-o perioadă de maximum trei ani, înlăturând stigmatul falimentului și acordându-le întreprinzătorilor onești a doua șansă.

2.5. O inovație semnificativă în direcția creării unui spațiu judiciar unic european este instituirea, până în iunie 2019, a unui sistem de interconectare electronică a așa-numitelor „registre de insolvență”, care urmează să fie instituite în fiecare stat membru, cu titlu gratuit, fiind accesibile prin intermediul portalului european e-justiție.

2.6. Potrivit Comisiei, în fiecare an, 200 000 de întreprinderi din Europa intră în faliment; ceea ce înseamnă pierderea a 1,7 milioane de locuri de muncă. Acest lucru ar putea fi deseori evitat dacă ar exista mai multe proceduri eficiente în materie de insolvență și restructurare.

2.7. Din examinarea punerii în aplicare a Recomandării CE din 2014 privind restructurarea și a doua șansă reiese că, în ciuda reformelor în domeniul insolvenței, legislațiile sunt în continuare divergente și continuă să fie ineficiente sau inexistente în anumite țări. În Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital din 2015 s-a anunțat o inițiativă legislativă privind insolvența întreprinderilor, care urma să includă restructurarea timpurie și a doua șansă.

⁽¹⁾ Banca Mondială, indicele „Doing Business”, 2016.

⁽²⁾ A se vedea SWD(2016) 357 final.

⁽³⁾ <https://webcast.ec.europa.eu/insolvency-conference>; http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/impact_assessment_en.pdf COM(2015) 468 final, 30.9.2015 (Insolvența la p. 28-29); SWD(2015) 183 final, 30.9.2015 (Insolvența la p. 73-78) și altele.

⁽⁴⁾ Conform Flash Eurobarometru 354 (2012), din care mai reiese că 43 % din europeni nu ar demara o afacere de teama eșecului.

2.8. Inițiativa CE ar trebui să fie analizată și în funcție de o serie de recomandări pe care le formulăm pentru a evidenția, printre altele, că:

- neconcordanțele dintre legislațiile naționale privind insolvența pot crea avantaje sau dezavantaje concurențiale nejustificate;
- problema regimurilor de insolvență trebuie examinată din punctul de vedere al dreptului muncii, deoarece definițiile diferite în ceea ce privește „ocuparea forței de muncă” și „angajatul” pot submina drepturile lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene în caz de insolvență;
- lipsa armonizării în ceea ce privește clasificarea creditorilor poate reduce predictibilitatea rezultatelor procedurilor judiciare;
- procedurile de insolvență ar trebui să nu poată fi folosite în mod abuziv sau oportunist de către eventuali creditori sau de către un singur creditor;
- sunt necesare măsuri pentru a preveni fenomenul de „forum shopping” (alegerea jurisdicției mai favorabile).

3. Propunerile CE

3.1. Propunerea Comisiei – care își găsește temeiul juridic în articolele 53 și 114 din TFUE – se axează pe trei elemente principale:

- principii comune privind utilizarea unor cadre de restructurare timpurie, care vor ajuta întreprinderile să își continue activitatea și să mențină locurile de muncă;
- norme care să permită întreprinzătorilor să beneficieze de a doua șansă după remiterea de datorie, într-o perioadă maximă de 3 de ani;
- măsuri specifice pentru statele membre în vederea sporirii eficienței procedurilor de insolvență, de restructurare și de remitere a datoriei, care are drept consecință reducerea corespunzătoare a duratei și a costurilor excesive ale procedurilor, precum și eliminarea insecurității juridice pentru creditori și investitori și cu rate mai ridicate de recuperare a datoriilor neplătite.

3.2. Noile norme includ anumite principii de bază pentru a garanta coerența și eficiența în întreaga UE a „cadrelor” de insolvență și de restructurare:

- întreprinderile care se confruntă cu dificultăți financiare, în special IMM-urile, vor avea acces la sisteme de alertă pentru a identifica o deteriorare a situației economice și pentru a asigura restructurarea într-un stadiu timpuriu;
- „cadrele” flexibile de restructurare preventivă trebuie să simplifice procedurile judiciare în ceea ce privește durata, costul și complexitatea lor;
- o perioadă de grație de maximum patru luni acordată debitorului înainte de aplicarea măsurilor de executare silită, pentru a facilita negocierile care conduc la o restructurare eficientă;
- lipsa posibilității de a bloca planurile de restructurare de către creditori, precum și de către acționarii minoritari care au opinii divergente, însă cu protecția deplină a intereselor legitime ale acestora;
- protecția noilor finanțări și a finanțărilor *ad interim*, pentru a spori posibilitatea unor restructurări eficiente;
- protecția deplină asigurată prin dreptul muncii în cadrul procedurilor de restructurare preventivă, în conformitate cu legislația în vigoare a UE aplicabilă lucrătorilor;
- formarea și specializarea în mod uniform pe întreg teritoriul UE a lichidatorilor și a judecătorilor;
- utilizarea pe deplin a noilor tehnologii informatice pentru transmiterea online a informațiilor, notificărilor și comunicărilor, pentru a asigura o mai bună eficiență și a scurta durata procedurilor de insolvență, de restructurare și de acordare a unei a doua șanse.

3.3. Propunerea constând într-o nouă directivă ține seama și de aspectele legate de o procedură „de continuitate”, în care întreprinzătorul păstrează controlul asupra propriei activități, respectiv *automatic stay* (suspendarea automată), cu alte cuvinte perioada de patru luni în care creditorii nu pot promova acțiuni individuale pentru recuperarea datoriei.

4. Observații specifice cu privire la textul Comisiei

4.1. Titlul I. Remiterea datoriilor

4.1.1. În ceea ce privește aplicarea facultativă a regimului propus pentru procedurile de remitere a datoriilor în cazul consumatorilor, în urma numeroaselor avize pe care le-a redactat în acest sens, CESE se opune cu fermitate acestei posibilități, care este contrară solicitărilor pe care le-a formulat în ce privește necesitatea imperativă de a dispune de un regim specific pentru supraîndatorarea consumatorilor.

4.2. Titlul II. Anticiparea și sistemele de alertă

4.2.1. CESE consideră că ar fi util să se clarifice domeniul de aplicare a directivei (tipul de întreprinderi, numărul de angajați), acordându-se o atenție specifică IMM-urilor și influenței lor asupra economiei locale.

4.2.2. Există un larg consens cu privire la nevoia de a ajuta întreprinderile să se restructureze în timp, astfel încât să poată salva locurile de muncă și să își mențină valoarea și, de asemenea, de a sprijini întreprinzătorii onești.

4.2.3. Ar fi util și oportun să se stabilească criteriile potrivit cărora administratorii pot fi considerați *onești*. Aceste criterii obiective ar trebui identificate și incluse în mod expres în directivă. De asemenea, nu trebuie neglijat fenomenul procedurilor de insolvență tactice, utilizate pentru a evita răspunderea juridică și care îi privează pe lucrători de drepturile lor. Utilizarea unor astfel de practici trebuie descurajată prin anularea dreptului la moratoriu și la a doua șansă celor care recurg la ele.

4.2.4. Toate etapele trebuie parcurse cu implicarea continuă a angajaților și a sindicatelor, printr-o consultare și informare eficace, cu destul timp înainte. Reprezentanții angajaților și sindicatele trebuie să aibă dreptul de a propune soluții alternative pentru păstrarea locurilor de muncă și trebuie să beneficieze de dreptul de a numi un expert propriu.

4.2.5. Atunci când cadrul de restructurare preventivă prezintă elemente-cheie comune care pot fi partajate, ar trebui să se urmeze un protocol comun și unitar la nivelul UE.

4.2.6. CESE propune ca procedurile pentru crearea unui fond național de mutualizare a riscurilor, care să garanteze plata salariilor angajaților, să fie prevăzute în toate țările membre. Acest fond ar putea fi alimentat de angajatori prin intermediul unei contribuții specifice. Statele membre ar putea participa la administrarea acestui fond și ar putea să fie garanții săi ⁽⁵⁾.

4.2.7. Pentru a proteja locurile de muncă și a evita concedierile, se susține *alerta socială* („social warning”), și anume obligația întreprinderii de avertizare și alertare, cu suficient timp înainte, a tuturor părților implicate, cu privire la dificultățile pe care le întâmpină întreprinderea. O astfel de măsură, care va trebui adoptată conform unor modalități adecvate în funcție de fiecare caz specific, va reprezenta, de asemenea, un instrument util pentru a dovedi în mod clar comportamentul onest și responsabil din punct de vedere social al întreprinzătorului.

4.2.7.1. Trebuie sprijinită cultura partajării cu reprezentanții lucrătorilor, cu organizațiile sindicale, cu celelalte organizații reprezentative sau alte părți interesate.

4.2.8. Obiectivul care trebuie urmărit este acela de a reduce intervenția autorității judiciare/administrative, care este mult prea des chemată să soluționeze într-un stadiu incipient și în mod drastic probleme legate de insolvență.

4.2.9. Aplicarea la nivel național și european a principiului informării și consultării relevante (Directiva 2009/38/CE privind instituirea unui comitet european de întreprindere) a reprezentanților lucrătorilor și recunoașterea dreptului și a protecției acestora în lansarea de alerte, deoarece aceștia sunt adesea primii conștienți de problemele întreprinderii („whistleblower as means of prevention”).

4.2.10. Ar trebui clarificat mai bine alineatul (3) de la articolul 3. În special, ar trebui specificați parametrii pe baza cărora întreprinderile ar putea fi excluse de la mecanismul de alertă (numărul de angajați, cifra de afaceri etc.).

⁽⁵⁾ Propunere formulată încă din 1764 de Cesare Beccaria, în eseuul său pe tema „Despre infracțiuni și sancțiuni”.

4.3. *Titlul III. Cadrele de restructurare preventivă*

4.3.1. Realizarea unui cadru general favorabil și proactiv, bazat pe armonizarea experiențelor și a procedurilor.

4.3.2. Pentru a realiza obiectivele prevăzute la articolul 114 din TFUE, respectiv cele care vizează piața internă, este necesară armonizarea de către Comisie, inclusiv prin acte delegate, a procedurilor de insolvență, care în prezent sunt mult prea diferite de la un stat membru la altul.

4.3.3. În mod similar, trebuie propuse și armonizate, la nivelul UE, proceduri de preinsolvență adecvate, care să țină seama de motivele care împiedică fluxul financiar normal, uneori legate de întârzierile în efectuarea plăților⁽⁶⁾.

4.3.4. Stabilirea unor norme de bună conduită între beneficiari și furnizori, prin care să fie stabilite termene maxime pentru plata prestațiilor.

4.3.5. În alte cazuri, motivele țin de cauze politice care nu depind de capacitatea întreprinzătorului.

4.3.6. Protecția noilor finanțări și a finanțărilor temporare trebuie să fie asigurată prin intermediul unor norme comune și prin forme de comportament unitare la nivelul diferitelor țări, care să poată, de asemenea, să protejeze pozițiile legitime ale părților aflate în minoritate.

4.3.7. Autoritățile regionale din unele țări europene au creat deja „organisme consultative”⁽⁷⁾, cu sarcina de a acționa rapid atunci când este nevoie să se intervină pentru a sprijini o întreprindere aflată în dificultate⁽⁸⁾.

4.3.8. Ar fi utilă realizarea unui studiu privind aceste „organizații” și formularea unor concluzii utile rezultate din experiențele cele mai relevante.

4.3.9. Crearea de „organisme consultative”, cu competențe importante, cu viziuni clare de perspectivă și cu obiective sociale solide, ar putea contribui la depășirea deficiențelor de anticipare sau de inovare strategice, care au compromis piața forței de muncă în ansamblul său și au contribuit la criza economică prin care trece Europa, deși în forme diferite, începând din 2008.

4.3.10. Atât instrumentele de restructurare timpurie, cât și „a doua șansă” constituie beneficii pentru întreprinzătorul care a respectat procedurile de avertizare și anticipare și care solicită accesul la a doua șansă, ambele având scopul de a crea premisele pentru implicarea creditorilor (în primul rând, a lucrătorilor și a sindicatelor).

4.3.10.1. Din acest motiv, este esențial ca întreprinzătorul care a solicitat accesul la astfel de beneficii să pună imediat la dispoziția părților interesate (lucrători, syndicate, creditorii în general, organisme desemnate pentru soluționarea crizei) toate documentele sale contabile (bilanțuri și anexe aferente, documente bancare, asigurări, evidența stocurilor etc.) și să permită orice formă de control asupra activității sale.

4.3.10.2. Astfel, nu numai că s-ar respecta principiul transparenței, ci s-ar permite, de asemenea, asigurarea eficienței unora dintre principalele instituții fundamentale menționate în prezenta propunere de directivă.

4.3.10.3. Astfel, accesul imediat la toată documentația întreprinderii ar putea permite:

- o mai bună înțelegere, de către toți actorii implicați, a situației economice reale a întreprinderii, în vederea identificării, cât mai curând posibil, a măsurilor adecvate pentru remedierea situației de criză;
- informarea corespunzătoare a creditorilor (lucrători și alți creditori, inclusiv prin intermediul experților proprii) pentru participarea la negocieri în vederea adoptării planului și/sau propunerii de măsuri alternative, precum și pentru a-și exprima în mod conștient opinia sau votul cu privire la elementele planului de restructurare (articolul 8;

⁽⁶⁾ Conform studiilor efectuate de către Academia din Avignon, în cel puțin 30 % din cazuri tocmai întârzierile în efectuarea plăților au fost cele care au condus la dispariția întreprinderilor.

⁽⁷⁾ Formate din experți ai autorității regionale, reprezentanți ai creditorilor și ai actorilor sociali.

⁽⁸⁾ A se vedea, de exemplu, „Organismo di vigilanza e di sostegno delle aziende in difficoltà” („Organismul de supraveghere și de sprijinire a întreprinderilor aflate în dificultate”), creat de către Regiunea autonomă Sicilia în martie 2016 – Regiunea autonomă Sicilia, Departamentul pentru activități de producție.

- informarea corespunzătoare a profesioniștilor [articolul 17 alineatul (3)], a autorităților judiciare și a experților din cadrul acestora (articolul 13, în cazul în care aceștia sunt chemați să evalueze planul de restructurare;
- o evaluare mai precisă a onestității întreprinzătorului [articolul 22 alineatul (1)], dat fiind că din analiza documentelor se poate deduce modul în care s-a îndatorat acesta (cu sau fără bună-credință) și dacă procedura a fost adoptată cât mai curând după primele semne de criză a întreprinderii.

4.3.11. Evaluarea impactului restructurării ar trebui să includă efectele asupra ocupării forței de muncă, deoarece, dacă sunt cunoscute în avans, pot fi luate măsuri adecvate pentru a proteja locurile de muncă, cum ar fi cele privind formarea și dezvoltarea competențelor lucrătorilor.

4.3.12. În ceea ce privește articolul 18 din capitolul 5: directorii ar trebui să fie împiedicați să reducă activele întreprinderii sub nivelul necesar pentru returnarea datoriilor față de angajați.

4.4. Titlul IV. Posibilitatea remiterii datoriei (a doua șansă)

4.4.1. În avizul său din 2013 privind procedurile de insolvență, care conținea observații valabile și pentru prezentul aviz, CESE a subliniat, printre altele că:

- de „a doua șansă” menționată în acesta ar trebui să beneficieze întreprinzătorii care au învățat din eșecul lor precedent și care au capacitatea de a se relansa pe baza unui proiect antreprenorial regândit;
- salariatul ar trebui să fie mai bine protejat și ar trebui să i se recunoască statutul de „creditor privilegiat” în toate statele membre;
- apelul sistematic la judecător nu pare să fie cea mai bună soluție, Comisia fiind încurajată să se gândească la ideea de a crea noi instanțe;
- este pozitivă obligația impusă statelor membre de a îmbunătăți normele de publicitate, prin publicarea hotărârilor relevante ale instanțelor competente într-un registru electronic accesibil publicului.

4.4.2. Normele de acordare a unei a doua șanse întreprinzătorilor după primul eșec trebuie să fie clare și comune tuturor statelor UE, după cum prevede articolul 114 privind piața unică, și trebuie să fie să beneficieze de acordul lucrătorilor salariați care nu au suferit daune sau prejudicii de pe urma primului eșec al întreprinzătorului.

4.4.3. Mult prea adesea rigiditatea procedurilor a favorizat, în multe țări, luarea de măsuri, uneori drastice, din partea lichidatorilor.

4.4.4. Acțiunile care urmează să fie întreprinse în mod uniform și deschis în toate statele membre ale UE trebuie să transforme vechiul rol al lichidatorilor într-un nou rol de lichidatori care să promoveze ocuparea forței de muncă printr-o amplă și profundă pregătire tehnică și culturală, inclusiv cu ajutorul procedurilor informatice prevăzute de portalul european e-justiție și consolidate prin Regulamentul (UE) 2015/848.

4.4.5. CESE salută simplificarea propusă pentru accesul la cea de a doua șansă. În acest sens, este important ca întreprinzătorii supraîndatorați să beneficieze de remiterea datoriei, după expirarea termenelor prevăzute, fără a fi necesar ca ei să se adreseze din nou autorității judiciare sau administrative [articolul 20 alineatul (2)].

4.5. Titlul V. Măsurile de sporire a eficienței procedurilor

4.5.1. Ar fi util ca formarea inițială și continuă a „membrilor autorităților judiciare și a funcționarilor autorităților administrative competente în materie de restructurare, insolvență și a doua șansă” să fie organizată în mod direct de către Comisie (inclusiv prin intermediul agențiilor).

4.5.2. Este nevoie de o armonizare a cerințelor stabilite pentru specialiștii care lucrează în cadrul UE: ar trebui să fie prevăzute standarde minime pentru astfel de operatori, cum ar fi formarea și calificările profesionale, obligația de a fi înregistrați ca atare, responsabilitatea și codul de etică profesională.

4.5.3. Este nevoie de instrumente de supraveghere internă și de practici de contabilitate, raportare și control, pentru a asigura și a spori eficiența procedurilor.

4.6. Titlul VI. Monitorizarea procedurilor

4.6.1. Așa cum s-a menționat deja la punctul 4.3.10.1, numai un acces imediat și deplin la documentația întreprinderii ar putea garanta autenticitatea și caracterul complet al datelor care urmează să fie colectate pentru a asigura monitorizarea eficace a procedurilor (articolul 29).

4.6.2. Claritatea și caracterul complet al documentelor trebuie să se regăsească și în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind un cadru pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1095/2010, (UE) nr. 648/2012 și (UE) 2015/2365”

[COM(2016) 856 final – 2016/0365 (COD)]

(2017/C 209/05)

Raportor: **Antonio GARCÍA DEL RIEGO**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 7.2.2017 Parlamentul European, 13.2.2017
Temei juridic	Articolele 114 și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	8.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	226/2/2

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) salută propunerea referitoare la „Cadrul pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale”⁽¹⁾, care vizează trecerea la un proces definitiv și armonizat de redresare și rezoluție pentru compensarea contrapărților centrale (CPC) în UE, și sprijină atât obiectivele, cât și abordarea acesteia.

1.2. CESE subliniază că este extrem de important să se transpună decizia deja adoptată de G20 privind guvernarea globală a CPC-urilor, precum și recomandările specifice formulate de Comitetul permanent pentru cooperarea în materie de reglementare și de supraveghere (FSB) al Consiliului pentru Stabilitate Financiară (CSF), de Grupul de coordonare a mecanismelor de rezoluție (ReSG) constituit în cadrul CSF, de Comitetul pentru infrastructuri de plăți și de piață (CPMI), de Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) și de Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară (BCBS) într-o legislație armonizată cu caracter obligatoriu, care să asigure condiții de concurență echitabile și sigure la nivel mondial.

1.3. Prin urmare, CESE ar dori să existe un grad de flexibilitate care să permită adaptarea regulamentului propus la viitoarea evoluție a consensului internațional privind reglementarea CPC-urilor, și anume la recomandările Consiliului pentru Stabilitate Financiară (CSF)⁽²⁾.

1.4. În opinia CESE, este deosebit de importantă transformarea actualului sistem de soluții individuale privind CPC, bazat pe recomandări internaționale și ale autorităților naționale de supraveghere, într-un regulament definitiv de redresare și rezoluție care să fie clar, coerent, solid și cuprinzător, proporțional și viabil în viitor în contextul altor legislații, cum ar fi Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare (BRRD).

1.4.1. În acest context, CESE consideră că instituirea unei autorități unice de supraveghere și a unei autorități unice de rezoluție a contrapărților centrale ar plasa aceste autorități într-o poziție mai bună pentru a pune în comun expertiza și datele, precum și pentru a garanta că noul regulament este pus în aplicare de CPC într-un mod standardizat la nivel european, eliminând fragmentarea interpretărilor actuale date de diferite autorități naționale de supraveghere, ale căror criterii și instrumente de supraveghere sunt ușor diferite.

⁽¹⁾ COM(2016) 856 final.

⁽²⁾ A se vedea și următorul exemplu ilustrativ: „EBA and ESMA call to clarify margin requirements between CRR and EMIR”, 18.1.2017. Recomandările incluse în raport au scopul de a evita duplicarea cerințelor pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, evitându-se astfel creșterea riscului de reglementare și a costurilor de supraveghere de către autoritățile competente.

1.5. Având în vedere rolul central al Băncii Centrale Europene (BCE) în cadrul mecanismului unic de supraveghere (MUS) pentru sectorul bancar, competența sa actuală pentru asigurarea eficienței și solidității sistemelor de compensare, de plăți și de decontare ⁽³⁾, precum și rolul său în acordarea accesului la fondurile băncii centrale pentru CPC, CESE recomandă ferm luarea în considerare a utilizării sau a extinderii sferei de competență a BCE pentru ca aceasta să devină atât supraveghetor european central al CPC, sub egida MUS, cât și autoritate centrală de rezoluție, sub egida BCE/Eurosistemului.

1.6. CESE consideră că ar trebui să fie prevăzute instrumente suplimentare de monitorizare pentru autoritățile de supraveghere din acest domeniu, cu scopul a se obține o imagine mai cuprinzătoare a poziției de risc a membrilor compensatori individuali în rândul mai multor CPC (inclusiv CPC din țările terțe) și al CPC din cadrul diverselor piețe, prin modelizarea posibilelor efecte de domino asupra pozițiilor diferitelor CPC. Autoritățile de supraveghere sau, de preferință, o autoritate centrală de supraveghere ar trebui să fie abilitate să efectueze propriile teste de rezistență cu caracter general și să înțeleagă poziția de risc a CPC relevante și activele care o pot atenua, pe o bază trimestrială, lunară sau zilnică, așa cum o impune situația, în afara testelor de rezistență efectuate de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) în conformitate cu Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR).

1.7. CESE se așteaptă să existe anumite etape logice, adică mai întâi rezoluția unuia sau mai multor membri compensatori individuali în temeiul BRRD și ulterior – dacă este necesar – redresarea și rezoluția uneia sau mai multor CPC, însă ar trebui să se clarifice faptul că există scenarii în care ar trebui să se acorde prioritate redresării uneia sau mai multor CPC în raport cu redresarea uneia sau mai multor bănci care sunt principalii membri compensatori ai CPC-urilor respective.

1.8. CESE solicită ca planurile de redresare ale CPC-urilor să specifice instrumentele și măsurile care vor fi luate în considerare la recorelarea portofoliului CPC-ului, deoarece propunerea examinată nu stabilește care sunt opțiunile specifice pe care planurile de redresare ar trebui să le conțină sau să le excludă.

1.9. În opinia Comitetului, ar trebui acordată o atenție deosebită modului în care ar fi afectate contrapărțile nefinanciare (NFC) și activele client segregate ale participanților compensatori indirecti în cazul utilizării poziției și a instrumentelor de alocare a pierderilor, de exemplu în cazul încetării unui contract și al reducerii valorii oricărui câștig datorat de către CPC-uri acelor membri compensatori care nu se află în situație de neîndeplinire a obligațiilor de plată. În același sens, Comitetul salută faptul că propunerea actuală nu include „marjele de ajustare inițiale”, deoarece acesta nu ar fi un instrument adecvat de redresare și de rezoluție, și nici „marjele de variație a câștigurilor”, deoarece este de așteptat să existe poziții acoperite.

1.10. În opinia CESE, orice opțiune, menționată explicit, de salvare a CPC-urilor cu banii contribuabililor trebuie să fie eliminată din legislația propusă, fiind exclusă în mod specific pentru CPC-urile țărilor terțe. Opțiunea acordării unui sprijin public extraordinar ar trebui propusă de autoritățile respective atunci când se consideră necesar, păstrându-și ca atare caracterul extraordinar, prin însăși natura sa. Opțiunea inclusă în prezent referitoare la sprijinul public extraordinar în anumite condiții ar putea crea o situație de hazard moral. Această eliminare ar permite, de asemenea, ca instituirea unei autorități unice de supraveghere și a unei autorități de rezoluție unice să devină mai acceptabilă din punct de vedere politic din perspectivă națională.

1.10.1. În acest context, CESE solicită ca CPC-urilor autorizate în temeiul Regulamentului privind infrastructura pieței europene (EMIR) ⁽⁴⁾ să le fie solicitate în continuare aceleași standarde obligatorii sau standarde similare, pe baza unei decizii de „echivalență” ca organizații de compensare din țările terțe (CPC-uri din țări terțe).

1.11. CESE propune ca autoritatea de rezoluție să își exercite competența de a înceta unele sau toate contractele în ceea ce privește serviciile de compensare a unui CPC în condiții foarte restrictive în cazul în care un CPC sprijină piețele la vedere și compensează produsele în numerar.

⁽³⁾ Una dintre sarcinile fundamentale ale Eurosistemului este „promovarea bunei funcționări a sistemelor de plăți” [articolul 127 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolul 3 alineatul (1) din Statutul sistemului european al băncilor centrale și al Băncii Centrale Europene]. Temeiul juridic pentru competența Eurosistemului în domeniul sistemelor de plăți și de decontare este prevăzut la articolul 127 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Conform articolului 22 din Statutul sistemului european al băncilor centrale și al Băncii Centrale Europene, „BCE și băncile centrale naționale pot acorda facilități, iar BCE poate adopta regulamente în vederea asigurării eficienței și solidității sistemelor de compensare și de plăți în cadrul Uniunii și în raporturile cu țările terțe”.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții.

1.12. CESE consideră că suspendarea obligației de compensare în rezoluția unui singur CPC trebuie aplicată luând considerare impactul potențial asupra altor CPC-uri autorizate să ofere servicii de compensare în aceeași categorie de active.

2. Contextul

2.1. Atât Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare a Uniunii Europene, cât și Legea Dodd-Frank a Statelor Unite ale Americii obligă băncile de importanță sistemică să instituie „planuri de redresare și rezoluție” pentru a permite aplicarea unor planuri de lichidare ordonată în situații de criză, cu contagiune limitată pe piețele financiare mai largi. Întrucât compensarea centrală a devenit obligatorie în urma adoptării legilor EMIR și Dodd – Frank, CPC-urile au devenit din ce în ce mai importante pentru siguranța generală și soliditatea sistemului financiar. Prin urmare, pe lângă asigurarea rezilienței CPC-urilor, planificarea solidă a redresării și a rezoluției este necesară pentru a avea garanția că, dacă ne bazăm mai mult pe compensarea centrală, nu ajungem la crearea unui nou tip de entitate care să fie „prea mare pentru a se prăbuși” („*too big to fail*”).

2.1.1. Deși eșuarea unui CPC este puțin probabilă din punct de vedere statistic, datorită modelului său de afaceri specific și a accentului pus pe gestionarea riscurilor, el ar putea genera, din cauza rolului său central pe piață ca instituție financiară de importanță sistemică, o contaminare pe scară largă în cadrul sistemului financiar, cu un efect de domino asupra membrilor compensatori și asupra piețelor pe care le sprijină. Acesta este un eveniment puțin probabil, dar cu impact major.

2.2. CPC-urile joacă un rol esențial în sistemul financiar prin gestionarea unei rețele complexe de relații de risc ale contrapărților. În esență, CPC-urile realizează acest lucru (i) interpunându-se între părți pentru contractele comercializate pe una sau mai multe piețe financiare [reglementate sau extrabursiere (OTC)] și (ii) protejându-se împotriva neîndeplinirii obligațiilor de către utilizatori prin colectarea unor marje adecvate și a unor garanții atât din partea cumpărătorului, cât și din partea vânzătorului, precum și punând în aplicare acorduri de partajare a pierderilor [așa-numitele mecanisme de utilizare în cascadă a resurselor în situații de neîndeplinire a obligațiilor de plată (*default waterfall*) care vor fi utilizate doar în situații extreme, în cazul în care marjele individuale se dovedesc a fi insuficiente]⁽⁵⁾.

2.3. Participanții la CPC-uri au avantajul unor riscuri reduse în comparație cu compensarea bilaterală întrucât beneficiază de compensarea multilaterală, de colateralizarea adecvată și de mutualizarea pierderilor. CPC-urile compensează obligațiile participanților (poziții lungi și scurte) pentru produse necorelate, stabilind un echilibru unic multilateral pentru fiecare produs/participant, indiferent de identitatea contrapărții înainte de novație. În cazul în care produsele sunt corelate în mod semnificativ, contrapărțile centrale pot stabili marjele participanților pentru toate produsele (stabilirea marjelor de portofoliu), permițându-le să compenseze riscul prin deținerea de poziții pe produse corelate.

2.4. Pentru a realiza pe deplin beneficiile CPC-urilor, acestea trebuie: (1) să își gestioneze riscul în mod eficient și să aibă la dispoziție resurse financiare adecvate; și (2) să facă obiectul unei supravegheri reglementare și al unor cerințe de supraveghere stricte. În primul rând, CPC-urile trebuie să fie suficient de reziliente în sensul că resursele lor financiare (inclusiv cerințele privind marjele, fondurile de garantare prefinanțate și resursele de lichiditate) trebuie să le permită să reziste cu probabilitate mare de reușită la neîndeplinirea obligațiilor de către membrii compensatori și la alte situații de criză. În al doilea rând, CPC-urile trebuie să dispună de planuri de redresare care să le permită să aloce pierderile excedentare și să genereze lichidități suplimentare fără a pune o sarcină excesivă pe membrii compensatori și pe alte instituții financiare, dintre care este probabil ca o mare parte să fie ele însele de importanță sistemică. În final, trebuie instituite planuri credibile de rezoluție a CPC-urilor.

2.5. În 2009, liderii G20 s-au angajat să garanteze că toate contractele cu instrumente financiare derivate extrabursiere standardizate sunt compensate prin intermediul CPC-urilor. Utilizarea sporită a compensării centrale a instrumentelor financiare derivate este destinată să consolideze stabilitatea financiară prin:

- creșterea compensării multilaterale;
- cerința ca participanții la piața instrumentelor financiare derivate să depună valori adecvate ale marjelor de variație și ale marjelor inițiale;
- asistență în gestionarea situației de neîndeplinire a obligațiilor de plată ale marilor participanți pe piața instrumentelor financiare derivate;

⁽⁵⁾ Comitetul european pentru risc sistemic, „Raportul CERS către Comisia Europeană privind implicațiile riscului sistemic al demersurilor de interoperabilitate ale contrapărților centrale”, ianuarie 2016.

— creșterea transparenței pieței instrumentelor derivate și contribuția la simplificarea rețelelor comerciale ⁽⁶⁾.

2.6. La nivel internațional, încă din 2014, Comitetul pentru infrastructuri de plăți și de piață (CPMI), Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) și Consiliul pentru Stabilitate Financiară (CSF) au emis deja orientări privind redresarea și rezoluția infrastructurilor pieței financiare (IPF), inclusiv a CPC-urilor. În plus, redresarea și rezoluția CPC-urilor reprezintă priorități importante în cadrul planurilor de lucru internaționale stabilite în 2015, în curs de desfășurare.

2.7. La nivelul UE, Comisia Europeană a publicat o propunere ⁽⁷⁾ – bazată pe eforturile întreprinse la nivel internațional, menționate mai sus – referitoare la un regim legislativ privind rezoluția și redresarea CPC-urilor, care este punctul central al prezentului aviz.

3. Observații și comentarii

3.1. *Propunerea de regulament*

3.1.1. CESE ia act de faptul că cerințele de reglementare pentru CPC-uri sunt mai stricte în prezent decât înainte de criză. Principiile CPMI-IOSCO pentru infrastructurile pieței financiare oferă un cadru cuprinzător pentru reziliența și redresarea CPC-urilor.

3.1.2. CESE salută eforturile importante pe care CPMI și IOSCO le-au depus pentru a aborda reziliența și redresarea CPC-urilor la nivel internațional.

3.1.3. Prin urmare, Comitetul ar dori introducerea în regulamentul propus a unui mecanism care să permită adaptarea flexibilă la viitoarea evoluție a consensului internațional privind reglementarea CPC-urilor, cum ar fi recomandările Consiliului pentru Stabilitate Financiară (CSF).

3.1.4. În consecință, Comitetul sprijină regulamentul propus, în care standardele internaționale – puse în aplicare în prezent puțin diferit de către CPC-uri în funcție de mediul juridic și de reglementare – sunt încorporate într-un set standardizat de obligații armonizate și eterogene în temeiul dreptului UE.

3.1.5. CESE ia act de importanța adoptării unei abordări holistice pentru modificarea celorlalte acte legislative aferente, și anume Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare (BRRD), precum și a garantării faptului că instrumentele de moratoriu (articolele 5 și 10 din BRRD) și celelalte mecanisme continuă să excludă obligațiile de plată și de livrare în ceea ce privește anumite sisteme de plată, CPC-urile, depozitarii centrali de titluri de valoare și băncile centrale, pentru a nu dezechilibra portofoliile și garanțiile deținute de CPC-uri sau transferate acestora.

3.1.6. În acest context, CESE presupune că va exista o ordine logică a rezoluției, mai întâi rezoluția unuia sau mai multor membri compensatori individuali în temeiul BRRD și ulterior – dacă este necesar – redresarea și rezoluția uneia sau mai multor CPC-uri, ai căror clienți principali au fost respectivii membri compensatori. Ar putea exista scenarii în care ar trebui acordată prioritate redresării uneia sau mai multor CPC-uri în detrimentul redresării uneia sau mai multor bănci, care sunt membrii compensatori principali ai acestor CPC-uri.

3.1.6.1. În conformitate cu principiile stabilite de către CPMI și IOSCO, resursele unui CPC de importanță sistemică destinate situației neîndeplinirii obligațiilor de plată ar trebui să fie dimensionate astfel încât să reziste cel puțin situației de neîndeplinire a obligațiilor de plată de către acei doi membri compensatori care, în condiții extreme, dar plauzibile, ar putea antrena cea mai mare expunere agregată la riscul de credit față de CPC-ul respectiv (așa-numitul principiu „cover 2”). În cazul în care membrii compensatori care depășesc expunerea în sensul precizat de principiul „cover 2” față de una sau mai multe CPC-uri intră în dificultate și sunt procesați în conformitate cu BRRD, implicațiile pentru CPC-uri și pentru ceilalți membri compensatori care nu se află în situația neîndeplinirii obligațiilor de plată trebuie să fie luate în considerare în toate deciziile referitoare la organismele generale de compensare în curs de a intra în dificultate în sensul BRRD.

⁽⁶⁾ A se vedea documentul președinților SRC al FSB ReSG al FSB, BCBS, CPMI și IOSCO, „Planul de lucru pe 2015 privind CPC”, aprilie 2015.

⁽⁷⁾ COM(2016) 856 final.

3.1.6.2. Potrivit propunerii legislative examinate, s-ar putea dovedi necesar ca CPC-urile să fie stabilizate și sprijinite înainte ca procesul BRRD să poată fi aplicat acestor membri compensatori în curs de a intra în dificultate. Ar putea exista, de asemenea, scenarii în care membrii compensatori care nu se află în neîndeplinirea obligațiilor de plată să ajungă în situația de neîndeplinire prin aplicarea instrumentelor definite în propunerea legislativă examinată și apoi să intre sub incidența BRRD. Dacă totuși acest lucru ar contribui la stabilizarea CPC-ului, servind intereselor mai multor membri compensatori, stabilizarea CPC-ului ar trebui să aibă prioritate față de stabilizarea membrului compensator individual.

3.2. Măsurile extraordinare în interesul public trebuie să fie proporționale și să evite recurgerea la fonduri publice

3.2.1. Comitetul subliniază că regulamentul propus vizează situații extreme și excepționale de pe piață; cu toate acestea, este deosebit de important ca regimul de redresare și rezoluție să permită continuitatea serviciilor esențiale ale CPC-urilor fără a se recurge la fonduri publice, la orice formă de sprijin public pentru solvabilitate sau la orice altă formă de stabilizare financiară din partea guvernului, de sprijin public din capitaluri proprii sau de trecere temporară în proprietatea publică. Opțiunea unui sprijin financiar public extraordinar, în anumite condiții, prevăzută în prezent în mod explicit, ar trebui eliminată, pentru a se evita crearea unei situații de hazard moral, prin stimularea în mod greșit a participanților la compensare de a nu contribui la redresarea și rezoluția unui CPC într-o etapă timpurie și de a aștepta pentru a observa dacă și în ce măsură este acordat sprijinul financiar public extraordinar, acceptând astfel de bună voie sau chiar provocând externalizarea pierderilor în sfera publică.

3.2.2. Deoarece nu pot fi prezise cu precizie scenariile specifice în care se aplică regimul de redresare și rezoluție, CPC-urile ar trebui să rămână flexibile în ceea ce privește conceperea și punerea în aplicare a instrumentelor de redresare, pentru a putea să gestioneze diferite situații de neîndeplinire a obligațiilor. Suprareglementarea ar putea duce la o rigiditate ineficientă. Ca prim pas, CPC-urilor ar trebui să le fie deci permis să aplice procedura de gestionare a situațiilor de neîndeplinire a obligațiilor de plată și, în final, să își pună în aplicare planul de redresare înainte de intervenția autorităților de rezoluție, cu excepția cazului în care există dovezi că este probabil ca planul de redresare să eșueze sau să compromită stabilitatea financiară.

3.3. Tratatamentul diferit al contrapărților nefinanciare și al conturilor client segregate

3.3.1. Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR) prevede obligațiile și cerințele aplicabile atât contrapărților financiare (CF), cât și contrapărților nefinanciare care încheie contracte cu instrumente financiare derivate. CF cuprind bănci, societăți de asigurări, gestionari de investiții, fonduri de pensii, organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), fonduri de investiții alternative, în timp ce contrapărțile nefinanciare includ NFC+ (entități unde pozițiile pe instrumente financiare derivate noționale brute pe 30 de zile sunt de cel puțin 1 miliard EUR pentru instrumentele financiare derivate pe credit și/sau titluri de capital și de 3 miliarde EUR pentru swapurile pe rata dobânzii, devalize, mărfuri și alte instrumente) și NFC. În plus, există entități din țări terțe care pot face obiectul EMIR în mod indirect atunci când încheie tranzacții cu contrapărțile din UE.

3.3.1.1. Obligația de compensare prevăzută de EMIR va fi aplicată în cazul în care contractul derivat extrabursier se încheie între două FC, o FC și o NFC+, sau două NFC + sau o FC/NFC+ și o entitate din țări terțe care ar avea obligația de compensare dacă ar fi înființată în UE. Excepțiile de la cerințe vor lua sfârșit în cursul anului 2017.

3.3.2. După expirarea tuturor excepțiilor, contrapărțile nefinanciare de o anumită dimensiune, în calitate de participanți direcți sau indirecti la un CPC, vor fi afectate de Regulamentul de redresare și rezoluție ca urmare a obligației de a compensa la nivel central anumite clase de contracte derivate extrabursiere⁽⁸⁾. Astfel, contrapărțile nefinanciare și clienții fondurilor de pensii ar putea fi implicați în asumarea de obligații nedorite ca urmare a combinării dispozițiilor prezentului regulament cu obligația de compensare, creându-se o legătură și mai strânsă între economia reală/administratorii de active și instituțiile financiare de importanță sistemică (IFIS).

3.3.3. Prin urmare, CESE solicită Comisiei să ia în considerare un demers diferit pentru abordarea contrapărților nefinanciare – în special a întreprinderilor producătoare care acoperă riscul de expunere fizică în economic reală – în contextul cadrului de redresare și rezoluție propus, în cazurile în care autoritățile publice sunt forțate să ia măsuri extraordinare în interes public, care pot prevala asupra drepturilor normale de proprietate și în virtutea cărora pierderile se alocă unor părți interesate specifice, și, ca măsură de ultimă instanță, CCP-urile încetează să verse câștigurile către contrapărțile nefinanciare.

⁽⁸⁾ În conformitate cu articolele 5 și 6 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții.

3.3.4. Fondurile (de pensie) și celelalte entități care gestionează bani pentru micii investitori și care investesc în piețele de capital vor trebui să mențină poziții în CPC-uri în mod direct sau indirect prin membrii compensatori. Aceste entități fac obiectul supravegherii pe plan național și al unor restricții severe în privința investițiilor lor pentru a se garanta că nu expun clienții finali la riscuri nejustificate. În plus, autoritățile naționale de reglementare sau obligațiile fiduciare le impun să dețină poziții de client în mod indirect, pe conturi client, care trebuie să fie segregate. Prin EMIR, a fost creată opțiunea de a proteja în special activele participanților compensatori indirecti prin introducerea segregării și portabilității activelor clientului.

3.3.5. Având în vedere această reglementare extinsă, investitorii în aceste fonduri (de pensii) au impresia că există o protecție specială a activelor lor, atât prin legislația națională, cât și prin cea europeană. Legislația propusă ar permite totuși prevalarea asupra drepturilor normale de proprietate și alocarea pierderii unor părți interesate specifice, precum și încetarea vărsării câștigurilor de către CPC-uri, având efecte și asupra conturilor client și conturilor client segregate. CESE solicită Comisiei să se asigure că posibilitatea prevalării asupra drepturilor normale de proprietate (încetarea contractelor/alocarea pierderilor/încetarea vărsării câștigurilor) nu se aplică conturilor client (segregate).

3.4. *Tranziția și echivalența regimurilor din țările terțe*

3.4.1. CESE îndeamnă Comisia să se asigure că tranziția către un sistem armonizat este supravegheată în mod corespunzător și sincronizată cu cerințele aplicabile CPC-urilor din țările terțe, pentru a evita posibilitatea arbitrajului de reglementare și a unui dezavantaj concurențial pentru CPC-urile din UE prin crearea de condiții în care CPC-urile din țările terțe oferă servicii mai puțin sigure și, astfel, cu costuri mai scăzute.

3.4.2. Pentru toate țările referitor la care Comisia Europeană plănuiește să adopte o decizie de „echivalență”, normele și regulamentele clare de redresare și rezoluție trebuie să reprezinte un factor important de luat în considerare. Pentru toate țările pentru care Comisia Europeană a adoptat deja o decizie de „echivalență”⁽⁹⁾, această decizie trebuie revizuită având în vedere normele și regulamentele de redresare și rezoluție din țările terțe, pentru a se asigura că există regimuri echivalente de redresare și rezoluție aplicabile CPC-urilor din țările terțe care oferă servicii pe piața unică europeană și că deciziile adoptate de colegiile de rezoluție europene pot fi aplicate în mediul juridic al țării terțe. Ca cerință minimă, ar trebui încheiate contracte privind schimbul de informații cu privire la riscul sistemic cu autoritățile de reglementare ale CPC – urilor din țările terțe și cu autoritatea/autoritățile de supraveghere a CPC-urilor și autoritatea de rezoluție din UE, și ar trebui să se impună participarea respectivelor autorități de reglementare în așa-numitele „grupuri de gestionare a crizelor”.

3.4.3. În temeiul EMIR, Comisia Europeană poate solicita Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) să asigure asistență tehnică în ceea ce privește echivalența unor jurisdicții din afara UE care găzduiesc piețe importante de instrumente financiare derivate sau CPC-uri și care au solicitat recunoaștere⁽¹⁰⁾.

3.4.4. Pentru viitor, CESE solicită ca punctele-cheie care urmează să fie evaluate de ESMA să includă legislația de redresare și rezoluție a acestor țări terțe, pentru a asigura condiții de concurență echitabile și pentru a evita arbitrajul de reglementare care duce la riscuri nejustificate pentru participanții pe piața unică a UE și, posibil, pentru contribuabilii UE, ca urmare a serviciilor furnizate de CPC-urile din țările terțe. Este esențial să existe condiții de concurență echitabile la nivel internațional, iar expunerea contribuabililor UE să fie limitată doar la riscurile care pot fi gestionate în cadrul UE.

3.5. *Autoritatea unică europeană de supraveghere și autoritatea unică europeană de rezoluție*

3.5.1. În opinia CESE, UE și statele membre individuale trebuie să consolideze capacitatea organismelor de supraveghere proprii de a înțelege riscurile CPC-urilor și gestionarea riscurilor la toate nivelurile, în ceea ce privește resursele umane, financiare și tehnice. CESE consideră că în prezent autoritățile de supraveghere depind prea mult de expertiza din cadrul organizațiilor supranaționale și al CPC-urilor înșiși. Această dependență de expertiză ar putea fi deosebit de riscantă dacă autoritățile de supraveghere ar trebui să preia într-un timp scurt controlul unui CPC în curs de a intra în dificultate, de exemplu după îndepărtarea și înlocuirea conducerii sau a consiliului de administrație al unui CPC sau dacă au fost exercitate puterile de rezoluție.

⁽⁹⁾ Pentru lista completă și actualizată, consultați: <https://www.esma.europa.eu/regulation/post-trading/central-counterparties-ccps>.

⁽¹⁰⁾ Se preconizează ca Comisia să recurgă la asistența tehnică a ESMA pentru a întocmi posibilele acte de punere în aplicare în temeiul articolului 25 alineatul (6), al articolului 13 alineatul (2) și al articolului 75 alineatul (1) din EMIR privind echivalența între cadrul juridic și de supraveghere din țările terțe (țările din afara UE).

3.5.2. CESE consideră că instituirea unei autorități unice de supraveghere a CPC-urilor și a unei autorități unice de rezoluție a CPC-urilor ar plasa aceste autorități într-o poziție mai bună pentru a pune în comun expertiza și datele, precum și pentru a garanta că noul regulament este pus în aplicare de CPC-uri într-un mod standardizat la nivel european, astfel încât să se poată elimina riscurile de nerespectare a reglementării sau de recurgere la arbitraj. În plus, s-ar înlocui actuala fragmentare în ce privește supravegherea CPC-urilor. În prezent, regulamentul urmează abordarea de supraveghere națională, astfel cum este instituită de EMIR, prin înființarea de colegii în cadrul autorităților naționale de reglementare pentru supravegherea CPC-urilor. Cu toate acestea, CESE consideră că, într-un scenariu de criză extremă, în care unul sau mai multe CPC-uri se află în pericol de a eșua, o abordare centralizată ar oferi un nivel maxim de eficiență, deoarece deciziile trebuie să fie adoptate în mod holistic, luând în considerare mai multe CPC-uri, membri compensatori etc.

3.5.2.1. CESE consideră că reglementarea în materie de CPC-uri pentru care s-a optat în 2012 în cadrul EMIR a dus la o soluție eterogenă în ce privește supravegherea CPC-urilor ⁽¹¹⁾, în care sarcina de a supraveghea CPC-urile a revenit, în funcție de țări, băncilor centrale, autorităților naționale de reglementare bancară sau autorităților de supraveghere a tranzacțiilor. Această viziune a fost reafirmată de evaluarea *inter pares* a ESMA în temeiul articolului 21 din EMIR, „Activitățile de supraveghere referitoare la cerințele privind marja și garanțiile contrapărților centrale”, publicat la 22 decembrie 2016, în care ESMA susține în mod clar că este necesară îmbunătățirea convergenței în materie de supraveghere între autoritățile naționale de supraveghere.

3.5.2.2. Raportul – care are un obiectiv limitat – a identificat deja o serie de domenii în care abordarea supravegherii diferă între autoritățile naționale de supraveghere și include recomandări de îmbunătățire a coerenței în practicile de supraveghere. În cadrul fiecărei autorități naționale de reglementare au fost înființate colegii – cu o mare suprapunere a participanților pentru CPC-urile esențiale – care ar trebui să lucreze în paralel în cazul unei posibile intrări în dificultate majoră a mai multor CPC-uri. Având în vedere evoluțiile din ultimii câțiva ani și ținând cont de concentrarea tot mai marcată a piețelor bursiere și a piețelor instrumentelor financiare derivate extrabursiere în CPC-uri, în 2017 ar trebui să fie luată în considerare o nouă abordare centralizată.

3.5.3. Având în vedere rolul central al BCE în cadrul mecanismului unic de supraveghere (MUS), CESE propune să se ia în considerare extinderea sferei de competență a BCE; aceasta ar urma să fie desemnată autoritate de supraveghere centrală europeană a CPC-urilor, în cadrul acestui mecanism. Pentru a evita un conflict de interese pe plan intern, BCE/Eurosistemul ar trebui să preia chiar el rolul de autoritate centrală de rezoluție. Acest lucru s-ar putea realiza fie în cadrul sferei de competență existente, fie prin extinderea rezonabilă a acesteia. Una dintre sarcinile principale ale BCE este „promovarea bunei funcționări a sistemelor de plăți” ⁽¹²⁾. Majoritatea CPC-urilor europene sunt înregistrate ca sisteme de plăți menite să asigure caracterul definitiv al decontării ⁽¹³⁾. În plus, unele contrapărți centrale importante din zona euro (de exemplu: LCH SA și Eurex Clearing) sunt autorizate și reglementate ca instituții de credit.

3.5.4. Conform articolului 22 din Statutul sistemului european al băncilor centrale și al Băncii Centrale Europene, „BCE poate adopta regulamente în vederea asigurării eficienței și **solidității sistemelor de compensare** și de plăți în cadrul Uniunii și în raporturile cu țările terțe”. Astfel, este acordat deja un rol de reglementare privind soliditatea sistemelor de compensare. Alternativa ar fi instituirea unei noi autorități europene centrale de supraveghere a CCP-urilor, considerată a fi o opțiune care consumă mai mult timp și este mai costisitoare.

3.5.5. O autoritate de supraveghere centrală în cadrul MUS, atât pentru bănci, cât și pentru CPC-uri, ar ține seama, de asemenea, de faptul că majoritatea băncilor cu relevanță sistemică sunt membre ale unui mare număr de CPC-uri (de exemplu: JPMorgan, care este membră a 70 de CPC-uri din întreaga lume ⁽¹⁴⁾) și, prin urmare, neîndeplinirea obligațiilor de plată ale unuia dintre acești mari membri ar declanșa procesul de scoatere la licitație pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată în CPC-urile în care este membră banca aflată în această situație.

3.5.6. Din perspectivă națională, o condiție politică prealabilă pentru instituirea unei autorități unice de supraveghere și a unei autorități unice de rezoluție este solicitarea deja formulată a eliminării oricărei practici de salvare a CPC-urilor cu banii contribuabililor sub formă de sprijin financiar public extraordinar, în anumite condiții.

⁽¹¹⁾ Pentru lista contrapărților centrale și a autorităților de reglementare, vă rugăm să consultați: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/ccps_authorsised_under_emir.pdf

⁽¹²⁾ A se vedea articolul 127 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolul 3 alineatul (1) din Statutul sistemului european al băncilor centrale și al Băncii Centrale Europene.

⁽¹³⁾ Pentru lista sistemelor de plăți, vă rugăm să consultați: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/designated_payment_and_securities_settlement_systems.pdf.

⁽¹⁴⁾ A se vedea: Sam Fleming și Philip Stafford, *JPMorgan tells clearers to build bigger buffers*, în publicația Financial Times, 11 septembrie 2014.

3.6. Suspendarea opțională a obligației de compensare în procedura de rezoluție

3.6.1. Autoritatea de rezoluție a CPC-ului sau autoritatea competentă a unui membru compensator al CPC-ului aflat în procedură de rezoluție poate solicita Comisiei să suspende temporar obligația de compensare, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) al regulamentului propus, pentru anumite clase de contracte derivate extrabursiere, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

3.6.2. Cu toate acestea, este dificil de imaginat cum este posibil ca, în situații de gravă criză pe piață, membrii compensatori, în special cei mai mici, să redevină capabili în scurt timp să gestioneze pozițiile într-un proces bilateral. În plus, obligația de compensare se bazează pe clase specifice de contracte derivate extrabursiere în toate CPC-urile, fără a se limita la un singur CPC. În consecință, suspendarea obligației de compensare ar putea avea un efect asupra celorlalte CPC-uri autorizate să furnizeze servicii de compensare pentru aceleași produse. Trebuie să se garanteze că pentru celelalte CPC-uri suspendarea obligației de compensare este opțională. În plus, aceste CPC-uri ar putea să fi încheiat contracte de marje încrucișate pentru aceste produse, precum și pentru alte clase de instrumente financiare derivate, astfel încât revenirea la o piață bilaterală ar avea efecte de domino neprevăzute.

3.6.3. Prin urmare, CESE consideră că suspendarea obligației de compensare în procedura de rezoluție este un instrument de rezoluție care ar trebui utilizat fără a afecta alte CPC-uri autorizate să furnizeze servicii de compensare în aceeași clasă de active.

3.6.4. În final, solicitarea autorității de reglementare națională ar putea avea un impact extins la nivel european – fapt care, prin urmare, în opinia Comitetului, oferă un alt argument pentru instituirea unei autorități unice paneuropene de supraveghere pentru CPC-uri, precum și a unei autorități unice de rezoluție.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește indicatorul efectului de levier, indicatorul de finanțare stabilă netă, cerințele privind fondurile proprii și pasivele eligibile, riscul de credit al contrapărții, riscul de piață, expunerile față de contrapărți centrale, expunerile față de organisme de plasament colectiv, expunerile mari, raportarea și cerințele de publicare a informațiilor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012”

[COM(2016) 850 final – 2016/0360 (COD)],

privind

„Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2014 în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții”

[COM(2016) 851 final – 2016/0361 (COD)],

privind

„Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/59/UE în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 98/26/CE, a Directivei 2002/47/CE, a Directivei 2012/30/UE, a Directivei 2011/35/UE, a Directivei 2005/56/CE, a Directivei 2004/25/CE și a Directivei 2007/36/CE”

[COM(2016) 852 final – 2016/0362 (COD)]

și privind

„Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește entitățile exceptate, societățile financiare holding, societățile financiare holding mixte, remunerarea, măsurile și competențele de supraveghere și măsurile de conservare a capitalului”

[COM(2016) 854 final – 2016/0364 (COD)]

(2017/C 209/06)

Raportor: **Daniel MAREELS**

Sesizare	Parlamentul European, 1.2.2017 Consiliul Uniunii Europene, 2.2.2017 și 20.2.2017 Comisia Europeană, 17.2.2017
Temei juridic	Articolele 114 și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	8.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	30.3.2017
Sesiunea nr.	524
Rezultatul votului	177/0/1
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE întâmpină favorabil pachetul de propuneri al Comisiei, sperând că va contribui efectiv la completarea eforturilor întreprinse după criză în vederea reformării sectorului financiar.

1.2. Comitetul salută viziunea **globală și integrată** subiacentă care face ca un număr de obiective importante din domenii diverse să fie reconciliate și reunite în aceste propuneri, însă fără a deroga de la principii. Această abordare creează posibilitatea de a înregistra progrese în mai multe domenii importante, pe calea către un viitor european comun mai durabil și pentru realizarea pe deplin a UEM.

1.3. În primul rând, acest lucru se aplică **obiectivelor din mediul financiar-bancar**. În opinia Comitetului, diversele măsuri propuse contribuie în mod incontestabil la **consolidarea cadrului european prudential și de rezoluție** pentru bănci. Acest lucru este fundamental pentru obiectivul de **reducere a riscurilor în sectorul financiar** și pentru **îmbunătățirea rezilienței instituțiilor**. Stabilitatea financiară și un sistem financiar sănătos, care contribuie la o creștere economică stabilă și durabilă, sunt deosebit de importante. În plus, sistemul bancar paralel nu poate fi trecut cu vederea și nu poate rămâne nereglementat.

1.4. Comitetul consideră că mai ales efectul de reducere a riscului vizat de propuneri este cel care permite **realizarea de progrese** în ceea ce privește nu doar consolidarea **uniunii bancare**, ci și crearea celui de-al treilea pilon al acesteia, **sistemul european de asigurare a depozitelor**. Acest lucru este cu atât mai important cu cât o uniune bancară deplină reprezintă unul din fundamentele definitivării UEM, a cărei realizare trebuie urmărită fără întârziere. Anumite adaptări specifice ale propunerilor sunt însă utile pentru realizarea **uniunii piețelor de capital**.

1.5. De asemenea, în opinia Comitetului este important că acest lucru are o contribuție pozitivă la **restabilirea încrederii clienților și a consumatorilor** în sectorul financiar. De aceea, Comitetul constată cu satisfacție că se depun eforturi atât în ce privește abordarea problemei entităților „prea mari pentru a fi lăsate să eșueze” („*too big to fail*”) prin intermediul măsurilor TLAC (capacitatea totală de absorbție a pierderilor), cât și în ce privește îmbunătățirea eficacității și a eficienței normelor de recapitalizare internă („*bail-in*”). În orice caz, este esențial ca în cazul în care o bancă este în dificultate, să nu se recurgă la fondurile de stat sau la cele ale contribuabililor.

1.6. În continuare, Comitetul salută atenția acordată **finanțării economiei**. În contextul actual de nesiguranță și schimbare și într-un moment în care investițiile se situează la un nivel foarte scăzut, nu trebuie ratată nicio ocazie de a crea **oportunități suplimentare** pentru o **redresare economică stabilă și durabilă** a economiei reale, însoțită de **creștere, investiții sporite și locuri de muncă**.

1.7. Băncile au de jucat un rol major în calitate de intermediar pe piețele de capital, iar împrumuturile bancare vor rămâne și în viitor, fără îndoială, cea mai importantă sursă de finanțare pentru familii și IMM-uri. Chiar dacă propunerile reprezintă un pas înainte în crearea condițiilor optime pentru ca băncile să-și poată asuma acest rol, se pune întrebarea dacă nu se poate face mai mult pentru a consolida și intensifica eforturile în favoarea IMM-urilor, care formează coloana vertebrală a economiei europene. Mai concret, CESE cere confirmarea și extinderea în mai mare măsură a „factorului de sprijinire a IMM-urilor”⁽¹⁾, care le permite băncilor să pună deoparte mai puțin capital pentru împrumuturile acordate IMM-urilor. De asemenea, Comitetul pledează pentru un demers similar în favoarea întreprinderilor din economia socială.

1.8. De asemenea, Comitetul apreciază faptul că au fost **luate în considerare** un număr de **specificități ale UE**, pe baza cererii de contribuții („*call for evidence*”), printre altele. Acest lucru se aplică, printre altele, adaptărilor la angajamentele internaționale care pot fi regăsite în aceste propuneri, în cadrul reformei globale a sectorului financiar. Aceste adaptări aduc beneficii finanțării economiei.

1.9. Având în vedere că actualele propuneri constituie o etapă nouă, însă nu ultima, în cadrul **reformei sectorului financiar** stabilite **la nivel internațional** în urma crizei, Comitetul consideră că este important ca **Europa** să joace un **rol de prim-plan** în activitățile curente și viitoare desfășurate la nivel internațional. Trebuie definite reguli minime pe plan internațional, iar valorile și interesele europene trebuie garantate. În orice caz, nu trebuie acceptate denaturări în detrimentul instituțiilor europene.

1.10. În schimb, în cazul efectelor asupra reglementării diversității necesare din cadrul sectorului financiar european, Comitetul consideră că încă se ține seama prea puțin de situația băncilor de mici dimensiuni și de complexitate redusă. Actualele propuneri continuă să nu țină seama în suficientă măsură de trăsăturile specifice și de posibilitățile acestui tip de instituții. Acest lucru este valabil în mod special pentru **principiul proporționalității**. Mai degrabă decât actuala abordare fragmentară și limitată, Comitetul consideră că ar trebui pusă în prim-plan o abordare mai structurată și mai avansată, în favoarea mai multor instituții și în mai multe domenii. Acestor instituții nu le pot fi impuse obligații sau sarcini excesive.

1.11. De asemenea, este în interesul tuturor actorilor implicați și al părților interesate, al autorităților de supraveghere și de reglementare și al instituțiilor să se urmărească **claritatea și securitatea juridică** în realizarea noilor norme, pentru care ar trebui prevăzut un termen de punere în aplicare adecvat. Pentru a evita eventualele efecte negative asupra finanțării economiei este de dorit finalizarea rapidă a măsurilor legislative tranzitorii privind noul standard IFRS⁽²⁾ 9. În plus, sectorul trebuie să facă față numeroaselor provocări legate, printre altele, de evoluțiile tehnologice și digitale, de rata scăzută a dobânzii și de o serie de alte schimbări apărute în urma crizei.

⁽¹⁾ În funcție de acronimul utilizat în Olanda (MKB) sau în Belgia (KMO), în unele texte în limba neerlandeză se vorbește de „KMO-ondersteuningsfactor”, în altele – de „MKB-ondersteuningsfactor”. Termenul utilizat în limba engleză este „SME supporting factor”.

⁽²⁾ IFRS = standarde internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards*).

Concluzii suplimentare

1.12. Cu privire la consolidarea cadrului prudential, Comitetul salută atenția sporită acordată rolului autorităților de reglementare și de supraveghere și oportunităților care le sunt oferite. Reglementarea și supravegherea sunt interdependente și fiecare trebuie să își poată juca rolul, printre altele, pentru a obține o mai bună armonizare a normelor și a practicilor și pentru a acționa în mod eficient și eficace, dacă este necesar.

1.13. În ce privește cadrul de rezoluție, sunt de apreciat integrarea capacității totale de absorbție a pierderilor (TLAC) în normele MREL (cerința minimă privind fondurile proprii și pasivele eligibile) și armonizarea prevăzută a ierarhiilor naționale ale instrumentelor de datorie subordonate în procedura de insolvență. Normele sunt astfel armonizate, iar aplicabilitatea concretă a sistemului de absorbție a pierderilor este îmbunătățită.

2. Context ⁽³⁾

2.1. La 23 noiembrie 2016, Comisia a publicat o serie de propuneri de reformare a reglementărilor privind băncile. Ele vizează transpunerea textelor elaborate în urma lucrărilor din cadrul Comitetului de la Basel pentru supraveghere bancară și al Consiliului pentru Stabilitate Financiară, luând în considerare rezultatele cererii de contribuții organizate de Comisie pentru a testa eficacitatea și eficiența actualei legislații bancare.

2.2. Aceste propuneri legislative ⁽⁴⁾ vizează modificarea legislației bancare deja existente. Este vorba în special de:

2.2.1. **Regulamentul privind cerințele de capital (CRR)** și **Directiva privind cerințele de capital (CRD)** din 2013. Sunt incluse aici cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit (bănci) și firmele de investiții și normele privind guvernanța și supravegherea;

2.2.2. **Directiva privind redresarea și rezoluția bancară (DRRB)** și **Regulamentul privind mecanismul unic de rezoluție (RMUR)** din 2014. Acestea cuprind normele privind redresarea și rezoluția instituțiilor aflate în dificultate și stabilesc mecanismul unic de rezoluție.

2.3. Prin noile propuneri, se urmăresc mai multe obiective. Acestea includ, în esență:

2.3.1. o mai mare reziliență a instituțiilor UE și promovarea stabilității financiare,

2.3.2. o îmbunătățire a capacității de creditare a băncilor în vederea sprijinirii economiei Uniunii Europene; și

2.3.3. promovarea rolului băncilor în realizarea unor piețe de capitaluri mai aprofundate și mai lichide în UE, astfel încât să se sprijine crearea unei uniuni a piețelor de capital.

2.3.4. Totodată, și se poate menționa aici acest lucru, se depun eforturi pentru perfecționarea și dezvoltarea aplicării „principiului proporționalității” în beneficiul băncilor de mici dimensiuni și/sau de complexitate redusă.

2.4. **Fără a intra în detalii, elementele-cheie** ⁽⁵⁾ ale propunerilor pot fi redată în felul următor:

2.4.1. Cu privire la obiectivele enunțate la punctul 2.3.1:

2.4.1.1. impunerea unor cerințe de capital mai sensibile la riscuri, în special în ceea ce privește riscul de piață, riscul de credit al contrapărții și expunerile față de contrapărțile centrale (CPC);

2.4.1.2. implementarea unor metode care pot reflecta cu mai multă precizie riscurile reale la care sunt expuse băncile;

2.4.1.3. introducerea unui indicator obligatoriu al „efectului de levier” [LR ⁽⁶⁾] de minimum 3 %, pentru a proteja instituțiile de riscul efectului de levier excesiv;

⁽³⁾ Acest text se bazează, printre altele, pe informațiile prezentate de Comisie (de exemplu, în comunicate de presă și în cadrul sesiunilor de întrebări și răspunsuri) cu privire la propuneri.

⁽⁴⁾ Cf. Procedura 2016/0360 (COD), Procedura 2016/0361 (COD), Procedura 2016/0362 (COD) și Procedura 2016/0364 (COD).

⁽⁵⁾ Desigur că aceasta nu este o prezentare exhaustivă a tuturor măsurilor.

⁽⁶⁾ De la abrevierea noțiunii în limba engleză „Leverage Ratio”.

2.4.1.4. impunerea unui indicator obligatoriu de finanțare stabilă netă [NSFR ⁽⁷⁾] în vederea abordării dependenței excesive de finanțarea interbancară pe termen scurt și a diminuării riscului de finanțare pe termen lung;

2.4.1.5. obligația ca instituțiile de importanță sistemică globală ⁽⁸⁾ [G-SII ⁽⁹⁾] să dețină niveluri minime de capital și alte instrumente care să suporte pierderile în cadrul procedurii de rezoluție. Această cerință, cunoscută sub denumirea de „capacitate totală de absorbție a pierderilor” [TLAC ⁽¹⁰⁾], va fi integrată în sistemul MREL existent ⁽¹¹⁾, aplicabil tuturor băncilor. Acest lucru va oferi UE, dacă este cazul, o mai bună capacitate în ceea ce privește rezoluția instituțiilor de importanță sistemică globală aflate în dificultate, protejând totodată stabilitatea financiară și reducând la minimum riscurile pentru contribuabili. În plus, se asigură o armonizare a ierarhiei creditorilor („*creditor hierarchy*”), astfel încât să apară condiții de concurență echitabile în caz de recapitalizare internă la rezoluția unei bănci.

2.4.2. Cu privire la obiectivele enunțate la punctul 2.3.2 (și, într-o anumită măsură, și 2.3.4), se face referire la:

2.4.2.1. consolidarea capacității băncilor de a acorda împrumuturi IMM-urilor și de a finanța proiecte de infrastructură;

2.4.2.2. reducerea sarcinilor administrative pentru băncile de dimensiuni mici și de complexitate redusă, sarcini legate de unele norme în materie de remunerare, și anume cele privind amânarea și remunerarea prin utilizarea unor instrumente precum acțiunile;

2.4.2.3. adaptarea normelor Directivei CRD/Regulamentului CRR, care trebuie să fie mai proporționale și mai puțin împovărătoare pentru instituțiile mai mici și mai puțin complexe, întrucât o parte din cerințele actuale în materie de publicare de informații, de raportare și referitoare la portofoliul complex de tranzacționare nu par să fie justificate de considerente de natură prudențială.

2.4.3. Cu privire la obiectivele enunțate la punctul 2.3.3, se urmărește:

2.4.3.1. evitarea cerințelor de capital disproporționate pentru pozițiile din portofoliul de tranzacționare, inclusiv cele legate de activitățile de formator de piață;

2.4.3.2. reducerea costurilor legate de emiterea/deținerea anumitor instrumente (obligațiuni garantate, instrumente de securitizare de înaltă calitate, instrumente de datorie suverană, instrumente financiare derivate utilizate în scopuri de acoperire împotriva riscurilor);

2.4.3.3. evitarea factorilor care riscă să descurajeze instituțiile ce acționează ca intermediari pentru clienți în raport cu tranzacțiile compensate de contrapărțile centrale.

3. Observații și comentarii

3.1. Considerații generale

3.1.1. De bună seamă, aceste propuneri merită întâmpinate favorabil. Ele reprezintă o completare și perfecționare a eforturilor importante întreprinse după criză în vederea reformării sectorului financiar. De asemenea, ele țin seama de faptul că băncile din Europa vor juca și în viitor un rol important în societate și, mai ales, în finanțarea economiei. Băncile au de jucat un rol major în calitate de intermediar pe piețele de capital, iar împrumuturile bancare vor rămâne și în viitor în Europa cea mai importantă sursă de finanțare pentru familii și întreprinderi, și, cu siguranță, pentru IMM-uri. Acest lucru nu trebuie compromis.

3.1.2. Comitetul apreciază, în primul rând, viziunea globală și integrată care a prevalat la elaborarea acestor propuneri și prin care au fost luate în considerare diverse obiective societale importante și evoluții dezirabile. Unul din cele mai mari merite este faptul că s-au depus eforturi concrete pentru elaborarea prezentelor propuneri, fără a deroga de la principii. Unul dintre cele două aspecte nu trebuie să prevaleze față de celălalt.

3.1.3. Într-un context politic, social și economic dificil și complex și cu o serie de provocări importante de depășit, reconcilierea și reunirea unui număr de obiective importante din planuri diverse creează un potențial deloc neglijabil de progres în diverse domenii, pe calea către un viitor european comun mai durabil. Această abordare echilibrată contribuie și la restabilirea încrederii.

⁽⁷⁾ De la abrevierea noțiunii în limba engleză „*Net Stable Funding Ratio*”.

⁽⁸⁾ În acest moment, această măsură ar afecta 13 grupuri bancare europene.

⁽⁹⁾ De la abrevierea noțiunii din limba engleză „*Global Systemically Important Institution*” (termen utilizat în CRR pentru Global Systemically Important Banks – G-SIB).

⁽¹⁰⁾ De la abrevierea noțiunii în limba engleză „*Total Loss Absorption Capacity*”.

⁽¹¹⁾ Abrevierea noțiunii în limba engleză „*Minimum Requirement for Eligible Liabilities and Own Funds*”. În limba română se folosește „cerința minimă de fonduri proprii și pasive eligibile”.

3.1.4. Comitetul salută și faptul că s-au luat în considerare rezultatele cererii de contribuții⁽¹²⁾, având în vedere că acest lucru a permis, pe de o parte, o abordare mai armonioasă și implicarea tuturor părților interesate și, pe de altă parte, o abordare mai rafinată și mai nuanțată în cadrul obiectivelor prevăzute.

3.1.5. În opinia Comitetului, un sistem bancar rezilient și suficient de capitalizat este o condiție și un element de bază pentru menținerea stabilității financiare.

3.1.6. Nu mai puțin importante sunt măsurile în vederea sprijinirii economiei și a finanțării eficiente a acesteia, astfel încât creșterea economică și crearea de locuri de muncă să poată beneficia de cel mai înalt nivel de sprijin.

3.1.7. De asemenea, prin efectul lor de reducere a riscului, aceste propuneri sunt de natură să contribuie la realizarea uniunii bancare⁽¹³⁾ și sunt, în opinia Comitetului, un element-cheie, care ar trebui să permită și înregistrarea de progrese în realizarea celui de-al treilea pilon al acesteia, și anume sistemul european de asigurare a depozitelor. La rândul său, uniunea bancară reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale UEM și trebuie depuse eforturi în continuare pentru realizarea sa. Aceste propuneri aduc beneficii și pentru crearea uniunii piețelor⁽¹⁴⁾ de capital, ceea ce reprezintă o altă valoare adăugată a acestora.

3.1.8. Aceste propuneri reprezintă o nouă etapă către restabilirea încrederii în sectorul financiar și în bănci, însă nu este și ultima. Comitetul speră ca în fazele următoare să se lucreze în același spirit, în special în ceea ce privește chestiunile care sunt supuse dezbaterii în acest moment, inclusiv în contextul finalizării⁽¹⁵⁾, printre altele, a cadrului Basel III⁽¹⁶⁾, și pentru care se așteaptă rezultate într-un termen relativ scurt. În orice caz, trebuie redus și mai mult riscul din cadrul sectorului, fără ca sectorul bancar european să fie afectat în mod disproporționat.

3.1.9. În plus, pare important să fie avut în vedere și contextul internațional, mai ales în condițiile în care s-a constatat că anumite angajamente legate de reforma globală a sectorului financiar fac obiectul unei interpretări diferite și/sau mai puțin restrictive din partea partenerilor neeuropeni. Programul complet de reformă convenit la nivelul G20 după criza financiară nu poate fi compromis și nu trebuie să determine, pe plan mondial, diferențe sau fragmentări prea mari în detrimentul instituțiilor cu sediul în UE.

3.1.10. Este important ca aceste propuneri să ofere sectorului financiar și actorilor acestuia suficientă claritate și certitudine. Un sector diversificat și remunerat corespunzător, care operează într-un spațiu european unificat, trebuie să aibă posibilitatea să abordeze și alte provocări, cum sunt cele legate de evoluțiile tehnologice și digitale, rata scăzută a dobânzii și o serie de alte probleme apărute în urma crizei, precum creditele neperformante⁽¹⁷⁾ în unele țări.

3.1.11. În final, Comitetul își reiterează poziția anterioară, conform căreia sistemul bancar paralel nu poate fi trecut cu vederea și nu poate rămâne nereglementat. Posibilele riscuri pe care acesta le implică trebuie controlate și monitorizate, în vederea consolidării stabilității financiare. Totodată, trebuie stabilite deci criterii identice pentru toți actorii din sectorul financiar și între aceștia.

3.2. Cadrul prudențial și măsurile propuse în acest sens

3.2.1. Comitetul salută atenția acordată cadrului prudențial și completării și consolidării acestuia prin intermediul diferiților indicatori și al altor măsuri prevăzute în actualele propuneri. Acestea pot fi susținute, mai ales datorită abordării nuanțate pentru care s-a optat și, printre altele, garantării faptului că finanțarea economiei nu va fi îngreunată în mod inutil.

3.2.2. Comitetul salută atenția sporită acordată rolului autorităților de reglementare și de supraveghere din acest sector, dorința de a le oferi posibilități suplimentare și de a intensifica și îmbunătăți armonizarea normelor și a practicilor. Acest lucru este important nu doar pentru a se evita diferențele prea mari în ce privește tratamentul aplicat băncilor, ci și din perspectiva unei aplicări extinse a principiului proporționalității.

⁽¹²⁾ COM(2016) 855 final.

⁽¹³⁾ JO C 177, 18.5.2016, p. 21.

⁽¹⁴⁾ JO C 133, 14.4.2016, p. 17.

⁽¹⁵⁾ Denumite și „măsurile Basel IV”.

⁽¹⁶⁾ Acestea privesc, printre altele, activitățile legate de riscul operațional și riscul de credit, precum și modelele interne ale băncilor. Un alt proiect deschis la nivelul Basel este întocmirea unor standarde pentru riscul suveran. Acest lucru trebuie să constituie, în același timp, un punct de interes la nivel internațional și european.

⁽¹⁷⁾ JO C 133, 14.4.2016, p. 17.

3.3. Cadrul de rezoluție

3.3.1. În conformitate cu avizele sale anterioare, Comitetul salută faptul că problema entităților „*too big to fail*” este abordată în noile propuneri. Introducerea TLAC pentru G-SII europene în cadrul MREL, cu o componentă general aplicabilă⁽¹⁸⁾ și una individualizată⁽¹⁹⁾, permite o abordare în același timp armonizată și personalizată.

3.3.2. Însă eforturile nu trebuie să se oprească aici. Așa cum s-a specificat la momentul respectiv⁽²⁰⁾, aplicarea integrală a Basel III, Consiliul pentru Stabilitate Financiară (FSB) și o soluție pentru băncile care sunt prea mari pentru a fi lăsate să eșueze (băncile „*too big to fail*”) care să fie conformă cu acordurile internaționale (G-20), trebuie să fie (în continuare) aspecte prioritare pentru următorii ani. Obiectivul trebuie să rămână consolidarea stabilității și a rezilienței sectorului financiar și, totodată, evitarea necesității de a mai recurge, pe viitor, la fonduri publice pentru a salva băncile. În plus, pentru a facilita aplicarea mecanismului de rezoluție, ar trebui să se studieze în continuare modul în care poate fi redus nivelul ridicat al datoriei publice deținute de bănci⁽²¹⁾. Acest lucru ar permite, de asemenea, realizarea deplină a uniunii bancare⁽²²⁾.

3.3.3. Comitetul salută în mod deosebit propunerea Comisiei de a aplica o mai mare armonizare în cadrul ierarhiei creditorilor, prin crearea unei noi clase de active în aplicarea regimului de recapitalizare internă, asigurându-se în final condiții de concurență echitabile între diferitele state membre⁽²³⁾.

3.4. Măsurile pentru o mai bună finanțare a economiei reale și a IMM-urilor în special

3.4.1. Este un lucru foarte pozitiv, desigur, faptul că diferitele măsuri preconizate sunt evaluate din perspectiva efectului pe care ar urma să îl aibă asupra finanțării economiei reale și că s-au luat măsurile necesare pentru a îmbunătăți capacitatea de creditare a băncilor.

3.4.2. Comitetul salută îndeosebi faptul că s-a acordat o mare atenție creditării IMM-urilor, care sunt și rămân coloana vertebrală a economiei europene. Acestea vor asigura investiții și locuri de muncă.

3.4.3. Acest lucru este valabil în special pentru consolidarea și extinderea factorului de sprijinire a IMM-urilor („SME supporting factor”). Comitetul insistă să se verifice cu atenție dacă acest factor nu ar putea fi aplicat în continuare, astfel încât să se acorde cât mai multe credite, în beneficiul cât mai multor IMM-uri. În aceeași ordine de idei, Comitetul cere Comisiei să depună eforturi suplimentare pentru a consolida economiile statelor slăbite în cea mai mare măsură de criza economică.

3.4.4. Comitetul este, de asemenea, de părere că ar trebui depuse eforturi similare în favoarea economiei sociale și a actorilor din acest domeniu. Ar putea, de exemplu, să se urmărească elaborarea unui „factor de sprijinire a întreprinderilor sociale”.

3.5. Consolidarea suplimentară a uniunii piețelor de capital

3.5.1. Deși nu este cea mai importantă componentă a acestora, Comitetul apreciază atenția acordată în prezentele propuneri consolidării suplimentare a uniunii piețelor de capital.

3.5.2. În conformitate cu avizele sale anterioare⁽²⁴⁾ în această privință, în opinia Comitetului, cadrul de reglementare și de supraveghere trebuie să ofere toate șansele de dezvoltare pentru punctele forte ale piețelor de capital și să controleze punctele slabe ale acestora, cum ar fi asumarea unor riscuri excesive sau disproporționate. Noul sistem trebuie să fie rezilient la efectele negative ale oricăror noi crize. Acest aspect presupune, de asemenea, o mai mare convergență și cooperare în materie de supraveghere microprudențială și macroprudențială, atât la nivel european, cât și la nivel național.

3.6. Proporționalitatea și reducerea costurilor administrative

3.6.1. În primul rând, Comitetul dorește să reitereze importanța fundamentală a necesității existenței unui peisaj bancar diversificat⁽²⁵⁾. Acest lucru nu este doar în avantajul stabilității, ci permite, de asemenea, să se vină în întâmpinarea nevoilor și a necesităților tuturor, indiferent dacă este vorba de deponenți, investitori, consumatori sau antreprenori.

⁽¹⁸⁾ Așa-numitul „Pillar 1 MREL requirement”.

⁽¹⁹⁾ Așa-numitul „Pillar 2 MREL add-on requirement”.

⁽²⁰⁾ JO C 451, 16.12.2014, p. 10.

⁽²¹⁾ Cf., printre altele: https://ec.europa.eu/epsc/publications/five-presidents-report-series/further-risk-reduction-banking-union_en.

⁽²²⁾ JO C 271, 19.9. 2013, p. 8.

⁽²³⁾ Cf. avizul CESE ECO/429 „Reformarea sectorului bancar – ierarhia creanțelor în caz de insolvență”, încă nepublicat.

⁽²⁴⁾ JO C 133, 14.4.2016, p. 17.

⁽²⁵⁾ JO C 251, 31.7.2015, p. 7.

3.6.2. Comitetul salută în mod deosebit faptul că principiul proporționalității, desemnat anterior drept cea mai mare problemă pentru băncile de dimensiuni mici și de complexitate redusă ⁽²⁶⁾, a condus la o serie de propuneri formulate în cadrul prezentelor propuneri.

3.6.3. Comitetul este de părere că se ține seama prea puțin de situația acestor bănci. Actualele propuneri nu țin seama în suficientă măsură de trăsăturile specifice și de posibilitățile acestui tip de instituții.

3.6.4. Mai degrabă decât actuala abordare fragmentară și limitată, Comitetul consideră că ar trebui pusă în prim-plan o abordare mai structurată și mai avansată a principiului proporționalității.

3.6.5. Mai concret, principiul proporționalității ar trebui să se bazeze nu doar pe dimensiunea instituțiilor respective, ci ar trebui să se țină seama și de: (i) trăsăturile specifice ale diverselor modele de întreprinderi; (ii) de diversele forme instituționale ale acestor bănci; și (iii) de obiectivele specifice urmărite de diversele instituții financiare active pe piață.

3.6.6. Acestor instituții nu le pot fi impuse obligații sau sarcini excesive. Dimpotrivă, este necesară o mai mare flexibilitate în ceea ce privește anumite aspecte specifice, cum ar fi obligațiile de raportare. Alte dispoziții suplimentare, care au scopul de a le reduce sarcina administrativă, ar trebui să fie analizate cu atenție.

3.6.7. Trebuie realizate, de asemenea, condiții echitabile de concurență pentru toate aceste instituții, indiferent de forma lor juridică.

3.6.8. Se poate afirma în general că, în cadrul principiilor enunțate și cu condiția ca autoritățile de supraveghere să aibă posibilitatea, dacă este cazul, să acționeze rapid și în mod corespunzător, Comitetul este de părere că acest principiu al proporționalității trebuie să aibă efecte maxime, în ceea ce privește numărul de instituții care pot beneficia de el, cât și domeniile și sectoarele în care este aplicat.

4. Observații specifice

4.1. Având în vedere importanța aplicării concrete și adecvate a măsurilor propuse, este necesar ca instituțiile financiare să aibă la dispoziție suficient timp pentru a aplica noile norme. În acest sens, se impune ca Autoritatea Bancară Europeană să elaboreze rapid standardele tehnice și de executare și ca termenul de punere în aplicare prevăzut să înceapă să curgă doar odată ce această autoritate a stabilit toate detaliile reglementării.

4.2. Pentru a evita și neutraliza potențialul impact negativ al intrării în vigoare a noilor IFRS 9 ⁽²⁷⁾ asupra finanțării economiei reale, Comitetul pledează pentru finalizarea rapidă a măsurilor tranzitorii prevăzute în cadrul acestui nou standard internațional de contabilitate.

Bruxelles, 30 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽²⁶⁾ JO C 251, 31.7.2015, p. 7.

⁽²⁷⁾ Regulamentul (UE) 2016/2067 al Comisiei din 22 noiembrie 2016 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1126/2008 de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) 9 (JO L 323, 29.11.2016, p. 1).

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Cerere de contribuții – Cadrul de reglementare al UE pentru serviciile financiare”

[COM(2016) 855 final]

(2017/C 209/07)

Raportor: **Milena ANGELOVA**

Sesizare	Comisia Europeană, 23.11.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	8.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	226/4/5
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) salută introducerea pentru prima dată a cererii de contribuții ca un instrument inovator, informativ și util pentru evaluarea impactului inițiativelor legislative la nivelul UE, și speră că aceasta va deveni o practică obișnuită în viitor.

1.2. CESE sprijină concluziile cererii de contribuții, care subliniază faptul că, în general, principiile fundamentale ale recentelor reforme financiare nu pot fi contestate și că noile norme au consolidat stabilitatea și reziliența sistemului financiar. CESE subliniază importanța cadrului de reglementare al UE pentru serviciile financiare în accelerarea finalizării unei uniuni a piețelor de capital (UPC).

1.3. În ceea ce privește proporționalitatea, CESE salută abordarea punerii reformei în contextul scopului mai amplu de realizare a unui echilibru mai bun între obiectivele de stabilitate financiară și de creștere economică. Acesta îndeamnă statele membre să nu impună sarcini și restricții inutile atunci când transpun normele UE. CESE atenționează atât UE, cât și legiuitorii naționali că ar trebui să fie planificate condiții rezonabile pentru ca noua legislație să intre în vigoare și să fie pusă în aplicare, astfel încât să permită tuturor părților interesate să se adapteze.

1.4. CESE recomandă ca, în special în ceea ce privește cadrul de reglementare pentru serviciile financiare, să fie strict monitorizate aspectele transpunerii care se află la aprecierea statelor membre și instituite controale relevante cu privire la punerea în aplicare, pentru a asigura condiții de concurență echitabile și pentru a susține dezvoltarea în continuare a uniunii piețelor de capital.

1.5. CESE este de acord cu faptul că trebuie acordată o atenție deosebită băncilor, deoarece acestea oferă servicii importante de interes general pentru public și reprezintă principala sursă de finanțare pentru IMM-uri. Sistemul financiar al UE este dominat de bănci universale, fapt ce face ca misiunea legiuitorilor să fie foarte dificilă, întrucât libertatea comercială și asumarea de riscuri în acest sector trebuie să fie întotdeauna foarte atent echilibrate cu nevoia de stabilitate.

1.6. Prin urmare, CESE solicită factorilor de decizie europeni să accelereze reforma structurală a sectorului bancar din UE, inclusiv prin rezolvarea acestui aspect al propunerii legislative a Comisiei ⁽¹⁾, care, în prezent, se află într-un impas în procedura de codecizie. CESE reamintește că legislația nu reprezintă întotdeauna cel mai adecvat răspuns politic și invită Comisia ca, ori de câte ori este posibil, să opteze pentru soluții fără caracter legislativ și bazate pe piață.

⁽¹⁾ Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind măsurile structurale de ameliorare a rezilienței instituțiilor de credit din Uniunea Europeană [COM(2014) 43 final].

2. Observații generale

2.1. CESE salută eforturile Comisiei Europene de a lansa o cerere de contribuții înainte de a introduce propuneri de reglementare în domeniul serviciilor financiare și recomandă ca acest lucru să devină o practică obișnuită în cadrul procesului legislativ. Este pentru prima dată când este adoptată această abordare, iar CESE consideră că ar trebui să fie considerată o bună practică care trebuie urmată în viitor. CESE apreciază, de asemenea, faptul că această abordare este ferm sprijinită și de Parlamentul European ⁽²⁾.

2.2. CESE apreciază faptul că, prin intermediul cererii de contribuții, metodologia de reglementare a Comisiei va face un pas înainte, prin examinarea întregului corpus de reglementare a serviciilor financiare și prin evaluarea modului în care interacționează fiecare act legislativ. El invită Comisia să ia în considerare o utilizare mai largă a acestei abordări în cadrul inițiativelor sale legislative viitoare. O asemenea abordare este în conformitate cu programul REFIT (Programul privind o reglementare adecvată și funcțională) ⁽³⁾ și cu agenda pentru o mai bună legiferare ⁽⁴⁾.

2.3. CESE salută eforturile Comisiei în ceea ce privește rolul legiuitorilor de a crea o bază adecvată pentru dezvoltarea sectorului bancar (și, în sens mai larg, a sectorului financiar), pentru ca acesta să fie în măsură să-și îndeplinească funcțiile importante și de neînlocuit în ceea ce privește susținerea creșterii economice durabile și a creării de locuri de muncă.

2.4. Cu scopul de a valorifica în mod eficient realizările deja înregistrate și pentru a nu pierde elanul, CESE încurajează Comisia să analizeze în continuare și în profunzime exemplele colectate de neconcordanțe, de suprapuneri și de interacțiuni nedorite între diferitele acte legislative.

2.5. Având în vedere necesitatea stringentă de a restabili și de a promova creșterea economică în UE, CESE încurajează demersurile în direcția atingerii obiectivelor prudențiale într-o manieră mai favorabilă creșterii. Întrucât creditarea bancară reprezintă în continuare principala sursă de finanțare pentru marea majoritate a întreprinderilor din UE și, în special, pentru IMM-uri, principala prioritate în elaborarea noilor norme ar trebui să fie aceea de a evita împiedicarea fluxului de finanțare a economiei.

2.6. În ceea ce privește proporționalitatea, CESE salută abordarea punerii reformei în contextul scopului mai amplu de realizare a unui echilibru mai bun între obiectivele de stabilitate financiară și de creștere economică. CESE subliniază că ar trebui depuse eforturi pentru a se asigura că acest principiu este urmat și la nivelul statelor membre și că statele membre nu impun sarcini și restricții inutile la transpunerea normelor UE. Acest demers este în conformitate cu eforturile de a elimina sarcina generată de suprapunerea și de neconcordanțele dintre diversele cerințe individuale. Ar trebui să existe un echilibru între nevoia de armonizare și nevoia de recunoaștere a diversității, să se asigure o reglementare proporțională și să se încurajeze utilizarea adecvată a puterii de apreciere.

2.7. La elaborarea propunerilor de directive, CESE invită Comisia să ia în considerare faptul că statele membre transpun directivele în mod diferit. Unele țări le transpun literal și într-o manieră prea strictă, înlăturând astfel flexibilitatea prevăzută de directivă și impunând deseori condiții mult mai stricte industriei lor interne decât alte țări. Alte țări își exercită puterea de apreciere și nu fac foarte multe în spiritul legislației relevante. Acest fapt duce la condiții de concurență inegale și, prin urmare, contravine unuia dintre obiectivele fundamentale ale legislației. Acesta este motivul pentru care CESE sugerează că ar trebui să existe o monitorizare foarte minuțioasă a diversității în procesul de transpunere și controale adecvate privind modul în care legislația este pusă în aplicare.

2.8. CESE susține, în principiu, măsurile de monitorizare propuse de Comisie în comunicarea sa ⁽⁵⁾ și invită Comisia să prezinte actele legislative corespunzătoare, atunci când vor fi pregătite, pentru consultări ample cu părțile interesate din sectoarele relevante.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2016-0006&language=RO>.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_ro.

⁽⁴⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O mai bună legiferare pentru rezultate mai bune – O agendă a UE [COM(2015) 215 final].

⁽⁵⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Cerere de contribuții – Cadrul de reglementare al UE pentru serviciile financiare [COM(2016) 855 final].

2.9. Ca parte a măsurilor sale de monitorizare, Comisia ar trebui să ia în considerare faptul că, în multe cazuri, termenele de transpunere în domeniul serviciilor financiare sunt legate de adoptarea legislației-cadru (nivelul 1). Cu toate acestea, pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare, este, de asemenea, necesară cunoașterea particularităților măsurilor detaliate de punere în aplicare (nivelul 2). Drept urmare, termenele de transpunere care sunt legate de legislația de nivel 1 sunt de multe ori prea scurte. Acest lucru impune ca termenele de transpunere să fie legate de adoptarea măsurilor finale detaliate de punere în aplicare (nivelul 2). CESE salută faptul că Comisia lucrează împreună cu statele membre la elaborarea unei foi de parcurs privind transpunerea și ar dori să urmărească îndeaproape evoluția situației.

3. Observații generale privind acțiunile de monitorizare

3.1. *Reducerea limitărilor normative inutile cu privire la finanțarea economiei*

3.1.1. CESE salută ajustările propuse în domeniile-cheie ale Regulamentului privind cerințele de capital (pachetul CRR2), astfel încât să se garanteze capacitatea băncilor de a finanța economia ⁽⁶⁾.

3.1.1.1. CESE consideră foarte oportună ideea de ajustare a indicatorului efectului de levier pentru a reflecta diversitatea sectorului financiar al UE și a garanta accesul la compensare și la finanțarea publică pentru dezvoltare.

3.1.1.2. CESE salută propunerea de a introduce și de a îmbunătăți indicatorul de finanțare stabilă netă, astfel încât să se asigure buna funcționare a activităților UE de finanțare a comerțului, a piețelor instrumentelor financiare derivate și a pieței contractelor de report.

3.1.2. IMM-urile din Europa consideră în continuare că principala lor sursă de finanțare este creditarea bancară ⁽⁷⁾. CESE apreciază intenția Comisiei de a extinde aplicarea factorului de sprijinire a IMM-urilor la împrumuturile mai mari de 1,5 milioane EUR ⁽⁸⁾. În același timp, CESE invită Comisia să pună un accent deosebit pe evaluarea suficienței finanțării bancare și să ia măsuri pentru a direcționa fondurile bancare mai eficient, astfel încât să răspundă nevoilor specifice ale IMM-urilor, în funcție de profilurile lor diferite de risc, etapele de dezvoltare, locația industriei etc. De asemenea, CESE sugerează Comisiei să ar putea lua în considerare posibilitatea de a aplica factorul de sprijinire a IMM-urilor potențialelor creșteri ale cerințelor de fonduri proprii în caz de riscuri anticiclice sau sistemice, întrucât, în caz contrar, creditarea IMM-urilor ar putea fi restricționată.

3.1.3. CESE ar aprecia reducerea considerabilă a favorizării îndatorării în scopul de a spori reziliența economică și de a sprijini alocarea de capital, sporind astfel atractivitatea capitalurilor proprii pentru emitenți și investitori.

3.1.4. În vederea instituirii unei uniuni a piețelor de capital ⁽⁹⁾, CESE subliniază faptul că întreprinderile ar trebui să aibă acces la diferite tipuri de piață în întreaga UE, în funcție de mărime, domeniul de funcționare și caracteristicile specifice.

3.1.5. Cadrul de reglementare al UE pentru serviciile financiare reprezintă o oportunitate indispensabilă de a răspunde mai bine nevoilor de diversitate în ceea ce privește alegerile investitorilor și ale consumatorilor și de a crea un mediu care să stimuleze inovarea în privința produselor financiare.

3.2. *Îmbunătățirea proporționalității normelor fără a compromite obiectivele prudențiale*

3.2.1. CESE subliniază necesitatea continuării, pas cu pas, a eforturilor depuse în vederea finalizării uniunii bancare și constată că, în acest sens, este necesară punerea în aplicare deplină și la timp a legislației.

3.2.2. CESE invită Comisia să își continue eforturile de a finaliza reglementările privind reforma structurală bancară. Comisia subliniază necesitatea de a simplifica conținutul și frecvența cerințelor de raportare și de a examina informațiile care sunt cu adevărat necesare, de a alinia modelele și de a oferi o simplificare și de a asigura scutirea IMM-urilor ori de câte ori este posibil.

⁽⁶⁾ COM(2016) 850 final.

⁽⁷⁾ Raportul de informare al CESE pe tema „Accesul la finanțare al IMM-urilor și al întreprinderilor cu capitalizare medie în perioada 2014-2020: oportunități și provocări”.

⁽⁸⁾ Regulamentul privind cerințele de capital (CRR), articolul 501 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

⁽⁹⁾ JO C 383, 17.11.2015, p. 64.

3.2.3. CESE invită Comisia ca, în cadrul revizuirii EMIR (Regulamentul privind infrastructura pieței europene), să examineze efectul pe care îl poate avea diminuarea calității garanțiilor reale acceptate de contrapărțile centrale (CCP) asupra rezilienței acestora și să examineze în ce măsură anumiți participanți pe piață, precum fondurile de pensii, ar putea să fie scutiți permanent de obligația de compensare centrală în cazul în care participarea lor ar reduce stabilitatea sistemului financiar global ca urmare a acceptării unor garanții alternative care nu sunt exprimate în numerar.

3.2.4. În conformitate cu principiul proporționalității, CESE sugerează că:

- decât să se reducă frecvența rapoartelor solicitate, băncile mici și, în general, ar trebui mai curând ca alte instituții financiare mici, până la un anumit prag, să fie scutite de anumite cerințe de raportare. În caz contrar, costurile de reglementare pentru instituțiile mici pot genera distorsiuni pe piață care vor favoriza anumite forme de organizare și marile întreprinderi;
- băncile mici și, în general, instituțiile financiare mici ar trebui să nu fie împovărate excesiv cu cerințe administrative, atâta timp cât acestea respectă anumite standarde. Aceste standarde ar trebui să fie strict controlate; în caz contrar, va exista o pierdere a încrederii.

3.3. *Reducerea sarcinii de reglementare nejustificate*

3.3.1. CESE crede cu fermitate că finalizarea cu succes a uniunii piețelor de capital ar trebui să permită societăților din UE de toate dimensiunile, din toate sectoarele și din toate etapele ciclului de viață al acestora să aibă acces la piața de capital a UE într-un mod ușor de utilizat, direct și accesibil din punct de vedere financiar. CESE speră ca Directiva privind prospectul să fie însoțită de un act legislativ de nivel 2 eficient, care ar trebui să promoveze cotarea la bursă, în special a IMM-urilor, și care va crea un regim mai favorabil pentru strângerea de fonduri.

3.3.2. Deși recunoaște că autoritățile naționale de supraveghere sunt mai bine informate în privința caracteristicilor piețelor locale, CESE atrage atenția asupra faptului că acest lucru nu ar trebui în nici un caz să reprezinte un pretext pentru reglementare excesivă și că cerințele de la nivel național nu ar trebui să fie mai stricte decât dispozițiile legislative ale UE.

3.3.3. CESE își exprimă îngrijorarea cu privire la complexitatea tot mai mare a legislației, care se reflectă în creșterea volumului, a gradului de detaliere și a numărului nivelurilor de reglementare și de supraveghere pe toate planurile – internațional, european și național. Acesta recunoaște, desigur, că piețele financiare sunt foarte complexe, și, prin urmare, necesită reglementări mai complexe, dar atrage atenția asupra faptului că acest lucru ar putea avea un efect negativ asupra investițiilor. CESE consideră că legislația nu reprezintă întotdeauna cel mai adecvat răspuns politic și invită Comisia ca, ori de câte ori este posibil, să opteze pentru soluții fără caracter legislativ și bazate pe piață.

3.4. *Un cadru de reglementare mai coerent și mai orientat spre viitor*

3.4.1. CESE ar saluta o abordare a reglementării bazată pe risc, aceleași norme urmând să fie aplicate aceluiași risc. În acest sens, subliniază beneficiile diversificării activelor – atât în ceea ce privește clasa de active, cât și originea acestora – ca o modalitate de a permite o mai bună diversificare a riscurilor și adaptare la nevoile investitorilor.

3.4.2. CESE subliniază necesitatea punerii în aplicare rapide la nivelul UE a inițiativelor care promovează o mai bună și o mai amplă educație financiară⁽¹⁰⁾, care ar trebui să ia în considerare nevoile specifice ale fiecărui stat membru. Trebuie pus un accent deosebit pe IMM-uri, inclusiv în ceea ce privește modul în care oportunitățile oferite de piețele de capital ar putea fi mai bine utilizate.

3.4.3. Intermediarii, în special asociațiile de întreprinderi, joacă un rol foarte important în direcționarea finanțării spre economia reală, precum și spre ecosistemele locale bine dezvoltate.

3.4.4. În conformitate cu concluziile dintr-un aviz anterior⁽¹¹⁾, CESE subliniază faptul că consultarea cu privire la serviciile financiare cu amănuntul a fost prea generală și, pentru a obține rezultate mai concrete, recomandă o abordare mai concentrată în ceea ce privește planul de acțiune anticipat privind serviciile financiare cu amănuntul. CESE consideră, de asemenea, că în elaborarea acestui plan de acțiune ar trebui pus un accent puternic pe protecția consumatorilor.

⁽¹⁰⁾ JO C 318, 29.10.2011, p. 24.

⁽¹¹⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 35.

3.4.5. CESE sprijină pe deplin prioritatea acordată luării în considerare a progresului tehnologic în conceperea viitoarelor norme. Cu toate acestea, îndeamnă Comisia ca, în demersul ei, să fie, de asemenea, prudentă în privința amenințărilor la adresa securității cibernetice. CESE subliniază faptul că o abordare integrată în ceea ce privește realizarea uniunii piețelor de capital ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea pieței unice digitale și pe reformele în curs din domeniul dreptului societăților comerciale și al guvernanței corporative.

3.4.6. CESE sugerează că ar trebui inclusă, ca parte integrantă a măsurilor de monitorizare, o revizuire suplimentară a Directivei privind transparența, care să se axeze pe notificarea participațiilor importante. Aceste notificări diferă de la un stat membru la altul și, uneori, chiar și de la o societate cotate la bursă la alta. Aceasta este o sarcină inutilă pentru investitori și ar trebui să fie evitată printr-o armonizare completă, întrucât reprezintă un impediment pentru dezvoltarea unei uniuni a piețelor de capital.

3.4.7. La nivel mai general, investițiile transfrontaliere sunt îngreunate de faptul că investitorii trebuie să țină cont de 28 de regimuri de reglementare distincte atunci când investesc în societăți cotate la bursă care își au sediul social într-unul dintre cele 28 de state membre. Reglementările detaliate – în locul directivelor – ar reprezenta un pas important spre crearea unei uniuni a piețelor de capital. Reglementările ar trebui să fie completate de supravegherea și punerea în aplicare la nivel european.

4. Următoarele etape

4.1. CESE încurajează includerea deplină a statelor membre care nu fac parte din zona euro în cadrul uniunii bancare.

4.2. În conformitate cu concluziile din avizul său recent⁽¹²⁾, CESE subliniază faptul că revizuirea Directivei privind prospectul ar trebui să fie orientată către reducerea costurilor și simplificarea procedurilor pentru IMM-uri, asigurând în același timp un echilibru adecvat în ceea ce privește protecția investitorilor. CESE subliniază faptul că evaluarea impactului și analiza cost-beneficiu ar trebui să includă evaluări aprofundate ale impactului măsurilor de nivel 2, care constituie o parte importantă a cadrului UE de reglementare financiară.

4.3. CESE invită Comisia și autoritățile de supraveghere relevante să abordeze interacțiunea dintre standardele internaționale de raportare financiară și cerințele prudențiale și să reexamineze impactul contabilității fiscale asupra fondurilor proprii.

4.4. În același timp, CESE ar dori să atragă atenția Comisiei asupra faptului că, uneori, reglementările se schimbă atât de des încât acest lucru creează confuzie, fapt ce face foarte dificilă sau chiar imposibilă respectarea acestora de către instituții și persoane fizice. Este necesară o sincronizare adecvată pentru ajustarea procedurilor și a formularelor și, prin urmare, înainte de introducerea unor noi modificări, Comisia ar trebui să acorde un interval de timp suficient.

4.5. Comisia trebuie să se asigure că se acordă suficient timp pentru punerea în aplicare corectă a legislației la nivel național, chiar și în cazul în care autoritățile europene de supraveghere sunt consultate în procesul de elaborare a legislației de nivel 2. În caz contrar, termenele-limită de punere în aplicare trebuie extinse (la fel ca și în cazul produselor de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări – PRIIPs); altfel, în cel mai rău caz, întreprinderile și angajații acestora vor avea prea puțin timp la dispoziție să se familiarizeze cu noua legislație înainte de a fi nevoiți să o respecte.

4.6. CESE crede cu fermitate că, împreună cu eforturile de reglementare, este nevoie de o schimbare atât în ceea ce privește cultura, cât și comportamentul din sectorul financiar și, în acest scop, invită toate părțile interesate să depună eforturi constante pentru a obține o mai bună conformitate, o gestionare mai transparentă și cu o capacitate mai mare de răspuns, precum și o mai bună orientare pe termen lung a tuturor participanților pe piață.

4.7. În vederea stimulării concurenței pe o piață foarte concentrată, CESE ar dori să fie promovați furnizori suplimentari de rating. Acest lucru ar trebui să contribuie, de asemenea, la scăderea costurilor excesive cu care se confruntă IMM-urile atunci când doresc să obțină un rating de credit extern, iar CESE invită și Comisia să analizeze în continuare modul în care IMM-urile ar putea fi evaluate într-o manieră comparabilă și accesibilă din punct de vedere financiar.

4.8. Pentru a se asigura punerea în aplicare rapidă și eficientă și în conformitate cu prioritățile programului de lucru al Comisiei pentru 2017⁽¹³⁾, CESE recomandă să fie luate măsuri care să garanteze faptul că statele membre se angajează pe deplin să respecte termenele de transpunere a directivelor și să se asigure că acestea sunt pe deplin puse în aplicare.

⁽¹²⁾ JO C 177, 18.5.2016, p. 9.

⁽¹³⁾ COM(2016) 710 final.

4.9. În conformitate cu inițiativa privind o mai bună legiferare, CESE invită Comisia să faciliteze implicarea din timp a tuturor părților interesate relevante, inclusiv a grupurilor de experți și a organelor consultative, astfel încât să se asigure o participare echilibrată la consultări, care să reflecte diversitatea părților interesate.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind

„Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de constituire a Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1365/75 al Consiliului”

[COM(2016) 531 final – 2016/0256 (COD)],

privind

„Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de înființare a Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 337/75 al Consiliului”

[COM(2016) 532 final – 2016/0257 (COD)]

și privind

„Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de înființare a Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2062/94”

[COM(2016) 528 final – 2016/0254 (COD)]

(2017/C 209/08)

Raportor: **Christa SCHWENG (AT-I)**

Coraportor: **Giulia BARBUCCI (IT-II)**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 8.9.2016
Temei juridic	Articolul 173 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	7.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	30.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	168/0/0
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii

1.1. CESE ia notă de propunerea de revizuire a regulamentelor de instituire a celor trei agenții Cedefop, Eurofound și EU-OSHA. Comitetul salută faptul că structura echilibrată, tripartită a consiliului de administrație – contrar propunerilor din abordarea comună – urmează să fie menținută. Tripartitismul este expresia unei abordări favorabile incluziunii, care respectă importanța rolului partenerilor sociali în căutarea unor soluții comune.

1.2. Obiectivele generale ale celor trei agenții ar trebui să fie definite uniform și mai cuprinzător pentru a „sprijini nevoile tuturor instituțiilor și organismelor UE, ale statelor membre și ale partenerilor sociali”.

1.3. CESE susține că competențele referitoare la numirile de personal și la modificarea structurilor interne ale agenției respective ar trebui să aparțină directorului. Numai în circumstanțe excepționale, atunci când directorul nu este în măsură să îndeplinească atribuțiile autorității împuternicite să facă numiri, consiliul ar trebui să decidă ca această competență să fie transferată către un alt membru al personalului cu funcție de conducere.

1.4. CESE se pronunță împotriva reducerii numărului de membri ai comitetului executiv, deoarece acest lucru va dezavantaja grupul de interese care deține la un moment dat funcția de președinte, dat fiind că el nu va avea niciun alt purtător de cuvânt în cadrul consiliului executiv. În plus, o reprezentare mai largă în consiliul executiv facilitează discuțiile în deplină cunoștință de cauză.

1.5. CESE salută abordarea standardizată cu privire la numirea directorului executiv, abordare care respectă aceleași linii ca abordarea EU-OSHA.

1.6. CESE este convins că postul de director adjunct s-a dovedit util și că ar trebui păstrat în cazul în care există. Având în vedere faptul că diferitele practici existente funcționează într-un mod corespunzător, Comitetul solicită o anumită flexibilitate pentru cele trei agenții. Decizia finală cu privire la funcția de director adjunct ar trebui lăsată la latitudinea consiliului de administrație.

1.7. CESE consideră că stabilirea unor contacte și relații de cooperare cu țări terțe și organizații internaționale ar trebui să necesite numai aprobarea consiliului de administrație, în care Comisia este reprezentată.

2. Context

2.1. Prin regulamentele propuse, regulamentele de instituire a celor trei agenții – Eurofound, Cedefop și EU-OSHA – se vor alinia la abordarea comună privind agențiile descentralizate. Această abordare a fost adoptată de Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană în 2012 și urmează să servească drept bază pentru un anumit grad de standardizare în ceea ce privește coerența, eficiența, responsabilitatea și transparența agențiilor europene. Conform abordării comune, agențiile „contribuie la punerea în aplicare a unor politici importante ale Uniunii, sprijinind astfel toate instituțiile, în special Comisia, să se concentreze asupra sarcinilor principale de elaborare a politicilor. Agențiile joacă, de asemenea, un rol în sprijinirea procesului de luare a deciziilor prin punerea în comun a expertizei tehnice sau de specialitate disponibile la nivel european și național și, prin urmare, contribuie la consolidarea cooperării între statele membre și UE în domenii de politică importante”. Spre deosebire de celelalte agenții ale UE, cele trei agenții vizate în prezentul document împărtășesc o tradiție a guvernanței tripartite, prin intermediul căreia reprezentanții guvernelor, ai lucrătorilor și ai angajatorilor din fiecare stat membru sunt incluși la nivel instituțional în guvernanța agențiilor. Prin ancorarea atât de fermă a activității agențiilor în realitățile statelor membre, relevanța actuală și politică a lucrărilor acestora este asigurată. Sarcina actuală de aliniere a regulamentelor de instituire a celor trei agenții oferă oportunitatea de a identifica și de a sublinia mecanismele specifice de guvernanță tripartită care au evoluat în timp în cadrul fiecărei agenții, precum și de a asigura continuarea bunelor practici recunoscute.

2.2. Publicarea acestei abordări comune a fost precedată de o evaluare a tuturor agențiilor europene.

3. Sinteza proiectelor de propuneri

3.1. Temeiul juridic pentru toate cele trei agenții a fost reprezentat de articolul 235 din TCEE (în prezent, articolul 352 din TFUE), care a trebuit să fie actualizat în urma unei hotărâri a CEJ. Eurofound și EU-OSHA au fost înființate pe baza articolului 153 alineatul (2) litera (a) din TFUE, iar Cedefop pe baza articolului 166 alineatul (4), a articolului 165 alineatul (4) și a articolului 149 din TFUE.

3.2. Niciuna dintre cele trei agenții nu a primit sarcini noi prin modificarea regulamentelor, însă sarcinile lor au fost adaptate la circumstanțele actuale, iar conceptele perimate au fost actualizate.

3.3. Dispoziții orizontale

3.3.1. Un element comun al celor trei agenții este faptul că consiliul de administrație nu include numai reprezentanți ai tuturor statelor membre și ai Comisiei Europene, ci și 28 de reprezentanți ai sindicatelor și patronatelor naționale. Tripartitismul este expresia unei abordări favorabile incluziunii, care respectă importanța rolului partenerilor sociali în căutarea unor soluții comune. Abordarea comună prevedea ca numărul reprezentanților sindicatelor și ai patronatelor să fie redus drastic. Acest lucru a stârnit îngrijorarea organizațiilor europene și naționale ale partenerilor sociali, iar structura originală a fost menținută.

3.3.2. Membrii consiliului de administrație sunt numiți de Consiliu pentru o perioadă de patru ani. Pe lângă expertiză în respectivele domenii de lucru ale agențiilor, este necesar ca membrii să aibă, de asemenea, abilități relevante în management, administrație și buget. Reprezentanții patronatelor și ai sindicatelor sunt numiți de Consiliu pe baza propunerilor făcute de organizațiile lor reprezentative respective de la nivel european. În cazul EU-OSHA, un criteriu suplimentar a fost – până în prezent – statutul acestora de membri ai Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă sau de reprezentanți în acest comitet.

3.3.3. Consiliul de administrație adoptă documentul de programare, bugetul, raportul anual de activitate, normele financiare, strategia de combatere a fraudei, normele privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, regulamentul de procedură, planurile de comunicare și diseminare; exercită competențele în materie de numire a personalului, a directorului executiv și a contabilului; monitorizează măsurile care decurg din rapoartele și evaluările OLAF; ia deciziile referitoare la structura internă a agenției respective și la acordurile de activitate cu țări terțe și organizații internaționale.

3.3.4. Termenele pentru adoptarea și transmiterea documentelor de programare anuale și multianuale sunt în curs de armonizare.

3.3.5. Președintele consiliului de administrație și cei trei vicepreședinți sunt numiți din rândul reprezentanților guvernului, ai grupurilor de interese ale patronatelor și sindicatelor și ai Comisiei; ei sunt aleși cu o majoritate de două treimi pentru o perioadă de doi ani (până în prezent, la EU-OSHA au fost aleși pentru o perioadă de un an). Consiliul de administrație se întrunește o dată pe an și decide cu majoritate simplă.

3.3.6. Comitetul executiv (în trecut, biroul) este format din președintele Consiliului de administrație, cei trei vicepreședinți, coordonatorii de grup și un reprezentant al Comisiei. Pentru Eurofound și EU-OSHA, această componență înseamnă o reducere de dimensiune; până în prezent, comitetul putea fi alcătuit din 11 persoane.

3.3.7. Până în prezent, comitetul executiv a avut sarcina de a monitoriza punerea în aplicare a deciziilor consiliului de administrație, dar prin noul regulament va primi competențe mai cuprinzătoare: elaborarea deciziilor care urmează să fie adoptate de către consiliul de administrație și monitorizarea măsurilor care decurg din recomandările OLAF, împreună cu consiliul de administrație, precum și consilierea și sprijinirea directorului în punerea în aplicare a deciziilor consiliului de administrație. În situații de urgență, comitetele executive ale celor trei agenții pot lua decizii provizorii în numele consiliului de administrație în chestiuni ce țin de management, inclusiv în ceea ce privește autoritatea împuternicită să facă numiri și chestiunile bugetare.

3.3.8. Sarcinile directorilor au fost stabilite mult mai precis în regulamentul propus decât în regulamentele anterioare. Nouă este și decizia de a înființa unul sau mai multe birouri locale într-unul sau mai multe state membre, astfel încât să se garanteze că sarcinile agențiilor sunt realizate mai eficient. În acest sens, este nevoie de aprobarea prealabilă a Comisiei, a consiliului de administrație și a statului membru în cauză.

3.3.9. Directorul este numit pentru o perioadă de 5 ani de către consiliul de administrație, dintr-o listă de candidați propusă de Comisie, cu o majoritate de două treimi. Mandatul directorului executiv poate fi reînnoit o singură dată, pe baza unei evaluări a performanțelor sale. Această procedură de numire este în conformitate cu procedura care se aplică la EU-OSHA. Cedefop și Eurofound au directori adjuncți.

3.3.10. Regulamentele propuse aliniază, de asemenea, dispozițiile financiare, de programare și de raportare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 1271/2013 al Comisiei privind regulamentul financiar cadru pentru agenții.

3.3.11. Fiecare propunere de regulament conține, de asemenea, noi dispoziții standard referitoare la statutul juridic, un acord privind sediul, regimul lingvistic, transparența, combaterea fraudei, norme de securitate privind informațiile clasificate, răspunderea, evaluarea și cooperarea cu țări terțe și organizații internaționale.

4. Observații generale

4.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) susține că standardele comune pentru toate cele trei agenții tripartite sunt atinse/sunt respectate prin luarea în considerare a bunelor practici existente, în forma în care au evoluat acestea. Deși normele și caracteristicile în materie de guvernare ar trebui să fie cât mai similare posibil, totuși, natura specifică a fiecărei agenții trebuie să fie respectată. Caracteristicile esențiale ale structurii de guvernare tripartită ar trebui să fie aceleași pentru toate cele trei agenții, iar modalitățile de implementare a acestora ar trebui să fie cât mai asemănătoare cu puțință. Aspecte precum obiectivele specifice, sarcinile și structurile de sprijin/susținere/consiliere ar trebui să fie definite în mod specific pentru fiecare agenție.

4.2. Obiectivele generale ale celor trei agenții ar trebui să fie definite uniform și mai cuprinzător pentru a „sprijini nevoile tuturor instituțiilor și organismelor UE, ale statelor membre și ale partenerilor sociali”.

4.3. Comitetul Economic și Social European (CESE) salută faptul că structura echilibrată, tripartită a consiliului de administrație – contrar propunerilor inițiale din abordarea comună – urmează să fie menținută. Toate cele trei agenții au propriile responsabilități în domenii care sunt strâns corelate cu domeniul muncii. Din acest motiv, expertiza reprezentanților patronatelor și sindicatelor este indispensabilă, având și scopul de a garanta că activitatea agențiilor reflectă în mod adecvat realitățile pentru angajatori și angajați, precum și diversitatea considerabilă a experienței provenite din statele membre ale Uniunii. Implicarea directă a acestor grupuri în consiliul de administrație asigură o cooperare îmbunătățită și un sentiment de asumare a responsabilității. De asemenea, garantează că se ține cont de nevoile angajatorilor și angajaților în planificarea programelor anuale și multianuale și că agențiile le iau în considerare atunci când își îndeplinesc sarcinile.

4.4. Pe lângă expertiză în domeniile de lucru ale agențiilor, desemnarea membrilor consiliului de administrație trebuie, de asemenea, să țină cont de relevanța competențelor în materie de management, administrare și buget. Din punctul de vedere al CESE, criteriul de bază pentru numirea membrilor consiliului de administrație ar trebui să fie în continuare deținerea de către aceștia a unor cunoștințe relevante în domeniul specific al activității agenției. Chiar dacă anumite cunoștințe de bază în domeniul managementului, al administrării și al bugetului sunt evidente, interpretarea strictă a acestei condiții nu ar trebui să însemne că experții în domeniul acoperit de agenție nu pot participa la activitatea consiliului de administrație.

4.5. În noul regulament, sarcinile consiliului de administrație depășesc funcțiile tradiționale de supraveghere cu privire la buget și planificare, consiliul putând, de asemenea, să își exercite competențele în materie de numiri de personal și să modifice structurile interne ale agenției în cauză. CESE consideră că, în mod tradițional, aceasta este o sarcină a directorului, care nu este compatibilă cu funcția de supraveghere. Comitetul propune ca aceste competențe să fie eliminate. Totuși, CESE recunoaște că, dacă, în circumstanțe excepționale, directorul nu este în măsură să îndeplinească funcțiile autorității de desemnare, această competență trebuie să fie redistribuită unui alt membru al personalului cu funcție de conducere. Această decizie ar trebui luată de consiliu cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

4.6. Președinția consiliului de administrație al agenției din Bilbao urmează să fie prelungită la doi ani; acest lucru se întâmplă deja în cazul celorlalte două agenții. Din punctul de vedere al CESE, ar trebui să existe o trimitere la rotația funcției de președinte între diferitele grupuri de interese în cadrul fiecărei agenții. De asemenea, ar trebui să existe dispoziții privind posibilitatea ca aceeași persoană să ocupe funcția de președinte de mai multe ori. CESE avertizează că, prin președinția de doi ani, nu toate grupurile de interese se vor bucura de o pondere egală pe parcursul unui mandat și, prin urmare, propune ca durata președinției consiliului de administrație să fie menținută neschimbată, reflectând practicile existente în diferitele agenții.

4.7. Se propune reducerea dimensiunii comitetului executiv, dar și repartizarea unor sarcini suplimentare acestuia; se prezintă o listă exhaustivă a acestor sarcini. Din motive practice și mai ales întrucât comitetul executiv își desfășoară activitatea între reuniunile consiliului de administrație, CESE propune introducerea structurii „de exemplu” înainte de lista de sarcini, pentru a indica faptul că lista este orientativă. La fel ca în cazul consiliului de administrație, comitetul executiv nu ar trebui să aibă competențe în materie de numire a personalului. CESE privește reducerea dimensiunii comitetelor executive ale Eurofound și EU-OSHA cu un oarecare scepticism. În special grupul de interese care deține în prezent președinția va fi dezavantajat deoarece nu va avea niciun alt purtător de cuvânt în cadrul comitetului executiv. CESE propune menținerea structurii cu trei membri pentru fiecare grup de interese.

4.8. Formularea alineatului privind calendarul documentului de programare poate induce în eroare. CESE solicită să se precizeze că proiectul documentului de programare, care conține o parte multianuală, un program de lucru anual și bugetul, incluzând resursele umane, este adoptat de consiliu și transmis Comisiei Europene, Parlamentului European și Consiliului Uniunii Europene cel târziu până la 31 ianuarie. Până la 30 noiembrie, consiliul de administrație adoptă documentul de programare final.

4.9. CESE salută abordarea standardizată de numire a directorului executiv, care respectă aceleași linii ca abordarea EU-OSHA. Totuși, ar dori să propună obligativitatea prezenței observatorilor din partea tuturor grupurilor de interese atunci când Comisia întocmește lista restrânsă.

4.10. Toate cele trei agenții au birouri de legătură în Bruxelles. Din punctul de vedere al CESE, modul în care își desfășoară activitatea agențiile nu impune existența unor birouri suplimentare în statele membre. Prin urmare, regulamentele ar trebui să facă trimitere la birourile de la Bruxelles deja existente, însă trimiterea la posibilitatea înființării altor birouri locale ar trebui să fie eliminată.

4.11. În conformitate cu abordarea comună, funcția de director adjunct al Eurofound este desființată. CESE atrage atenția asupra faptului că și Cedefop are un director adjunct, deși acest lucru nu este prevăzut în regulament. CESE este convins că postul de director adjunct s-a dovedit a fi util. În special, acesta permite asigurarea unui echilibru între interesele angajatorilor și ale angajaților în conducerea agențiilor în cauză, susținând implicarea partenerilor sociali ca parte a tripartitismului. Având în vedere faptul că diferitele practici existente funcționează într-un mod corespunzător, Comitetul solicită o anumită flexibilitate pentru cele trei agenții. Necesitatea postului de director adjunct ar trebui să fie lăsată la latitudinea consiliului de administrație.

4.12. CESE salută călduros faptul că urmează să fie încheiate acorduri privind sediul cu țările în care își au sediul respectivele agenții. Toate cele trei agenții au semnat deja astfel de acorduri privind sediul; prin urmare, această prevedere va reflecta un aspect care există deja.

4.13. În conformitate cu proiectul de regulament, evaluările care trebuie să aibă loc o dată la cinci ani sunt efectuate de către Comisie. CESE este convins că participarea reprezentanților consiliului de administrație va contribui la o mai bună abordare a eventualelor modificări întreprinse în urma unei evaluări.

4.14. Stabilirea de contacte și relații de cooperare cu țări terțe și cu organizații internaționale de către agenții presupune aprobarea prealabilă a Comisiei, ulterior inclusă în documentul de programare. CESE consideră că aprobarea de către consiliul de administrație, în care Comisia este reprezentată, este suficientă, nefiind necesară încă o aprobare.

5. Observații specifice

5.1. Eurofound

5.1.1. În comparație cu regulamentul actual, trimiterea la cercetarea pe termen mediu și lung a fost eliminată, ceea ce ar putea fi interpretat ca o încercare de a se sustrage de la anchetele europene. Deși acestea sunt foarte costisitoare, ele sunt emblematic pentru Eurofound, oferind nu numai instituțiilor UE, statelor membre și partenerilor sociali, ci și numeroșilor cercetători universitari și din domeniul politicilor date paneuropene unice și comparabile privind o gamă extrem de bogată și largă de condiții de viață și de muncă. CESE apreciază și susține anchetele europene, care contribuie în mod direct la dezvoltarea în continuare a proiectului european în ansamblu.

5.1.2. CESE salută faptul că sarcinile comitetelor consultative, care pot fi înființate și dizolvate de către consiliul de administrație, vor fi descrise cu mai mare precizie.

5.2. Cedefop

5.2.1. CESE nu este de acord cu obiectivul stabilit pentru Cedefop, care prevede că acesta trebuie să sprijine Comisia în definirea și punerea în aplicare a educației și formării profesionale, a politicilor în materie de competențe și calificări. Comitetul consideră că obiectivul Cedefop ar trebui să fie aliniat la obiectivele celorlalte două agenții. Prin urmare, regulamentul ar trebui să clarifice faptul că obiectivul Cedefop este de a sprijini statele membre și partenerii sociali, alături de organismele și instituțiile UE, în definirea și punerea în aplicare a politicilor, prin furnizarea de informații și analize privind educația profesională, competențele și calificările.

5.2.2. CESE constată cu satisfacție că propunerea Comisiei reflectă faptul că Cedefop și-a asumat noi sarcini în trecut. Activitățile actuale ale Cedefop depășesc domeniile educației și formării profesionale și includ activitatea cu privire la calificări, în special Cadrul european al calificărilor, la analiza și previziunile competențelor, precum și la validarea învățării non – formale și informale. Comitetul subliniază, totuși, că punctul central al activităților Cedefop ar trebui să rămână educația și formarea profesională – inclusiv ucenicia și învățarea la locul de muncă – pentru toți (tineri și adulți), în scopul de a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a tuturor cetățenilor.

5.3. EU-OSHA

5.3.1. Conform propunerii, scopul EU-OSHA este, printre altele, acela de a oferi informații juridice privind siguranța și sănătatea la locul de muncă. CESE consideră că această prevedere aduce atingere sferei de responsabilitate a Comisiei și, prin urmare, se opune menținerii ei.

5.3.2. Comitetul salută călduros faptul că există o trimitere explicită în regulamentul EU-OSHA la măsurile de sensibilizare și comunicare, precum și la campaniile de protecție a muncii. Din anul 2000, agenția efectuează campanii de informare și de sensibilizare cu o durată de doi ani cu privire la diverse teme de protecție a lucrătorilor, ajungând astfel la un public larg și făcând publice soluții bune, practice.

5.3.3. Rețeaua de informații a agenției a fost înființată concomitent cu agenția și este un element-cheie în asigurarea faptului că informațiile puse la dispoziție sunt atât corecte din punct de vedere factual, cât și cu adevărat relevante pentru ceea ce se întâmplă în practică. În plus, aceste rețele extind practic abordarea europeană tripartită și favorabilă incluziunii la nivel național, reunind astfel reprezentanți ai guvernelor și partenerii sociali în moduri care s-au dovedit foarte utile și constructive. Implicarea partenerilor sociali naționali în această rețea este, prin urmare, de o importanță crucială și ar trebui să fie garantată de către statele membre. CESE nu consideră, totuși, că este realist ca agenția să facă modificări într-o rețea națională selectată de statele membre în conformitate cu anumite criterii. Cu toate acestea, consiliul de administrație ar trebui să poată face recomandări cu privire la calitatea de membru.

Bruxelles, 30 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind definirea, prezentarea și etichetarea băuturilor spirtoase, utilizarea denumirilor băuturilor spirtoase în prezentarea și pe etichetele altor produse alimentare și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase”

[COM(2016) 750 final – 2016/0392 (COD)]

(2017/C 209/09)

Raportor: **Peter SCHMIDT**

Sesizare	Consiliu, 9.12.2016 Parlamentul European, 12.12.2016
Temei juridic	Articolul 43 alineatul (2), articolul 114 alineatul (1) și articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului
Data adoptării în secțiune	14.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	211/0/4
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută inițiativa Comisiei de a alinia cadrul juridic actual pentru băuturile spirtoase la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și de a asigura o concordanță între legislație și noile instrumente juridice ale UE, și anume în ceea ce privește informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare și crearea de sisteme în domeniul calității produselor agricole și alimentare.

1.2. CESE sprijină, în special, crearea unei legături mai strânse cu sectorul agricol. Această legătură este esențială pentru calitatea și reputația băuturilor spirtoase produse în UE.

1.3. Deși CESE sprijină, în general, adaptările făcute în vederea alinierii la TFUE și a facilitării procesului legislativ, ar fi de preferat ca balanța să incline mai mult înspre actele de punere în aplicare decât spre actele delegate. În unele domenii, capacitatea de derogare ar trebui eliminată complet.

1.4. CESE recunoaște complexitatea exercițiului de realiniere și salută clarificarea și îmbunătățirile în domenii precum normele privind etichetarea termenilor compuși, a aluziilor și amestecurilor de băuturi spirtoase, precum și etichetarea opțională în ceea ce privește originea materiilor prime. Cu toate acestea, în cadrul propunerii au fost modificate și alte elemente care ar trebui să fie reanalizate, după cum se specifică în continuare în prezentul aviz.

1.5. În ceea ce privește indicațiile geografice (IG), CESE salută clarificarea normelor și a procedurilor privind IG și valoarea acordată tradiției și producției locale/teritoriale.

1.6. CESE subliniază importanța menținerii nivelului actual de protecție pentru sectorul băuturilor spirtoase, astfel încât să se garanteze că valoarea adăugată și ocuparea forței de muncă vor rămâne în Europa. Ceea ce este esențial este locul în care produsul în cauză este distilat și fabricat, iar schimbarea terminologică care a fost introdusă nu ar trebui să implice o modificare majoră pentru acest sector.

1.7. Referitor la prezentare și etichetare, CESE sugerează anumite îmbunătățiri la propunerea actuală, și anume în ceea ce privește importanța evitării oricărui tip de declarație falsă sau neînțelegere în legătură cu „aromele de imitație”, care ar putea fi înșelătoare pentru consumatori.

1.8. Deși nu intră în domeniul de aplicare specific al propunerii Comisiei, CESE își reiterează recomandările anterioare cu privire la necesitatea unei abordări politice coerente și cuprinzătoare bazate pe evitarea consumului nociv de alcool, precum și pe promovarea consumului responsabil de alcool care să reducă riscurile pentru sănătate și consumul de alcool în rândul minorilor – nu numai pentru sectorul băuturilor spirtoase, ci și la nivel mai general. Informarea, educarea și sensibilizarea sunt aspecte esențiale în acest sens, iar CESE salută numeroasele inițiative din sectorul public și cel privat în acest context.

2. Introducere

2.1. Prin regulamentul propus, Comisia urmărește să asigure alinierea actualului Regulament (CE) nr. 110/2008 ⁽¹⁾ privind băuturile spirtoase la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În primul rând, împarte dispozițiile adoptate de Comisie în temeiul regulamentului din urmă în acte delegate și acte de punere în aplicare și introduce un temei juridic pentru sectorul agricol ⁽²⁾, spre a sublinia o legătură mai puternică cu acesta.

2.2. Pe lângă alinierea la TFUE, propunerea introduce doar câteva modificări minore de ordin tehnic, pentru a remedia deficiențele constatate în ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 110/2008 și pentru a asigura concordanța legislației cu noile instrumente juridice ale UE, și anume în ceea ce privește informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare [Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 ⁽³⁾] și sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare [Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 ⁽⁴⁾].

2.3. Propunerea clarifică, în special, anumite norme de etichetare pentru termenii compuși, aluzii și amestecuri de băuturi spirtoase care au scopul de a evita problemele pe piața internă. De asemenea, este inclus un articol nou privind indicarea originii și se introduc proceduri mai clare pentru înregistrarea indicațiilor geografice în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1151/2012.

3. Observații generale

3.1. CESE salută propunerea Comisiei de a asigura alinierea juridică a actualului Regulament (CE) nr. 110/2008 privind băuturile spirtoase la TFUE și concordanța legislației cu noile instrumente juridice ale UE. Cadrul propus prevede, în general, clarificarea și coerența în ceea ce privește normele pentru sectorul băuturilor spirtoase.

3.2. CESE ia notă de faptul că Comisia a consultat asociațiile producătorilor de băuturi spirtoase. Sectorul băuturilor spirtoase al UE – cu vânzări în străinătate în valoare de peste 10 miliarde EUR în 2015 – face parte din sectorul agroalimentar, care înregistrează în Uniunea Europeană cele mai mari exporturi. Acest sector este responsabil pentru un milion de locuri de muncă în producție și vânzări în Europa, și se bucură de o relație economică și socială strânsă cu sectorul agricol. Veniturile din accize și TVA la băuturile spirtoase aduc aproximativ 23 de miliarde EUR pe an. Cu toate acestea, consumul de băuturi spirtoase a scăzut cu 32 % în perioada 1980-2014. Acest lucru este reflectat de tendințele separate de „orientare către gama premium” și de consum „în cantități mai mici, dar de calitate mai bună”. În perioada 2000-2015, de exemplu, vânzările în sectorul horeca (hoteluri, restaurante, cafenele) a scăzut cu 8 %, respectiv 23,5 milioane de hectolitri de alcool, însă valoarea a crescut cu 30 %.

3.3. Deși propunerea Comisiei vizează în principal alinierea juridică la TFUE, ea reprezintă, de asemenea, o oportunitate pentru sectorul băuturilor spirtoase de a menține practicile de calitate și tradiționale, precum și de a-și proteja reputația la nivel mondial. În special, propunerea oferă claritate cu privire la modul în care se produce fiecare băutură: materii prime, concentrația minimă pentru comercializare, concentrația maximă de distilare, perioade de maturare, cerințe de îndulcire etc. Diferențierea între categoriile de băuturi spirtoase contribuie la protejarea diferitelor tradiții.

3.4. CESE subliniază importanța consolidării legăturii cu sectorul agricol. Pentru fabricarea băuturilor spirtoase ar trebui să se permită numai folosirea materiilor prime agricole, ceea ce ar asigura, de asemenea, o piață de desfacere pentru produsele agricole de bază.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului (JO L 39, 13.2.2008, p. 16).

⁽²⁾ Articolul 43 alineatul (2) din TFUE.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivei 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO L 304, 22.11.2011, p. 18).

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (JO L 343, 14.12.2012, p. 1).

3.5. Adaptările efectuate în vederea alinierii la TFUE și a simplificării procesului legislativ sunt, în general, pozitive. Totuși, ar fi mai potrivit ca balanța să încline mai mult înspre actele de punere în aplicare, mai degrabă decât spre actele delegate. În anumite domenii, capacitatea de derogare ar trebui eliminată complet, mai ales în cazul în care acest lucru implică schimbări majore. Spre exemplu, Comisia solicită competențe [articolul 16 alineatul (3)] pentru a elabora acte delegate care să permită prezentarea în limba unei piețe de export a unei indicații geografice înregistrate, în situațiile în care astfel de informații sunt obligatorii, și anume atunci când băuturile spirtoase nu ar putea intra pe piață fără aceste informații. Totuși, actualul regulament al UE permite deja producătorilor să facă acest lucru, însă aceste dispoziții au fost eliminate din textul de aliniere. Posibilitatea existentă în prezent ar trebui reintrodusă, caz în care nu este nevoie de delegarea competențelor.

3.6. Pentru producătorii de băuturi spirtoase, una dintre preocupările principale este de a conserva caracterul tradițional și sistemul indicațiilor geografice (IG) pentru băuturi spirtoase. CESE salută, în general, clarificarea normelor privind IG, astfel cum se aplică acestea băuturilor spirtoase.

3.7. Deși nu intră în domeniul de aplicare specific al propunerii Comisiei, CESE își reiterează recomandările anterioare cu privire la necesitatea unei abordări politice coerente și cuprinzătoare⁽⁵⁾ bazate pe evitarea consumului nociv de alcool, precum și pe promovarea consumului responsabil de alcool care să reducă riscurile pentru sănătate și consumul de alcool în rândul minorilor – nu numai pentru sectorul băuturilor spirtoase, ci și la nivel mai general. Informarea, educarea și sensibilizarea sunt aspecte esențiale în acest sens. CESE observă că sectorul privat este implicat în mai multe inițiative și programe sociale la nivelul UE, arătând că este posibil să se reducă abuzul de alcool, în special în rândul tinerilor⁽⁶⁾.

3.8. Prezentarea ingredientelor și a informațiilor nutriționale pe etichetele băuturilor spirtoase nu este inclusă în propunerea Comisiei. Cu toate acestea, CESE reiterează faptul că consumatorii au dreptul să primească informații corecte și echilibrate cu privire la băuturile alcoolice, pentru a putea lua decizii în cunoștință de cauză privind consumul acestora⁽⁷⁾. Microîntreprinderile și întreprinderile mici ar avea nevoie de sprijin pentru a aplica aceste reguli. Comitetul așteaptă cu interes să contribuie la discuția actuală deschisă de recentul raport al Comisiei⁽⁸⁾ cu privire la acest subiect.

4. Observații specifice

4.1. CESE recunoaște complexitatea exercițiului de realiniere și salută clarificarea și îmbunătățirile în domenii precum normele cu privire la etichetarea termenilor compuși, a aluziilor și amestecurilor de băuturi spirtoase, precum și etichetarea opțională în ceea ce privește originea materiilor prime. Cu toate acestea, în cadrul propunerii, au fost modificate și alte elemente care ar trebui reanalizate, de exemplu:

- înlocuirea tuturor formulărilor de tip „și/sau” cu expresii diferite nu ar trebui să conducă la niciun fel de interpretare eronată sau confuzie. Prin urmare, CESE propune utilizarea unui considerent care să sublinieze faptul că toate expresiile „și/sau” au fost înlocuite de exprimări având un sens echivalent și că Comisia nu intenționează să modifice sensul dispozițiilor din Regulamentul (UE) nr. 110/2008;
- trebuie clarificată definiția practicii de producție și aromei;
- termenul de „dosar tehnic” a fost înlocuit cu termenul „caiet de sarcini”, pentru a armoniza normele în cadrul celor patru sectoare ale indicațiilor geografice (produse alimentare, vinuri, băuturi spirtoase și vinuri aromatizate). Cu toate acestea, pentru a evita orice tip de interpretare eronată, ar trebui adăugat un considerent prin care să se clarifice echivalența dintre cei doi termeni.

4.2. Articolul 8 alineatul (5) din propunerea Comisiei precizează că denumirile comerciale completate cu termenul „aromă” (sau cu orice alt termen similar) pot fi folosite numai pentru a face referire la aromele care imită o băutură spirtoasă sau la utilizarea acestora pentru producerea unui alt produs alimentar decât o băutură. Comitetul consideră că această dispoziție ar putea induce consumatorii în eroare.

⁽⁵⁾ JO C 318, 23.12.2009, p. 10.

⁽⁶⁾ A se vedea, de exemplu: HBSC (Comportamentul în materie de sănătate la copiii de vârstă școlară, 11-13-15 ani) – rezumatul principalelor constatări ale ultimului studiu HBSC publicat în 2016: <http://spirits.eu/files/98/cp.as-095-2016-hbsc-survey-2016-key-messages-final.pdf>; ESPAD (Proiectul european de cercetare în școli privind alcoolul și alte droguri, 15-16 ani). Potrivit studiului ESPAD, 86 % dintre elevii europeni raportează în prezent „că nu s-au aflat în stare de ebrietate” în ultimele 30 de zile. Aceasta arată o scădere cu 23 % a nivelului de intoxicare (din 2003). Frecvența consumului ocazional excesiv de alcool a scăzut cu 28 % față de vârful înregistrat în 2007 (de la 18 % în 2007 la 13 % în 2015). Aceste tendințe pozitive pot fi observate atât în rândul băieților, cât și al fetelor.

⁽⁷⁾ JO C 332, 8.10. 2015, p. 28.

⁽⁸⁾ Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind etichetarea obligatorie a listei ingredientelor și declararea informațiilor nutriționale ale băuturilor alcoolice, COM(2017) 58 final – 13.3.2017.

4.3. Atât pentru a menține valoarea adăugată pentru producători, cât și pentru a proteja interesele consumatorilor, CESE subliniază importanța menținerii nivelului actual de protecție pentru sectorul băuturilor spirtoase atunci când se face referire la „locul de fabricație” în raport cu „locul de origine”. Noua terminologie nu ar trebui să implice schimbări majore pentru sectorul băuturilor spirtoase, punctul critic fiind locul în care produsul este distilat și fabricat.

4.4. Statele membre sunt responsabile pentru monitorizarea utilizării ilegale a indicațiilor geografice protejate, iar Comisia ar trebui să fie informată cu privire la aplicarea normelor în statele membre, oferind astfel un cadru adecvat care să permită eliminarea de pe piață a băuturilor spirtoase contrafăcute.

4.5. Procedura de opoziție care permite părților interesate să ajungă la un acord este binevenită, deoarece este mai puțin împovărătoare și nu afectează rezultatele.

4.6. Registrul indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase care înlocuiește anexa III ar trebui să fie considerat o modalitate de modernizare a modelului, fără a afecta drepturile, obligațiile sau transparența sistemului.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1101/89 al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2888/2000 și a Regulamentului (CE) nr. 685/2001”

[COM(2016) 745 final – 2016/0368 (COD)]

(2017/C 209/10)

Raportor: **Jan SIMONS**

Sesizare	Parlamentul European: 12.12.2016 Consiliul Uniunii Europene, 19.12.2016
Temei juridic	Articolele 91 și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională
Data adoptării în secțiune	15.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	228/3/0
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. În urma consultării cu organizațiile reprezentative interesate, CESE conchide că propunerea Comisiei de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1101/89 al Consiliului (regulament temporar privind dezmembrarea navelor de transport pe căi navigabile interioare) și a regulamentelor (CE) nr. 2888/2000 (alocarea licențelor de transport de marfă în Elveția) și (CE) nr. 685/2001 (licențele de transport de marfă în Bulgaria și România înainte de aderarea la UE), poate fi susținută.

2. Context

2.1. În contextul programului REFIT și al angajamentului pentru „o mai bună legiferare”, având ca obiectiv stabilirea unui cadru de reglementare adecvat și de înaltă calitate, așa cum este specificat în acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană, aceasta din urmă propune abrogarea a trei regulamente care au devenit caduce.

2.1.1. Este vorba, în primul rând, de regulamentul temporar din 1989, privind dezmembrarea navelor de transport pe căi navigabile interioare, în cazul căruia instrumentele adecvate pentru asigurarea capacităților au fost garantate zece ani mai târziu în Regulamentul (CE) nr. 718/1999, fără, totuși, ca regulamentul din 1989 să fie abrogat.

2.1.2. De asemenea, este vorba de două regulamente privind transportul rutier.

2.1.2.1. Primul, din 2000, privește repartizarea între statele membre a unor contingente de autorizații pentru vehicule grele de marfă, acordate de Elveția; un acord încheiat între UE și Confederația Elvețiană scutește acest transport rutier greu de orice regim privind contingentele sau autorizațiile.

2.1.2.2. Al doilea se referă la repartizarea licențelor care ofereau Bulgariei și României, înainte de aderarea la UE din 2007, acces pe piața transportului de marfă la acel moment. Odată cu aderarea la UE a celor două țări, în 2007, licențele nu mai sunt de actualitate.

3. Observații generale

3.1. CESE a sprijinit dintotdeauna ideea că cadrul de reglementare trebuie să fie adecvat și de înaltă calitate, transparent, clar și ușor de utilizat de către statele membre și părțile interesate, în acest caz în sectorul transportului pe căi navigabile interioare și în cel al transportului rutier de mărfuri.

3.2. Având în vedere diferitele motive de abrogare a celor trei regulamente, CESE consideră că este logic ca vechile regulamente să fie abrogate.

3.3. Totodată, CESE a luat notă de faptul că consultările cu părțile interesate și evaluările impactului au fost apreciate de către Comisie ca fiind „fără obiect”. Există totuși anumite efecte pozitive, și anume aspectele menționate la punctul 3.1 de mai sus, iar organizarea unei consultări este întotdeauna un lucru bun, fie și numai pentru a avea o garanție suplimentară.

3.4. De aceea, CESE s-a consultat cu reprezentanții asociațiilor profesionale relevante. A reieșit și din acest demers că nu există nicio obiecție față de propunerea Comisiei de abrogare a celor trei regulamente.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Guvernanța internațională a oceanelor: o agendă pentru viitorul oceanelor noastre”

[JOIN(2016) 49 final]

(2017/C 209/11)

Raportor: **Jan SIMONS**

Sesizare	Comisia Europeană, 27.1.2017
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	REX
Data adoptării în secțiune	6.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	201/2/2
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) observă că în comunicarea comună se face referire atât la guvernanța oceanelor, cât și a mărilor. CESE propune, în consecință, ca titlul să fie modificat în „o agendă pentru viitorul oceanelor și mărilor noastre”.

1.2. CESE împărtășește preocuparea tot mai mare cu privire la necesitatea unei mai bune guvernante și protecții a oceanelor, întrucât presiunea este în creștere. Timp de secole, oceanele lumii noastre au fost considerate pur și simplu prea vaste pentru a fi afectate de acțiunile noastre, însă creșterea activității umane ne pune oceanele în pericol. Oceanele lumii noastre se confruntă cu pescuitul nedurabil, protecția necorespunzătoare, turismul, traficul intens, poluarea, precum și cu efectele schimbărilor climatice, cum ar fi creșterea nivelului mării și modificarea distribuției speciilor. Cadrul actual pentru guvernanța internațională a oceanelor nu este în măsură să asigure gestionarea durabilă a oceanelor și a resurselor acestora. Este imperativă adoptarea unor măsuri urgente.

1.3. CESE salută comunicarea comună a Comisiei Europene (denumită în continuare „Comisia”) și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”) privind o mai bună guvernanță a oceanelor. Comunicarea comună stabilește o agendă pentru „viitorul oceanelor noastre”, viitor aflat în pericol. Cu toate acestea, Comisia și Înaltul Reprezentant trebuie încă să stabilească prioritățile printre amenințările cu care se confruntă în prezent oceanele noastre, pentru a reflecta în mod corespunzător nevoia urgentă de acțiune.

1.4. Una dintre cauzele guvernantei internaționale ineficiente a oceanelor este reprezentată de lacunele existente în cadrul actual de guvernanță internațională a oceanelor. CESE recomandă Comisiei și Înaltului Reprezentant să caute soluții pentru aceste lacune și inconsecvențe, întărind totodată controlul respectării normelor existente, de exemplu prin îmbunătățirea punerii în aplicare a Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”. UE ar trebui să evite propunerea unei noi legislații, în contextul în care punerea în aplicare mai bună și mai coordonată a normelor și reglementărilor existente ar fi mai eficientă.

1.5. CESE sprijină acțiunile menționate în comunicarea comună, menite să sporească nivelul nostru de cunoaștere referitor la oceanele Europei. UE ar putea juca un rol important în îmbunătățirea guvernantei oceanelor noastre, în special prin sprijinirea cercetării științifice privind oceanele lumii. Datele disponibile în prezent trebuie utilizate în mod corespunzător și eficient. Există multe informații referitoare la mările noastre, dar ele sunt foarte fragmentate. Prin urmare, CESE încurajează cu fermitate UE să transforme Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin într-o rețea mondială de date privind mediul marin. UE ar putea deveni un centru de coordonare pentru această activitate de cercetare.

1.6. CESE recomandă UE să colaboreze cu țările partenere pentru a reduce amenințările și riscurile la adresa securității maritime, cum ar fi pirateria și traficul de persoane, arme și droguri, valorificând, în același timp, capacitățile unor organisme precum nou-înființata Agenție Europeană pentru Paza de Frontieră și de Coastă, Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) și Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA). Utilizarea unui mediu comun pentru schimbul de informații (CISE) va garanta că datele sunt culese o singură dată și distribuite statelor membre într-un mod eficient.

1.7. CESE consideră că consolidarea capacităților pentru o mai bună guvernare a oceanelor este esențială pentru o dezvoltare durabilă și pentru a le permite țărilor în curs de dezvoltare să utilizeze oceanele și resursele acestora în conformitate cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS). Prin urmare, măsurile la nivelul UE identificate în comunicarea comună sunt binevenite, dar este necesar ca Comisia și Înalțul Reprezentant să precizeze acțiunile și instrumentele specifice de consolidare a capacităților.

1.8. CESE încurajează cu fermitate înființarea unui forum al părților interesate la nivelul UE, dedicat oceanelor și mărilor din întreaga lume, în special deoarece guvernarea oceanelor este o problemă transversală, care implică o serie de părți interesate. Cu toate acestea, un asemenea forum ar trebui să evite dublarea oricăror discuții care se derulează în prezent la nivel internațional. CESE solicită Comisiei să implice toate părțile interesate; dacă dorim să ajungem la o guvernare eficientă a oceanelor noastre, societatea civilă trebuie mobilizată pe de-a-ntregul.

1.9. CESE subliniază că, pentru a evita pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, ar trebui implementate instrumente eficiente de control și aplicare din partea statului de pavilion, inclusiv măsuri de monitorizare, control și supraveghere. Datele din domeniul pescuitului care privesc toate statele membre ale UE ar trebui mai bine colectate și partajate corespunzător. Acest lucru s-ar putea realiza utilizându-se fondurile disponibile în cadrul Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

1.10. CESE consideră că guvernarea oceanelor ar trebui să asigure echilibrul dintre dezvoltarea socioeconomică și conservarea marină. Tehnologiile de exploatare a resurselor fundului mării trebuie aplicate cu atenție și prudență. Caracterul lor inovator și rolul lor important în dezvoltarea economică nu trebuie să ne facă să neglijăm potențialele pericole pentru mediul în care se desfășoară aceste activități. Experiențele de evaluare a impactului asupra mediului terestru ar putea fi utilizate pentru a elabora astfel de evaluări specifice fiecărei zone și pentru exploatarea resurselor marine.

2. Contextul comunicării comune

2.1. În iunie 2015, statele membre ale Adunării Generale a ONU au convenit în mod oficial să elaboreze un instrument cu caracter juridic obligatoriu în temeiul Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS), pentru conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice marine în zonele din afara jurisdicțiilor naționale (BBNJ) ⁽¹⁾. Întrucât statele se orientează din ce în ce mai mult spre oceane pentru a-și dezvolta economiile, majoritatea zonelor din oceane sunt afectate negativ de activitățile nedurabile care au loc pe mare sau pe uscat, la care se adaugă impactul schimbărilor climatice și efectele acidificării oceanelor.

2.2. Uniunea Europeană a instituit o agendă pentru o mai bună guvernare a oceanelor, plecând de la o abordare internațională transsectorială, bazată pe norme. Comunicarea reprezintă și răspunsul UE la Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, în special în ceea ce privește obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 14, „conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine”, ca element al unei agende puternic interconectate. Ea se bazează pe mandatul politic acordat comisarului Vella de către președintele Comisiei, Jean-Claude Juncker, „de a participa la conturarea guvernării internaționale a oceanelor”.

2.3. Comunicarea comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant stabilește 14 seturi de acțiuni în trei domenii prioritare: 1. îmbunătățirea cadrului de guvernare internațională a oceanelor; 2. reducerea presiunii antropice asupra oceanelor și crearea condițiilor pentru o economie albastră sustenabilă; 3. consolidarea activităților de cercetare și a datelor privind oceanele, la nivel internațional.

2.3.1. Îmbunătățirea cadrului de guvernare internațională a oceanelor

2.3.1.1. Comisia și Înalțul Reprezentant au preconizat acțiuni menite să abordeze aspecte precum: conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice marine în zonele din afara jurisdicțiilor naționale (BBNJ), atingerea obiectivului global de conservare a 10 % din zonele marine protejate până în 2020 și reducerea amenințărilor și riscurilor la adresa securității maritime, cum ar fi pirateria și traficul de persoane, arme și droguri.

⁽¹⁾ ARES/69/292.

2.3.2. Reducerea presiunii antropice asupra oceanelor și crearea condițiilor pentru o economie albastră sustenabilă

2.3.2.1. Comisia și Înalțul Reprezentant au conceput acțiuni menite să pună în aplicare Acordul de la Paris, cu accent pe acțiunile legate de oceane, pentru a combate pescuitul ilegal, nereglementat și nedeclarat (INN) și deșeurile marine, și pentru a demara lucrările de elaborare a unor orientări internaționale privind amenajarea spațiului maritim.

2.3.3. Consolidarea activităților de cercetare și a datelor privind oceanele, la nivel internațional

2.3.3.1. Comisia și Înalțul Reprezentant au prefigurat acțiuni menite să asigure o mai bună înțelegere și cunoștințe științifice solide, pentru gestionarea durabilă a resurselor oceanelor și reducerea presiunii antropice.

3. Observații generale

3.1. CESE observă că în comunicarea comună se face referire atât la guvernanța oceanelor, cât și a mărilor. Având în vedere că aceste ape comunică în foarte mare măsură, CESE sugerează ca titlul comunicării să devină „o agendă pentru viitorul oceanelor și mărilor noastre”, pentru a asigura claritatea domeniului de aplicare a inițiativei.

3.2. CESE recunoaște contribuția remarcabilă a UNCLOS la consolidarea păcii, a securității și a cooperării între toate națiunile, la promovarea progresului economic și social al tuturor popoarelor lumii, în conformitate cu principiile Organizației Națiunilor Unite, și la dezvoltarea durabilă a oceanelor și a mărilor.

3.3. CESE observă că Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite efectuează o examinare anuală a evoluțiilor în chestiunile legate de apele oceanice și în dreptul mării și adoptă, în fiecare an, două rezoluții care stabilesc orientări globale integrate de politică – una referitoare la oceanele și dreptul mării, iar a doua referitoare la pescuitul sustenabil. UE ar trebui să-și intensifice colaborarea cu partenerii internaționali, pentru a facilita implementarea măsurilor identificate de ONU.

3.4. CESE consideră că guvernanța oceanelor ar trebui să asigure echilibrul dintre dezvoltarea socioeconomică și conservarea marină. Scopul său esențial ar trebui să fie acela de a asigura utilizarea multiplă și durabilă a resurselor și a mediilor marine, inclusiv pentru generațiile următoare. Extracția de resurse nu ar trebui să aibă loc în detrimentul ecosistemului; dimpotrivă, ea ar trebui să fie compatibilă cu ecosistemul și să fie realizată în mod responsabil, prin intermediul politicilor și structurilor de guvernanță adecvate.

3.4.1. Tehnologiile de exploatare a resurselor fundului mării trebuie aplicate cu atenție și prudență. Caracterul lor inovator și rolul lor important în dezvoltarea economică nu trebuie să ne facă să neglijăm potențialele pericole pentru mediul în care se desfășoară aceste activități. Experiențele de evaluare a impactului asupra mediului terestru ar putea fi utilizate pentru a elabora astfel de evaluări specifice fiecărei zone și pentru exploatarea resurselor marine.

3.5. CESE încurajează cu fermitate înființarea unui forum al părților interesate la nivelul UE, dar susține că acesta ar trebui să cuprindă reprezentanți ai societății civile. Un asemenea forum ar putea fi utilizat ca platformă pentru schimbul de cunoștințe, de experiențe și de bune practici în domeniul unei mai bune guvernanțe a oceanelor. De asemenea, el ar putea fi folosit pentru a îmbunătăți distribuția fondurilor UE pentru o mai bună guvernanță a oceanelor și ar putea intensifica eforturile de evaluare a eficacității economice a investițiilor publice în cercetările asupra mediului marin și în observarea acestuia.

3.6. CESE consideră că Uniunea Europeană ar trebui să ia în considerare imaginea de ansamblu atunci când înaintează noi propuneri pentru a îmbunătăți guvernanța oceanelor, astfel încât domeniile de guvernanță a oceanelor care sunt deja mature și funcționează fără probleme să nu fie afectate în mod accidental. Uniunea Europeană ar trebui să evite dublarea discuțiilor care se derulează în prezent la nivel internațional.

3.7. CESE admite că lacunele legislative pot permite derularea unor activități nereglementate și nedeclarate, supraexploatarea resurselor marine și distrugerea ecosistemelor Pământului. Pentru a soluționa aceste probleme, este esențială studiarea științifică a ecosistemelor, alături de o mai bună înțelegere a actualei structuri de guvernanță, în vederea eliminării lacunelor menționate. CESE consideră că UE ar putea deveni lider în cercetarea științifică a oceanelor lumii și s-ar putea transforma în centrul de coordonare al acestei activități de cercetare.

3.8. Pe lângă identificarea lacunelor și consecvențelor în materie de reglementare, unul din obiectivele Comisiei și ale Înalțului reprezentant ar trebui să fie creșterea gradului de respectare a normelor existente. Acest obiectiv s-ar putea realiza utilizând ponderea pieței UE în anumite domenii de politică, cum ar fi pescuitul, pentru a determina implicarea unor actori importanți, așa cum a subliniat comisarul Vella în observațiile sale asupra acțiunii UE împotriva pescuitului ilegal ⁽²⁾.

3.9. CESE este de acord că toate sectoarele trebuie să evolueze în mod continuu către un model îmbunătățit de guvernanta oceanelor, întrucât presiunea este în creștere. CESE observă că un exemplu în acest sens este faptul că instanțe precum organizațiile regionale de gestionare a pescuitului (ORGP) și Organizația Maritimă Internațională (OMI) încearcă să-și îmbunătățească principiile de guvernanta pentru a ameliora cadrul strategic existent.

3.10. CESE consideră că Comisia și Înalțul Reprezentant ar trebui să evalueze orice necesități în materie de abilități, competențe și formare, pentru a facilita crearea de locuri de muncă care se preconizează în ramurile industriei oceanelor, o problemă care a fost omisă în comunicare.

4. Observații specifice

4.1. Îmbunătățirea cadrului de guvernanta internațională a oceanelor

4.1.1. CESE salută angajamentul Comisiei și al Înalțului Reprezentant de a acționa împreună cu statele membre și cu partenerii internaționali pentru a asigura adoptarea, ratificarea și punerea în aplicare a principalelor instrumente globale existente de guvernanta oceanelor, precum Convenția Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind munca în domeniul pescuitului, dar și pentru a elabora instrumentele noi necesare, precum planificatul acord de punere în aplicare al UNCLOS privind BBNJ. De asemenea, CESE încurajează Comisia și Înalțul Reprezentant să coopereze cu OMI pentru a facilita punerea în aplicare și controlul corespunzător al respectării instrumentelor OMI. Comisia trebuie să identifice acțiunile și instrumentele practice pentru a atinge acest obiectiv.

4.1.2. CESE salută angajamentul Comisiei și al Înalțului Reprezentant față de îmbunătățirea coordonării și a cooperării între organizațiile de la nivel global și cele regionale, precum și a parteneriatelor cu actori centrali în domeniul oceanelor. Acesta demonstrează eforturile UE de a pune în aplicare o abordare integrată și transsectorială a gestionării activităților legate de oceane, care rămâne, în mare măsură, sectorială. CESE încurajează ferm implicarea Comisiei și al Înalțului Reprezentant în UN-Oceans, un mecanism care vizează să consolideze coordonarea, coerența și eficacitatea organizațiilor competente din sistemul Organizației Națiunilor Unite.

4.1.3. Consolidarea capacităților este esențială pentru o dezvoltare durabilă și pentru a le permite țărilor în curs de dezvoltare să utilizeze oceanele și resursele acestora într-o manieră durabilă și în conformitate cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS). Totuși, Comisia și Înalțul Reprezentant trebuie să precizeze măsurile specifice ale UE de consolidare a capacităților.

4.1.3.1. CESE observă că Comunicarea comună face referire la resurse de consolidare a capacităților destinate îmbunătățirii dezvoltării durabile și a economiei albastre în zona mediteraneeană. Cu toate acestea, resurse similare trebuie mobilizate pentru toate mările europene, precum și pentru regiunea arctică.

4.1.4. CESE pledează pentru o mai bună protecție a resurselor regiunii arctice, care sunt un capital natural al generațiilor viitoare, și pentru considerarea transformărilor suferite de mediul acestei regiuni drept indicator al eforturilor europene și globale în domeniul protecției climei. CESE consideră că Comisia ar putea sensibiliza în mai mare măsură operatorii din regiunea arctică cu privire la fragilitatea zonei și la nevoia tot mai mare ca aceasta să fie dezvoltată durabil. Protecția regiunii arctice și combaterea schimbărilor climatice nu trebuie realizate fără a se ține seama de aceste populații sau în detrimentul lor. Oamenii care trăiesc acolo doresc să își păstreze cultura, și, de asemenea, să fie în măsură să beneficieze de oportunitățile oferite de dezvoltarea economică și socială durabilă.

4.1.4.1. CESE pledează pentru un rol activ al societății civile în ceea ce privește luarea în considerare a intereselor și preocupărilor populațiilor locale. UE ar putea organiza, de asemenea, dezbateri publice la care principalii actori să-și prezinte contribuțiile la dezvoltarea durabilă a zonei, cu participarea populațiilor indigene. Ar putea fi luată în considerare înființarea unui centru de informare privind regiunea arctică, cu sediul la Bruxelles ⁽³⁾.

⁽²⁾ Comisia Europeană – comunicat de presă pe tema „Acțiunile UE împotriva pescuitului ilegal: Thailanda primește cartonaș galben, în vreme ce Coreea de Sud și Filipine sunt absolvite”, 21 aprilie 2015, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4806_en.htm.

⁽³⁾ JO C 75, 10.3.2017, p. 144.

4.1.5. S-a înregistrat o creștere a migrației periculoase pe mare, ceea ce subliniază necesitatea unor măsuri urgente pentru a preveni pierderea de vieți omenești pe mare. Prin urmare, CESE salută adoptarea noului Regulament (UE) 2016/1624 privind Poliția de frontieră și Garda de Coastă la nivel european, deși Comitetul a recomandat ferm ca aceasta să se numească „Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Gardă”. De asemenea, CESE sprijină modificările aduse regulamentelor privind Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) și Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA).

4.1.5.1. În avizul său privind modificarea regulamentului de instituire a EMSA ⁽⁴⁾, CESE a afirmat că salută rolul pe care îl joacă agenția în îmbunătățirea siguranței maritime în statele membre. Încă de pe atunci, CESE a afirmat și că este foarte important ca sarcinile și competențele acesteia să fie extinse într-un mod responsabil.

4.1.6. CESE ia act de măsurile UE privind combaterea pescuitului ilegal și consolidarea gestionării durabile a resurselor alimentare oceanice. Politica comună în domeniul pescuitului a fost introdusă în anii '60 și necesită o revizuire constantă. Comitetul salută procesul de actualizare a politicii în pas cu progresul tehnologic, cu scopul de a îmbunătăți conservarea și protecția stocurilor de pește.

4.1.6.1. CESE subliniază că, pentru a evita pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, ar trebui implementate instrumente de control și punere în aplicare eficiente, inclusiv măsuri de monitorizare, control și supraveghere. Comitetul aduce în atenția Comisiei și a Înalțului Reprezentant faptul că Organizația Națiunilor Unite a constatat, cu îngrijorare, că gestionarea eficientă a activităților de pescuit maritim a devenit dificilă în unele zone, din cauza informațiilor nefiabale. Prin urmare, toate statele membre ale UE ar trebui să contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor despre stocurile de pește din apele lor și a schimbului de date în acest sens. Acest lucru s-ar putea realiza utilizându-se fondurile disponibile în cadrul FEPAM.

4.1.6.2. CESE invită Comisia să își continue eforturile de a îmbunătăți performanțele practice ale ORGP-urilor. În plus, ca parte a unei abordări integrate a afacerilor maritime, UE ar trebui să urmărească o mai bună coordonare între diferite forumuri, de exemplu între convențiile maritime regionale și organizațiile globale.

4.2. Reducerea presiunii antropice asupra oceanelor și crearea condițiilor pentru o economie albastră sustenabilă

4.2.1. CESE sprijină cu fermitate măsurile UE, inclusiv comunicarea privind punerea în aplicare a Acordului COP 21 și atenuarea impactului negativ al încălzirii oceanelor, al creșterii nivelului mării și al acidificării. Totodată, CESE încurajează Comisia și pe Înalțul Reprezentant să se poziționeze proactiv și să evalueze impactul acestor efecte asupra economiei albastre, nu numai pentru industriile de tradiție, ci și pentru cele în curs de dezvoltare.

4.2.2. CESE încurajează măsurile luate de Comisie pentru a promova punerea în aplicare a Acordului privind măsurile de competență statului portului (PSMA), care a intrat în vigoare în iunie 2016, ca tratat internațional obligatoriu, menit să combată pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN). Se preconizează că punerea în aplicare corespunzătoare a PSMA va conferi o mai mare durabilitate industriei și va avea efecte treptate asupra întregului lanț de aprovizionare cu produse de pescuit.

4.2.3. CESE consideră că ar trebui aplicate sancțiuni aspre pentru încălcarea legilor ce reglementează pescuitul. Punerea în aplicare a Convenției OIM privind munca în domeniul pescuitului este importantă pentru a se evita abuzurile în ce privește munca pe vase de pescuit și concurența neloială rezultată din încălcarea principiilor și a drepturilor fundamentale la locul de muncă. Condițiile de muncă și viață la bordul navelor trebuie să se conformeze celor mai înalte standarde internaționale și ale UE.

4.2.4. CESE observă că subvențiile nocive pentru pescuit, fie cele care vizează creșterea capacității flotelor, fie cele acordate pescarilor care practică pescuitul INN, sunt una dintre principalele cauze ale pescuitului excesiv; prin urmare, CESE salută angajamentul UE de a accelera lucrările pentru finalizarea negocierilor în curs pe această temă din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

4.2.5. În ceea ce privește deșeurile marine, CESE constată cu îngrijorare că există dovezi tot mai numeroase cu privire la efectele lor nocive asupra faunei sălbatice și a habitatelor, precum și asupra biodiversității și a mediului marin. CESE subliniază cu deosebită îngrijorare problema microplasticelelor, care, fie că sunt introduse direct, fie că se datorează degradării deșeurilor mari, ajung chiar și în zonele cele mai îndepărtate – inclusiv în zonele cele mai adânci – și eliberează substanțe chimice nocive, care pot contamina lanțul trofic.

⁽⁴⁾ JO C 107, 6.4. 2011, p. 68.

4.2.5.1. CESE salută eforturile depuse în cadrul fiecărei convenții maritime regionale pentru a preveni și a reduce deșeurile marine, cum ar fi elaborarea unor planuri regionale de acțiune dedicate special acestei probleme. CESE încurajează statele membre UE să amelioreze implementarea Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin”, pentru a se obține și păstra o calitate bună a mediului marin. Comisia ar trebui să încurajeze, de asemenea, regiunile din afara UE să dezvolte planuri de acțiune similare.

4.2.5.2. CESE susține importanța mecanismelor internaționale, precum Convenția MARPOL, pentru a combate deșeurile marine provenite de pe nave și solicită Comisiei să propună revizuirea Directivei privind instalațiile portuare de preluare în 2017, pentru a se încerca o aliniere și mai strânsă cu domeniul de aplicare și definițiile din Convenția MARPOL.

4.2.5.3. CESE observă că UE ar trebui să înțeleagă mai bine caracteristicile regionale, precum și sursele, cantitățile, căile, tendințele de distribuție, natura și impactul deșeurilor marine, inclusiv al microplasticelor, și solicită Comisiei și Înalțului Reprezentant să abordeze sursele de pe mare și sursele terestre ale deșeurilor marine.

4.2.6. CESE sprijină acțiunile propuse de Comisie și de Înalțul Reprezentant pentru a obține și a accelera amenajarea spațiului maritim la nivel global, cu implicarea tuturor părților interesate importante ⁽⁵⁾.

4.2.7. CESE încurajează Comisia și Înalțul Reprezentant să stimuleze cooperarea regională și internațională, pentru a elabora mecanisme de finanțare durabile și pe termen lung, pentru zonele marine protejate, precum și să se asigure că acestea sunt bine gestionate și formează o rețea coerentă din punct de vedere ecologic.

4.3. Consolidarea activităților de cercetare și a datelor privind oceanele la nivel internațional

4.3.1. CESE sprijină acțiunile menționate în comunicarea comună, menite să sporească nivelul de cunoaștere referitor la oceanele Europei. Prin urmare, CESE încurajează cu fermitate UE să transforme Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin într-o rețea mondială de date privind mediul marin. UE ar putea deveni un centru de coordonare pentru această activitate de cercetare. Totuși, înainte de a fi culese și analizate informații suplimentare, datele disponibile în prezent trebuie utilizate în mod corespunzător și eficient. Există multe informații referitoare la mările noastre, dar ele sunt foarte fragmentate.

4.3.2. CESE încurajează Comisia să favorizeze o cooperare internațională mai intensă în domeniul științei și tehnologiei maritime, așa cum sugerează Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), ca mijloc de stimulare a inovației și de consolidare a dezvoltării durabile a economiei albastre.

4.3.3. În sfârșit, CESE sugerează ca Comisia și statele membre să colaboreze pentru a îmbunătăți baza statistică și metodologică la nivel european și național, pentru a măsura dimensiunea și performanța industriilor existente și ale celor emergente care au legătură cu oceanele, precum și contribuția acestora la economie în ansamblul ei.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽⁵⁾ Se face trimitere la cea de-a doua Conferință internațională privind amenajarea spațiului maritim, organizată în comun de DG MARE, din cadrul Comisiei Europene, și de Comisia Oceanografică Interguvernamentală, din cadrul UNESCO. Aceasta va avea loc în perioada 15-17 martie 2017, la sediul UNESCO din Paris, Franța.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1036 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene și a Regulamentului (UE) 2016/1037 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene”

[COM(2016) 721 final]

(2017/C 209/12)

Raportor: **Christian BÄUMLER**

Coraportor: **Andrés BARCELÓ DELGADO**

Consultare	Comisia Europeană, 24.11.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	REX
Data adoptării în secțiune	6.3.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	194/0/1
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) și-a asumat un angajament față de comerțul deschis și echitabil și recunoaște valoarea acestuia ca factor de creștere economică și de locuri de muncă.

1.2. CESE solicită condiții de concurență echitabile între producătorii europeni și cei care exportă din țările terțe, precum și instrumente eficiente de apărare comercială.

1.3. Comitetul consideră că, în ansamblu, propunerea Comisiei oferă o abordare echilibrată între problema statutului de economie de piață al Chinei, pe de o parte, și obiectivul de a avea o metodă eficientă de calcul al dumpingului, pe de altă parte.

1.4. CESE sprijină propunerea Comisiei potrivit căreia marja de dumping nu ar trebui să fie calculată folosind metodologia standard, ci pe baza unor valori de referință care să țină cont de costurile de producție și de vânzare denaturate în mod semnificativ. CESE subliniază că, în avizul său din 2016 privind păstrarea locurilor de muncă durabile și a creșterii în industria siderurgică, acesta a solicitat deja ca metodologia standard să nu fie utilizată în cadrul anchetelor antidumping și antisubvenție privind importurile din China, atâta timp cât țara nu îndeplinea cele cinci criterii ale UE pentru statutul de economie de piață.

1.5. CESE salută intenția Comisiei de a utiliza criterii specifice pentru a stabili dacă există denaturări semnificative în situația de pe piață. Comitetul observă că ar trebui, de asemenea, să fie luată în considerare respectarea standardelor OIM și a acordurilor multilaterale în materie de mediu.

1.6. CESE solicită Parlamentului și Consiliului să afirme în mod clar că Comisia va publica rapoarte de țară specifice pentru fiecare țară cu denaturări majore pe piața internă. În această categorie intră toate țările care, luate împreună, reprezintă 70 % din anchetele antidumping inițiate în ultimii cinci ani.

1.7. CESE constată, totuși, că se mai pot face îmbunătățiri în propunerea Comisiei de modificare a regulamentului antidumping de bază în ceea ce privește eficiența și practicabilitatea procesului de anchetă antidumping (statutul juridic, fezabilitatea și relevanța rapoartelor propuse), în special în ceea ce privește sarcina probei, care nu ar trebui să treacă în responsabilitatea industriei europene.

1.8. CESE subliniază faptul că procedura de plângeri antidumping și antisubvenții trebuie să fie accesibilă și întreprinderilor mici și mijlocii.

1.9. CESE sprijină dispozițiile tranzitorii și de consultare propuse de Comisie.

1.10. CESE îndeamnă Comisia să asigure, în măsura posibilului, compatibilitatea dintre noua politică antidumping a UE și Acordul antidumping al OMC, în scopul de a consolida securitatea juridică.

1.11. CESE recomandă ca politica de apărare comercială în raport cu țările cu denaturări majore ale pieței să adopte o abordare coordonată la nivel internațional care să depășească granițele UE. Este necesară o coordonare strânsă cu partenerii comerciali importanți.

1.12. CESE salută propunerea Comisiei cu privire la modificările propuse în regulamentul antisubvenție.

1.13. CESE observă că eficiența procedurilor privind instrumentele de apărare comercială este, de asemenea, legată de propunerea de modernizare a instrumentelor de apărare comercială din 2013, inclusiv de regula taxei celei mai mici. CESE insistă asupra faptului că este extrem de important ca pachetul de modernizare a instrumentelor de apărare comercială să fie, de asemenea, finalizat și adoptat în lunile următoare, pentru a produce un sistem solid și eficient de apărare comercială și pentru a asigura locuri de muncă și creștere economică în UE.

2. Context și sinteza documentului Comisiei

2.1. Propunerea Comisiei ⁽¹⁾ modifică Regulamentul (UE) 2016/1036 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene și a Regulamentului (UE) 2016/1037 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene. Modificările sunt legate de calculele antidumping, precum și de procedura antisubvenție.

2.2. Noua propunere a Comisiei introduce modificări în ce privește regulamentul antidumping de bază prin eliminarea distincției dintre țările cu statut de economie de piață și țările care nu au economie de piață membre ale OMC. Pentru țările care nu au economie de piață membre ale OMC se poate aplica în continuare metoda „țării analoge”. Metoda standard se va aplica tuturor membrilor OMC, cu excepția cazului unor denaturări majore ale pieței. În acest caz, noul articol 2 alineatul (6a) permite ca valoarea normală să fie calculată pe baza costurilor de producție și de vânzare, reflectând prețuri sau criterii de referință nedenaturate.

2.3. Chiar dacă noul regulament propus este „neutru din punctul de vedere al țării”, el este strâns legat de expirarea paragrafului 15 litera (a) punctul (ii) din Protocolul de aderare a Chinei la Organizația Mondială a Comerțului (OMC) din 11 decembrie 2016. Consecințele acestei expirări fac obiectul unor interpretări diferite ⁽²⁾.

2.4. În conformitate cu metodologia standard, dumpingul trebuie să fie calculat prin compararea prețurilor de export către UE cu prețurile sau costurile interne ale produselor din țara exportatoare. Cu toate acestea, pentru țările care nu au economie de piață, în prezent, UE utilizează așa-numita „metodă a țării analoge”, în cadrul căreia prețurile de pe piața internă se înlocuiesc cu prețurile și costurile dintr-o altă „țară analogă” ca bază de calcul.

2.5. Regulamentul (UE) 2016/1036 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping menționează țările care sunt considerate a nu avea economie de piață ⁽³⁾, pentru care ar trebui aplicată o metodologie antidumping fără caracter standard.

2.6. Totuși, faptul că expirarea paragrafului 15 litera (a) punctul (ii) din Protocolul de aderare a Chinei ar putea fi interpretată în sensul că obligă UE să acorde Chinei statutul de economie de piață a impus Comisiei Europene să aibă în vedere scenarii diferite privind modalitatea de păstrare a unor instrumente de apărare comercială puternice, protejând, în același timp, industria europeană de practicile comerciale neloiale și respectând obligațiile OMC.

⁽¹⁾ COM(2016) 721 final.

⁽²⁾ Potrivit estimărilor Comisiei Europene, în perioada 2012-2016, au fost deschise 73 de noi anchete antidumping și antisubvenții. Dintre acestea, 42 % au privit China, 10 % India, 5 % Rusia, 5 % Indonezia și 5 % Turcia. În 2016, majoritatea măsurilor provizorii au fost impuse în primul rând Chinei, iar unele dintre ele Rusiei, Belarusului și Coreei.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2016/1036 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene (codificare) (JO L 176, 30.6.2016, p. 21).

2.7. În 2016 a avut loc o dezbatere intensă între instituțiile UE și părțile interesate. CESE a participat la această dezbatere, iar în avizul său privind „Impactul asupra sectoarelor industriale-cheie (și asupra locurilor de muncă și a creșterii economice) al eventualei decizii de a acorda Chinei statutul de economie de piață (în materie de instrumente de apărare comercială) ⁽⁴⁾” a insistat asupra faptului că UE nu ar trebui să piardă instrumentele necesare pentru asigurarea unui comerț liber și echitabil cu China deoarece s-ar pierde un număr inacceptabil de locuri de muncă (de ordinul a sute de mii). CESE insistă că pierderile s-ar concentra în anumite sectoare și regiuni care ar fi grav afectate, precum aluminiul, bicicletele, ceramica, electrozii, feroaliajele, sticla, hârtia, panourile solare, oțelul și pneurile. CESE a solicitat Comisiei Europene, Parlamentului European și Consiliului să promoveze concurența loială pe plan internațional, pentru a proteja astfel în mod activ aceste locuri de muncă și valorile societății europene și pentru a stimula generarea de venituri și bogăție în Uniunea Europeană ⁽⁵⁾. La 12 mai 2016, Parlamentul European a aprobat o rezoluție referitoare la statutul de economie de piață al Chinei.

2.8. Propunerea Comisiei include o listă neexhaustivă de criterii care indică denaturări semnificative ale pieței, legate în principal de intervenția statului în acest sector. Serviciile Comisiei ar putea emite rapoarte publice care să descrie situația specifică a circumstanțelor de pe piață în orice țară sau sector vizat. Aceste rapoarte și dovezile pe care se bazează vor fi incluse, de asemenea, în dosarul oricărei anchete privind țara sau sectorul respectiv, astfel încât toate părțile interesate să poată să-și exprime opiniile și observațiile.

2.9. În plus față de noua metodologie de calculare a dumpingului, propunerea Comisiei prevede dispoziții tranzitorii pentru măsurile de apărare comercială existente și investigațiile în curs. Propunerea Comisiei indică faptul că noul sistem se va aplica doar în cazurile deschise după intrarea în vigoare a dispozițiilor noi. Introducerea unei metodologii noi nu constituie un motiv suficient pentru reexaminarea măsurilor antidumping existente. Cererile de revizuire a metodologiei pot fi introduse numai atunci când se inițiază o reexaminare în perspectiva expirării unei anumite măsuri.

2.10. Propunerea Comisiei include, de asemenea, modificări ale modului în care UE anchetează subvențiile acordate de guverne în țările terțe și clarifică, într-o modificare a regulamentului antisubvenție de bază, faptul că subvențiile suplimentare constatate în cursul anchetei antisubvenție sau al revizuirii acesteia pot fi reflectate în calcularea măsurilor compensatorii.

3. Observații generale

3.1. CESE sprijină politica comercială deschisă și echitabilă a UE. UE (care acționează în numele statelor membre ale UE, întrucât politica comercială comună este o competență exclusivă a UE) promovează comerțul deschis și recunoaște valoarea schimburilor comerciale ca motor pentru creștere și locuri de muncă.

3.2. CESE este în favoarea unor instrumente eficiente de apărare comercială. În politica sa comercială, UE impune producătorilor interni și externi să concureze în condiții de egalitate. Prin urmare, se opune practicilor comerciale neloiale și aplică propria legislație prin intermediul instrumentelor de apărare comercială, inclusiv prin măsuri antidumping și compensatorii.

3.3. CESE atrage atenția asupra faptului că majoritatea măsurilor antidumping în vigoare pentru importurile din China se concentrează în anumite sectoare, industria siderurgică fiind unul dintre cele mai afectate. Acest sector deservește în egală măsură atât industriile din aval, cât și pe cele din amonte; cu peste 350 000 de locuri de muncă directe și alte câteva milioane în industriile conexe, industria siderurgică joacă un rol esențial în industria prelucrătoare din Europa și în economia europeană în general.

3.4. CESE consideră că, în ansamblu, propunerea Comisiei oferă o abordare echilibrată între problema statutului de economie de piață al Chinei, pe de o parte, și obiectivul de a dispune de o metodă de calcul al dumpingului eficientă și neutră din punctul de vedere al țării, pe de altă parte.

3.5. CESE salută modificarea regulamentului antisubvenție de bază, care clarifică procedura privind anchetele antisubvenție.

3.6. CESE propune ca, în considerentele regulamentului, să se clarifice faptul că modificarea regulamentului antidumping de bază nu acordă Chinei statutul de economie de piață.

⁽⁴⁾ JO C 389, 21.10. 2016, p. 13.

⁽⁵⁾ JO C 389, 21.10. 2016, p. 13.

3.7. CESE a constatat, însă, că la 13 decembrie 2016, China a solicitat consultări în cadrul OMC cu SUA și cu UE în legătură cu faptul că acestea nu respectau Acordul privind practicile antidumping al OMC și că, pentru UE, aceste consultări acoperă atât regulamentul antidumping de bază existent, cât și modificarea propusă a acestuia, care face obiectul prezentului aviz. Comitetul remarcă existența unor litigii juridice prealabile, care ilustrează complexitatea problemelor. Prin urmare, CESE își exprimă îngrijorarea cu privire la securitatea juridică a propunerii de modificare a regulamentului antidumping și invită Comisia să elaboreze o justificare solidă privind compatibilitatea noului sistem cu normele antidumping ale OMC.

3.8. CESE atrage atenția asupra faptului că niciunul dintre principalii parteneri comerciali ai UE nu și-au modificat metodologiile antidumping, chiar și având în vedere expirarea paragrafului 15 litera (a) punctul (ii) din Protocolul de aderare a Chinei la OMC. Această strategie este legată de procedurile în curs în cadrul OMC inițiate de China, al căror rezultat ar trebui să fie așteptat.

3.9. CESE recomandă o abordare coordonată la nivel internațional cu privire la acest dosar, care nu se limitează la UE.

3.10. CESE solicită, prin urmare, Comisiei, Parlamentului și Consiliului să monitorizeze îndeaproape noile evoluții ale politicilor de apărare comercială ale principalilor parteneri comerciali și să analizeze impactul acestora asupra echilibrului fluxurilor comerciale.

3.11. CESE observă că Comitetul Regiunilor a solicitat ca regula taxei celei mai mici ⁽⁶⁾ să fie abrogată. În aprilie 2014, Parlamentul a recomandat să se restrângă regula taxei celei mai mici în cazul dumpingului din domeniul forței de muncă și al mediului. În avizul său din 2016, CESE a solicitat ca regula taxei celei mai mici să fie abrogată și pentru importurile de oțel.

3.12. În acest sens, CESE subliniază că eficiența procedurilor privind instrumentele de apărare comercială este, de asemenea, legată de propunerea de modernizare a instrumentelor de apărare comercială din 2013. CESE remarcă faptul că, în pofida faptului că ele sunt strâns legate, pachetul de modernizare a instrumentelor de apărare comercială și noua metodă de calcul al marjei de dumping acoperă aspecte diferite, necorelate din punct de vedere tehnic și juridic, ale politicii antidumping a UE și ale punerii în aplicare a acestei politici. CESE atrage atenția asupra faptului că utilizarea integrală a marjei de dumping ar promova obiectivul de a realiza condițiile unei economii de piață în toate țările membre ale OMC și observă că este extrem de important ca pachetul de modernizare a instrumentelor de apărare comercială să fie, de asemenea, finalizat și adoptat în lunile următoare, pentru a crea un sistem solid și eficient de protecție comercială și pentru a asigura locuri de muncă și creștere economică în UE.

4. Observații specifice

4.1. CESE sprijină propunerea Comisiei [articolul 2 alineatul (6a)] de a schimba metodologia de calcul, astfel încât, atunci când există distorsiuni semnificative în unele țări, să poată fi utilizată o metodologie fără caracter standard, și consideră că această metodologie ar permite Comisiei să stabilească și să măsoare amploarea reală a dumpingului.

4.2. În avizul său din 2016 ⁽⁷⁾ privind conservarea unor locuri de muncă și a unei creșteri durabile în industria siderurgică, CESE a solicitat deja ca metodologia standard să nu fie utilizată în cadrul anchetelor antidumping și antisubvenție privind importurile din China, atâta timp cât țara nu îndeplinea cele cinci criterii ale UE pentru statutul de economie de piață, ceea ce este în concordanță cu Rezoluția Parlamentului European din mai 2016.

4.3. CESE este de acord cu evaluarea Comisiei potrivit căreia prețurile și costurile din unele țări sunt reduse în mod artificial din cauza influenței statului, ceea ce înseamnă că ele nu reflectă în mod realist forțele de pe piață. Prețurile și costurile interne sunt denaturate în mod semnificativ prin intervenția statului. Prin urmare, în astfel de cazuri, prețurile de pe piața internă nu ar trebui să fie utilizate pentru compararea cu prețurile de export.

4.4. CESE observă că declanșatorul pentru noul calcul este în prezent distorsiunea semnificativă pe piață, pentru care regulamentul oferă o listă de exemple neexhaustive. Cu toate acestea, Comitetul constată, de asemenea, că încălcarea standardelor minime de muncă și de mediu poate contribui, de asemenea, la denaturarea concurenței cu întreprinderile din UE și ar trebui să fie avută în vedere, mai ales dacă este vorba de o parte a cadrului de reglementare național. În plus, compatibilitatea noii metode cu normele OMC ar trebui să fie evaluată cu atenție.

⁽⁶⁾ JO C 17, 18.1. 2017, p. 13.

⁽⁷⁾ JO C 389, 21.10. 2016, p. 50.

4.5. CESE observă că China solicită convocarea unui comitet oficial în cadrul OMC cu privire la așa-numita abordare a „țării analoage” utilizată de către UE, și atrage atenția asupra faptului că UE lucrează, în prezent, la introducerea unei noi metodologii, care ar trebui să fie în conformitate cu toate acordurile internaționale. CESE este de părere că, în cazul în care hotărârea OMC ajunge la concluzia că expirarea articolului 15 litera (a) punctul (ii) nu înseamnă în mod automat acordarea statutului de economie de piață Chinei și că China trebuie să respecte celelalte angajamente asumate în protocolul său de aderare, utilizarea metodei „țării analoage” ar trebui să fie menținută.

4.6. CESE remarcă faptul că, în conformitate cu legislația propusă, Comisia poate elabora și emite rapoarte care descriu circumstanțele specifice ale pieței în orice țară sau sector. Aceste rapoarte și probele pe care se bazează ar face parte din orice anchetă antidumping din acea țară sau sector și ar fi făcute publice. Industria UE ar putea utiliza informații din aceste rapoarte și la depunerea unei plângeri sau a unei cereri de reexaminare. Cu toate acestea, CESE este îngrijorat de faptul că propunerea Comisiei Europene nu cuprinde nicio dispoziție de extindere a numărului real de angajați care se ocupă de instrumentele de apărare comercială. De asemenea, constată că statutul juridic al acestor rapoarte nu este definit și nu este clar modul în care rapoartele pot fi utilizate în cazul contestării în justiție a rapoartelor de către țara în cauză. De asemenea, nu există nicio mențiune cu privire la frecvența cu care vor fi actualizate rapoartele și la modul în care acestea vor fi adaptate la provocările specifice sectorului.

4.7. De asemenea, CESE este îngrijorat de faptul că aceste rapoarte nu sunt obligatorii (propunerea se referă la faptul că „serviciile Comisiei pot emite un raport”) și, de asemenea, solicită ca sarcina probei să fie mai clar definită în legislația propusă.

4.8. CESE subliniază că procedura de plângeri antidumping trebuie să fie eficientă, realistă și fezabilă. Cu toate acestea, CESE nu poate accepta inversarea sarcinii probei. Sarcina probei nu ar trebui să revină întreprinderilor UE în cauză și Comisiei în ceea ce privește demonstrarea existenței unei practici de dumping. Cerințele corespunzătoare de colectare a datelor ar trebui să rămână durabile.

4.9. CESE subliniază că procedura de plângeri antidumping trebuie să fie, de asemenea, accesibilă întreprinderilor mici și mijlocii și că trebuie să se acorde o atenție deosebită garantării faptului că aceste întreprinderi pot suporta costurile de anchetă și îndeplini cerințele în materie de colectare a datelor.

4.10. CESE consideră că dispozițiile tranzitorii propuse de Comisie sunt în interesul clarității juridice, și susține aceste dispoziții.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 în ceea ce privește tipologiile teritoriilor (Tercet)”

[COM(2016) 788 *final* – 2016/0393 (COD)]

(2017/C 209/13)

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 25.1.2017
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în sesiunea plenară	29.3.2017
Sesiunea plenară nr.	524
Rezultatul votului	223/1/4
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

întrucât, în opinia sa, conținutul propunerii este pe deplin satisfăcător, iar acesta a făcut deja obiectul Avizului „Propunerea referitoare la un regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)” ⁽¹⁾, adoptat la 11 iulie 2001, în cea de-a 524-a sesiune plenară din 29 și 30 martie 2017 (ședința din 29 martie 2017), Comitetul a hotărât, cu 223 de voturi pentru, 1 vot împotriva și 4 abțineri, să emită un aviz favorabil cu privire la textul propus și să facă trimitere la poziția pe care a susținut-o în documentul menționat anterior.

Bruxelles, 29 martie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽¹⁾ JO C 260, 17.9.2001, p. 57.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

RO